ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1186

4 динара

20.9 1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

НАЈБОЉИ НА СВЕТУ

ФЛАШ ГОРДОН

Ripley

Веровали или не!

ДЕТЕ

рођено у четвртак сматра се у мадагаскарском племену Цимехега за дете несреће и због тога му мајка указује мање пажње и љубави.

СТАРА ЦРКВА

у Фредериксбургу, у Тексасу, која је служила и као школа и као тврђава, има посебна врата за мушкарце и посебна за жене.

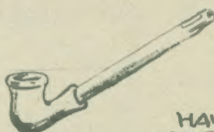
ЕРМЕЛИНДА МУР

(1872–1973) из Сиатла (САД) радила је као болничарка 82 године.

ВРЕЛЕ ПЛАЖЕ

На плажама у близини Китаре, на италијанском острву Искији, на многим местима избија врела пара.

ЛУЛЕ

на које пуше Јакути (Сибир) начињене су често од кљова мамута који су изумрли пре неколико хиљада година.

БАШТЕ НА КРОВУ

У шведској покрајини Јемтланду људи на кровове својих брвнара наносе слој земље, по њој саде цвеће, па чак и дрвеће, да мраз не би продирао у кућу.

1186/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● пре извесног времена један сељак у близини Валдраха у Западној Немачкој случајно је плугом запео за неке цеви и тако открио део водоводне мреже града Трeвериса који су Римљани овде основали 15. го-

дине пре н. е. Водовод је дугачак тринаест километара и према мишљењу стручњака градило га је бар сто радника више од годину дана. Најновија проучавања говоре да је дневни капацитет овог система износио 29.000 кубика метара воде.

● краљица термита полаже сваке две секунде по једно јаје.

● име града Дарувара мађарског је порекла и у ствари је настало од две речи „дару“ — ждрал и „вар“ — град.

● најстарији назив за новчану јединицу која је и данас у употреби јесте драхма, што на грчком значи шака, односно оно што стане у шаку. Разлог: драхму је некад сачињавало шест обола, а ти новчићи су тачно испуњавали шаку.

● ако се нагло загревају, пре ће пући чаша од дебелог него од танког стакла. До пуцања дебеле чаше долази због тога што се онај слој ближи извору топлоте брже шири од оног који је даље.

● само у два одсто случајева удар грома у дрво изазива појаву пламена.

● у индијској области Акола, некад су мачке сматране светим животињама. Ако би се догодило да је неко случајно убије, био је дужан у знак покајања да начини исту такву од чистог злата и да златни кип баци у море.

● према тврђењу јапанских статистичара први попис становништва у Јапану извршен је још крајем седмог века.

● група острва — дуж обала Шкотске, међу њима Сент Килда, представља прави рај за морске птице. У пролеће оне ту долазе да се гнезде у толиком броју да се лепет њихових крила чује на даљини од више километара. Најбројнији су морски голубови којих покаткад има и до две хиљаде парова.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

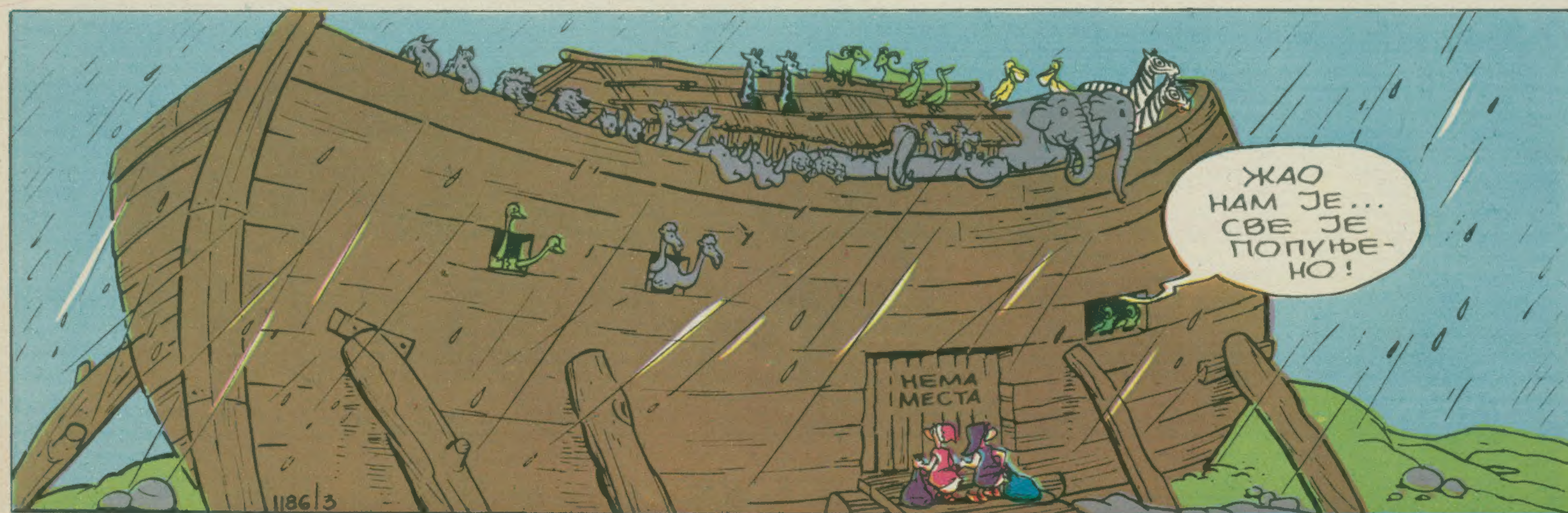

ВОЗОВИ ИДУ НА ЈУГ

КРЛЕ ЈЕ ПРЕПОЗНАО ГЛАС АГЕНТА СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ. СКОЧИО ЈЕ СА СТЕПЕНИКА ЛОКОМОТИВЕ НА ПЕРОН И ПОЧЕО ДА БЕЖИ.

Младић је климнуо главом. Тиме је друговима, окупљеним на састанку илегалне групе, ставио до знања да је схватио шта се од њега тражи. Није се плашио. Можда ће га страх шчепати при сусрету са агентима београдске Специјалне полиције на железничкој станици, али без обзира на опасност знао је да мора извршити задатак.

— Поновићу! — трже га из размишљања глас вође групе. — На железничкој станици, овде у Београду, нешто се догађа: долази и одлази велик број немачких теретних возова Хоћемо да сазнамо шта превозе, куда и зашто. Податке ће прикупити Крле. Нико од вас, осим њега, не сме одлазити на станицу јер је препуна агената и немачких војника. Они добро знају свој посао и сигурно би вас запазили. За овај задатак довољан је један човек. Крле можеш ли?

— Могу! — мирно је одговорио младић.

ЗАДАТАК ЈЕ ОПАСАН

Војислав Крстић, који је још у детињству добио надимак Крле, радио је као помоћни радник у пивари Ђорђа Вајферта. Све слободно време проводио је са друговима из омладинске илегалне групе која је са другим илегалцима у окупираном Београду вршила саботаже и прикупљала податке корисне за народноослободилачки покрет. Када је тог дана, 5. маја 1943. године, прихватио задатак да прикупи податке о немачким возовима на београдској железничкој станици имао је само осамнаест година.

Крле је озбиљно схватио упозорење да је задатак опасан. Било је скоро сигурно да ће агенти приметити његове свакодневне доласке на станицу. План је предвиђао да и даље настави да ради у пивари, а да на станицу одлази после радног времена. Тамо је требало да се понаша као препродавац намирница у којима је Београд више него оскудевао. Агенти су знали да су многи Београђани „црноберзијанчили“. Неки су на тај начин долазили до средстава за живот или допуњавали своје приходе да би се како-тако прехранили и преживели, а други су се богатили. Агенти су контролисали црноберзијанце, понекад их и хапсили али се све обично завршавало на одузимању робе, новчаној казни или неколико дана затвора.

Другови су наредили Крлету да за време извршења задатка не одлази својој кући у Мутаповој улици. Нашли су му собу где ће спавати јер су се бојали да би агенти могли да га прате до куће и о њему се распитају у суседству. У том случају брзо би открили да није препродавац и да се црном берзом никада раније није бавио. А ако га, међутим, ухапсе на станици као „црноберзијанца“, знаће како да се брани. Одузеће му робу и казнити, а можда чак одмах и пустити.

— Ко ће ми бити веза? — упитао је Крле на крају састанка.

— Људи који тебе знају, али ти њих не знаш — одговорио му је вођа групе. — Два пута недељно, увече у осам, чекаћеш пред кафаном „Руски цар“ на почетку Кнез Михаилове улице. Прићи ће ти наш човек. Измешаћете се са шетачима и ти ћеш му испричати све што си претходних дана сазнао. На састанак никада неће долазити исти човек. Ако агенти ипак посумњају у тебе и ухапсе те, нећеш моћи никога да одаш јер никога од њих не познајеш. Усталом, и сам знаш правила илегалаца.

Вођа групе одредио дане за Крлетове састанке са везом. Одмах затим су се разишли.

ШТА ТРАЖИШ ТУ?

Већ сутрадан Крле је био на железничкој станици, али није излазио на перон. Тог дана само је осмотрио станичне улазе и излазе. Другови су га снабдели новцем којим ћу куповати намирнице од сељака који су стизали возовима из унутрашњости у Београд.

Другог дана када је кренуо према једној локомотиви која се лагано примицала дугачкој теретној композицији, тргао га је оштар глас.

— Шта тражиш ту? — Окренуо се. Пред њим је стајао човек у цивилу с масним шеширом натученим на чело. Очигледно агент Специјалне полиције.

Крле је већ имао спреман одговор.

— Чекам тетку из Лапова! Тетка Кристину... Стиже у Београд, а не познаје град!.. Хтео сам да пређем на други перон!

— Онда је чекај код излаза. Не мувај се овуда — дрекнуо је агент и отишао низ перон.

Ипак, наредних дана, Крле је успео да сазна да Немци преко Београда пребацују возовима оружје и војску негде на југ. Саопштио је то вези, али је наставио да долази на станицу у нади да ће сазнати и више.

Петог дана свог „дежурства“ на станицу је дошао касније, око 16 часова. Саница је као и увек била пуна агената и стражара. Приметио је да је теретни воз који је стајао на петом колосеку пун затвореника. Знао је да су то логораши које Немци воде на присилни рад у Немачку. Кренуо је према једној локомотиви за коју је прикачена теретна композиција.

— Имаш ли ватре, да запалим? — упитао је машиновођу вадећи из џепа изгужвану и прљаву цигарету.

— Имам! — одговорио му је машиновођа машајући се за џеп у коме му је стајала шибица.

ТО ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС

Пењући се уз уске гвоздене степенице локомотиве да би стигао до машиновође, тобоже као узгред упита:

— Сигурно се спремате на далек пут?

Машиновођа није стигао да му одговори јер иза Крлетових леђа зачу оштро наређење.

— Стој! Куда ћеш?

Чим је чуо глас Крле га је препознао: био је то глас агента који га је пре неколико дана зауставио и коме је испричао да чека тетку за Лапова. Значи, агент је цело време мотрио на њега! Шта сад да каже? Тетка је стигла, кога чека данас? Најбоље је бежати, одлучи. Ту је једини спас.

Као одбачен опругом скочио је на перон и почео да трчи провлачећи се између људи. Агент је потрчао за њим дувајући у пиштаљку позивајући тако у помоћ и остале агенте.

Крле је просто летео. Прескочио је једног пијаног путника који је седео на неком сандуку, оборио неколико кофера и одгурнуо једну жену. Људи су се збуњено окретали за њим. У гужви која је настала младић је грабио према излазу. У последњем тренутку успео је да пресече пут локомотиви која је маневрисала, прескочи један колосек и умеша се међу путнике пред излазом који су се тамо тискали. Излаз му је био надомак руке, али му је у сусрет долазио један агент.

Младић се није збунио. Сагао је главу и залетео се у њега. Ударио га је главом у стомак, оборио на бетон и јурнуо кроз излаз гурајући људе испред себе. Чим се докопао улице умешао се у гужву и нестао.

Те исте вечери другови су одлучили да Крле одмах треба да оде у партизански одред јер му опстанка у Београду више није било. Његов задатак биће поверен неком другом из групе јер мора се дознати куда одлазе немачки возови са станице у Београду.

Ђ. П.

ЧЕТИРИ НА ЈЕДНОГ

Посада »Корната« мирно је гледала како се људи из торпедних чамаца пењу на њихов брод. А онда је командант Дундов схватио да су преварени.

Ноћ је била топла а море обасјано месечином чији су одсјаји поигравали на води као мноштво риба ухваћених у мрежу.

— Чудна нека светлост! примети командант брода Јосип Дундов гледајући према пучини. — Силуете се уочавају и на даљини од неколико километара, а ипак ствари једва распознају тек на раздаљини од неколико метара! Више бих волео да је ноћ тамна!

Дундов је још неколико тренутака гледао према пучини а онда се окренуо и сишао у унутрашњост малог брода.

Енглески или немачки?

Бродски мотори су радили пуном снагом, а бродић журно пловио, мада се из даљине чинило као да се само љуљушка на води.

Било је 1,45 после поноћи. Командант дохвати са једне полице бродски дневник на чијим корицама је писало: „НБ 8 Корнат". Било је то име партизанског брода, овог на коме је Дундов био командант, и који је синоћ, 1. јуна 1944. године, кренуо по задатку Штаба морнарице са Дугог Отока на острво Вис. Сада, 2. јуна, јер је поноћ већ била прошла, пролазио је поред хриди Блитвенице на којој се уздизао велики светионик.

Командант је почео да уноси у дневник кратке податке, јер је пловидба текла мирно. Дундов је очекивао да ће несметано стићи на Вис. Али, изненада до њега допре упозорење осматрача са палубе:

— Десно од прамца два непозната брода! Иду према нама!

Као ошинут громом командант одбаци перо којим је писао и уз стрме степенице потрча на палубу. Иако мали брод, „Корнат" се често хватао укоштац са јачим непријатељем. Међутим, командант је знао да би свака неравноправна борба на пучини била кобна за малобројну посаду која је већ заузела борбени положај.

Дундов погледа према пучини. На удаљености од неколико километара видели су се црни обриси торпедних чамаца који су им се приближавали.

— Енглески или немачки? — упита морнар који је стајао на прамцу поред ограде, окренувши се према њему.

— Мислим да су енглески из италијанских лука. Немци се не отискују толико далеко на пучину! Сачекајмо! Ако су Енглези, ставиће нам то до знања уговореним знаком — рафалом светлећих метака које ће испалити преко нашег брода. Само да не дође до забуне као зимус када нисмо знали за тај знак па смо напали њихову топовњачу мислећи да је немачка!

Посада „Корната" напрегнуто је гледала према торпедним чамцима који су им се приближавали великом брзином. Била су два. Секли су воду стварајући пенушаве таласе.

Рафал пред прамац

Мали партизански брод још је могао да умакне, али је због рафала светлећих метака, који су торпедни чамци послали изнад њега, командант Дундов закључио да су у питању Енглези.

Дундов није ништа посумњао ни кад су торпедни чамци рафалом пред прамац упозорили „Корнат" да стане. То га је само збунило. Решио је да избегне сваки неспоразум. Дохватио је догласну цев и примакао се огради брода. Пучином се разлегао његов глас:

— Југослав партизанс!

И поред шума таласа јасно се чуо одговор с торпедних чамаца који су смањили брзину.

— О кеј!

Све то, као и сигнали распознавања којим су торпедни чамци одговорили на сигнале „Корната", потпуно су убедили команданта Дундова да им се приближавају енглески торпедни чамци. „Корнат" је стао, али су његови мотори и даље радили.

Један торпедни чамац зауставио се на 30 метара од крме „Корната", док је други пристао уз сам бок брода и почео да се везује за њега.

Посада партизанског брода мирно је посматрала овај маневар. Ознаке на торпедним чамцима и униформе њихове посаде нису се јасно распознавале. Као да је те ноћи и месечина на мору решила да се поиграва са посадом „Корната". Према њеној светлости фигуре људи изгледале су тамне а сенке које су бацале издужене.

То су Немци!

Изненада, на запрепашћење посаде партизанског брода, морнари са привезаног торпедног чамца подигли су и уперили аутомате на њих.

— Руке увис! — оштро су наредили. Истог тренутка на палубу „Корната" са торпедног чамца је скочио један морнар држећи у руци тешки бродски митраљез.

— Па, ово нису Енглези! — први се снашао морнар који је стајао поред кормилара. — Преварени смо! Ово су Немци!

Командант Дундов, који је непосредно пре тога ушао у кормиларницу, појавио се на палуби и полако кренуо према немачком морнару који је држао тешки митраљез. Немац му је нешто оштро говорио на своме језику, али му је Дундов и даље прилазио без страха. Чим му је Немац био надохват руке, скочио је на њега, шчепао за груди и одгурнуо.

Један од партизанских морнара хитро је доградбио празан сандук од муниције и њиме ударио по глави изненађеног немачког војника. Док је Немац падао на палубу, Дундов је потрчао као без душе према кормиларници.

— Брод на борбу! — викнуо је својим борцима који су се већ прибрали.

Све се одиграло неочекивано брзо. Немачки морнари са торпедног чамца стајали су као скамењени. Нису могли ни да замисле да би неко у таквој ситуацији покушао да пружи отпор.

Изрешетан мецима

Мотори „Корната" поново су прорадили свом снагом. Партизани су јурнули на своја места. „Корнат" је почео да се одваја од торпедног чамца, а затим све брже удаљује.

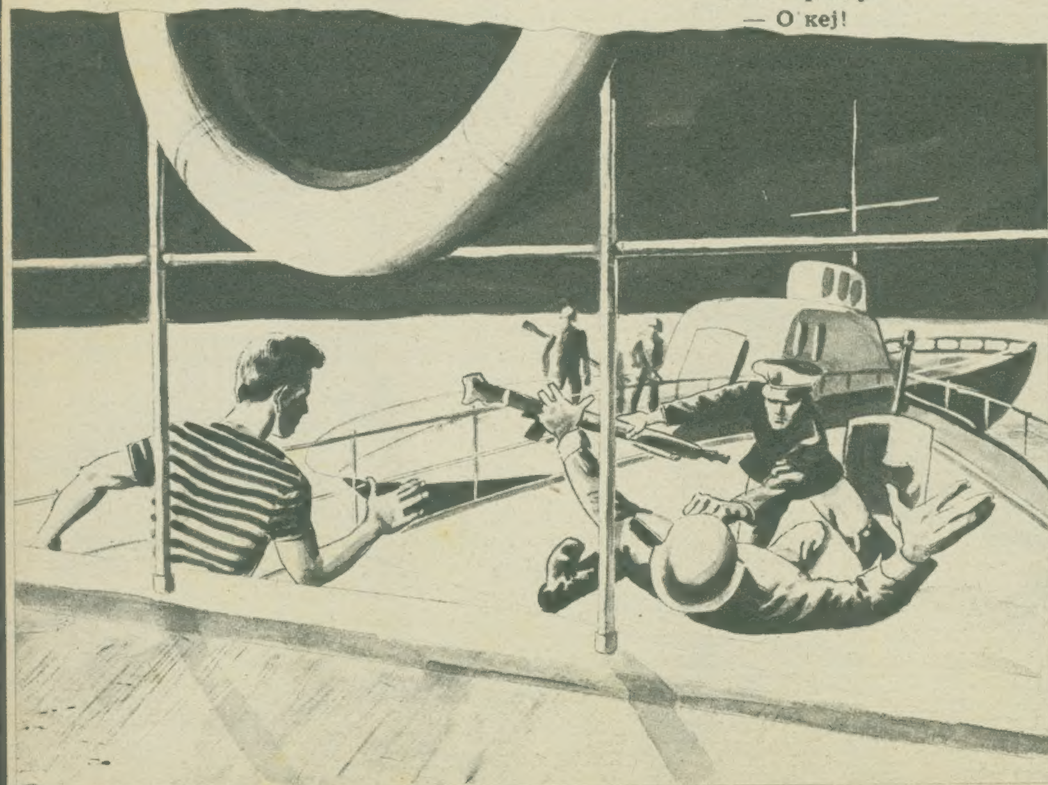
Немци су се, ипак, снашли и засули ватром из аутомата и митраљеза посаду „Корната". Деветорицу су ранили, али је „Корнат" од мицао одговарајући на непријатељску ватру дугим рафалима из својих митраљеза. Моториста, сигналиста и кормилар заменили су теже рањене артиљерце.

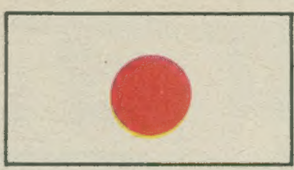
Под притиском ватре са „Корната" немачки торпедни чамци заостали су око 1.000 метара иза њега, али су и са те удаљености непрестано пуцали.

У 3,10 Немцима су се придружила још два торпедна чамца која су те ноћи патролирала код Блитвенице. Али се „Корнат" није предавао. Око 4 часа успео је да један оштети. Остали торпедни чамци прекинули су борбу и прискочили му у помоћ.

Изрешетан мецима и са једанаест рањеника, „Корнат" је у 7,30 изјутра допловио на Вис са заробљеним морнаром. Тек тада је командант Дундов сазнао да су Немци 1. јуна, ноћу, заробили једну групу наших ненаоружаних бродова који су пловили са Корнатских острва на Вис и том приликом некако се домогли нашег система сигнализације за препознавање бродова на мору помоћу којих су и успели да обману посаду „Корната".

Д. В.

ПО УГЛЕДУ НА ДРУГЕ

РАТ У МАНЏУРИЈИ

Јапан је 1918. године имао 250 авиона, углавном грађених по страним лиценцама у фабрикама Накајима, Кавасаки, Мицубиши, Каваниши... После рата у Манџурији 1934. године овај број повећао се на 931. Припремајући се за II светски рат, Јапан је 1938. произвео 3005, а 1939. године у модернизованим фабрикама 8500 авиона. У току самог рата у „Земљи излазећег сунца" произведено је укупно 69.888 авиона. Амерички атомски напад на Хирошиму и Нагасаки затекао је Јапан са само 9000 авиона прве класе. После II светског рата обновљене јапанске фабрике производе за америчке потребе, од 1953. године, и то млазне авионе Т-33, Ф-86 и хеликоптере бел.

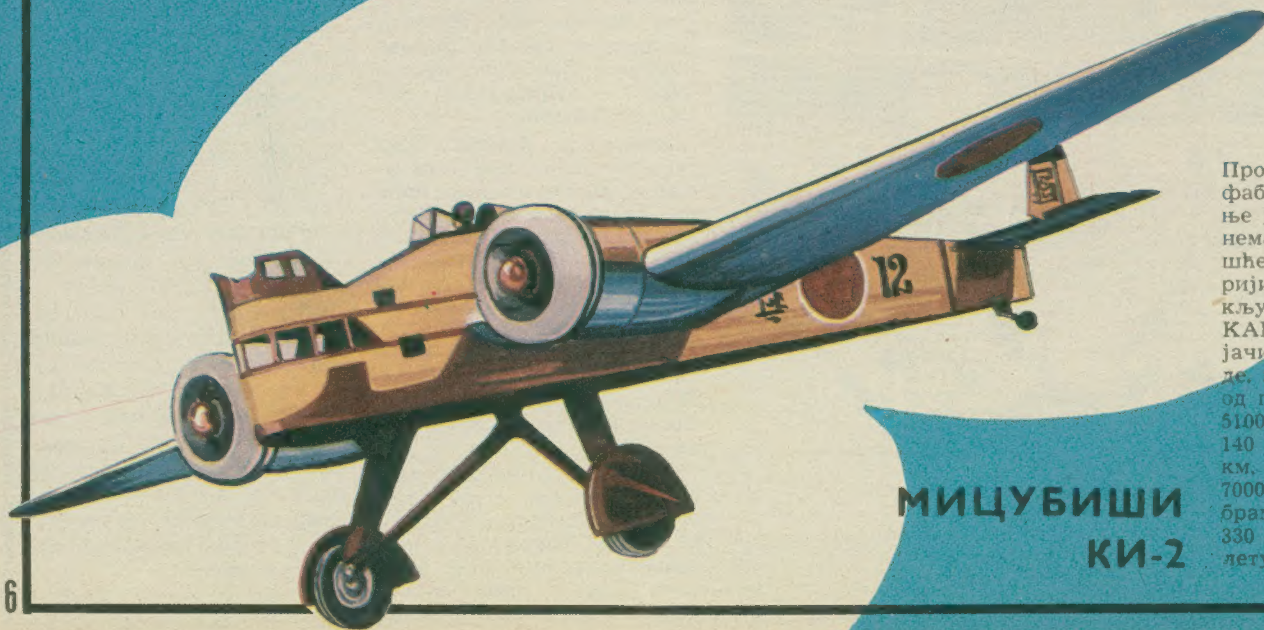
АИЧИ Д-1А

Намењен за дејство са аеродрома и носача авиона, овај лаки бомбардер и извиђач, двосед, почео је да се израђује 1933. године у фабрикама „Аичи" и „Накајима", и то по угледу на немачки ХЕ-50. Верује се да је произведено укупно 522 модела Д-1А. Аичи је познат по инциденту који је изазвао 1936. године бомбардујући америчку топовњачу „Пенеј". ЛИЧНА КАРТА: двокрилац са два члана посаде и мотором од 730 КС, тежина у лету 2590 кг, максимална брзина 310 км на час, долет од 1000 км. Наоружање: 2 пилотска митраљеза и 1 турелни митраљез и 440 кг бомби.

НАКАЈИМА А4-Н1

Морнарички ловац грађен у истоименој фабрици по угледу на модел А—2Н тип 90 из 1930. године, али са јачим мотором, ојачаним упорницима на крилима и са модернијом пилотском кабином. Укупно је произведено 300 авиона овог типа. Узлетао је са носача авиона. Прва серија укрцана је на носач „Хошо" који је учествовао у нападу на Кину 1937. године. ЛИЧНА КАРТА: двокрилац, једносед, мотор од 770 КС, тежина у лету 1435 кг, максимална брзина [illegible]5 км на час, долет од 600 км максимална висина лета 8000 м. Наоружање: 1 топ и 1 тешки митраљез.

МИЦУБИШИ КИ-2

Произведен је у истоименој фабрици као бомбардер средње јачине и то по угледу на немачки јункерс К-37. Коришћен је у ратовима у Манџурији и Кини. Израђиван је искључиво у серијама. ЛИЧНА КАРТА: бомбардер средње јачине са четири члана посаде, нискокрилац, два мотора од по 550 КС, тежина у лету 5100 кг, максимална брзина 140 км на час, долет до 1000 км, максимална висина лета 7000 м. Наоружање: три одбрамбена митраљеза. Носи 330 кг бомби на крајњем долету.

Наставак на странама 8-9

РАТ ЈЕ ЗА ЈАПАНЦЕ КРАЈЕМ 1944. ГОДИНЕ ВЕЋ БИО ИЗГУБЉЕН. КАМИКАЗЕ СУ БИЛЕ ПОСЛЕДЊИ, ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАЈ ДА СЕ СПАСЕ ЧАСТ ЈАПАНА.

АРМИЈА САМОУБИЦА

Битка за залив Лејте на Пацифику 24. и 25. октобра 1944. била је прва у којој су учествовали јапански камиказе или пилоти-самоубице. Деветнаес тог октобра, вицеадмирал Такојиро Охниши састао се са вишим командантима у бази ловачких авиона Мабалакат на Филипинима и објавио: „С тако мало авиона можемо обезбедити успех једино путем самоубилачког напада. Сваки ловац мора да буде наоружан јед ном бомбом од 550 килограма и да удари у палубу једног амричког носача авиона“.

Ово је био почетак приме не технике камиказа, што на јапанском значи „божански ветар“. Тако је назван тајфун који је у средњем веку отерао једну монголску флоту док је пловила према Јапану да изврши инвазију.

НЕ ВРАЋАЈТЕ СЕ ЖИВИ!

Пилоти-самоубице кретали су у напад с фанатизмом који се граничио с лудилом. Сматрали су за повластицу да буду одређени за ове задатке са којих није било повратка. После рата прикупљена су и објављена опроштајна писма које су ови пилоти упутили својим породицама.

Прва наредба пилотима-самоубицама гласила је:

„Не долази у обзир да се вратите живи. Ваша мисија укључује смрт. Ваша тела ће бити мртва, али не и ваш дух. Смрт једног од вас значиће рађање милиона других. Не занемарујте ништа што би штетило вашој обуци или вашем здрављу. И, не журите сувише да погинете. Ако не можете да нађете свој циљ — вратите се! Следећи пут ћете наћи можда повољнију прилику. Изаберите смрт која ће донети највећи учинак“.

Мада нису могли да измене исход рата јер је усредсређена противавионска ватра са америчких бродова које су напали, многе оборила пре него што су удариле у циљ, авиони-самоубице су ипак нанели тешке губитке Американцима, нарочито код Иво Џиме и на Окинави. Пре окончања рата, у августу 1945. године, специјална ваздушна армија пилота-самоубица потопила је или оштетила преко триста америчких бродова. У тим нападима живот је изгубило око 15.000 америчких војника.

Пре него што је пошао на свој последњи лет, камиказе- пилот Акио Оцука оставио је писмо својим родитељима.

„Супротно редовној навици, пробудио сам се рано, у пет часова изјутра. Вежбао сам наг до појаса. Осећао сам се веома добро.

ПОСЛЕДЊЕ ЈУТРО

Сада је довољно ставити лист хартије у малу кутију, у коју се обично ставља пепео умрлих. Питам се, да ли је то тачно? Хтео сам да вам пошаљем одсечене делове својих ноктију и неколико увојака моје косе, али јуче сам се шишао, а нокти су ми прекратки. Жалим, али сада је прекасно. Ни моји нокти, ни моја коса неће израсти за једну ноћ.

Не желим гроб. Осећао бих се стешњен ако би ме ставили у узану раку. Скитници, као што сам ја, она није потребна. Хоћете ли то рећи мојим родитељима?

Не плачите због тога што ћу ускоро умрети. Кад бих остао у животу, а умро неко кога волим, учинио бих све што је у мојој моћи да разведрим оне који су остали сами. Покушао бих да будем храбар.

Последње јутро — 11.30. Сада ћу доручковати, а затим отићи на аеродром. Заузет сам последњим упутствима и немам више време на да пишем. И зато се с вама опраштам.

Извините због овог нечитког писма и испрекиданих реченица. Остајте у добром здрављу. Верујем у победу Велике Азије.

Молим се за срећу свих вас. Крећем у напад са осмехом на лицу. Ноћас ће бити пун Месец. Док будем летео над отвореним морем око Окинаве, изабраћу непријатељски брод који ће бити мој циљ.

Показаћу вам да умем да умрем храбро!“

КИША АВИОНСКИХ ДЕЛОВА

Један од значајних ратних докумената је и дневник који је, супротно прописима, водио амерички морнар са крстарице „Монпеље“ Џемс Фехи. И он је доживео напад пилота-самоубица. Описао га је онако како га је видео очима обичног борца.

„Свуда око нас тукли су јапански авиони и падале бомбе. Неки од наших бродова били су под ударом авиона-самоубица. Била је то борба до уништења ... На нас су се срушила тројица. Срећом по нас они су своје бомбе претходно били избацили. По нама су падали комади разнесених апарата. Чинило се као да пада киша авионских делова. Један пилот-самоубица устремио се право према месту на броду где сам се ја налазио. Да му посада топа иза нас није једним поготком откинула крило, он би нас сигурно све уништио. Без крила се нагло окренуо и пао у море. Тог тренутка експлодирале су и његове бомбе, избацивши на палубу велики део авиона. Један други авион-самоубица сурвао се на батерије великих топова, оборивши у страну куполу једног топа ранивши све чланове посаде. Право је чудо како нису гранате наслагане поред топова експлодирале. Да се то догодило у ваздух би одлетео цео брод и ми заједно с њим.

За време предаха наши морнари су скупљали јапанске „сувенире“. И то какве: делове јапанских авиона-самоубица! И ја сам задржао један такав делић.“

ПОКАЈАЊЕ

Један од ретких који је успео да одвоји своја осећања фанатика од стварности био је јапански командант Тадаши Накајима. Из тих, ратних дана, остало је записано његово сећање на летове пилота-самоубица.

„Један од оних који су одржавали авионе нарочито је водио рачуна да пажљиво обрише и очисти кабину сваког повереног му самоубице авиона. Говорио је да је кабина мртвачки ковчег и да због тога мора да буде савршено чиста. Један од пилота је толико био дирнут овом пажњом да је позвао свог доброчинитеља и захвалио му се. Смрт ће му, рекао је, бити лакша. Механичареве очи су се замаглиле од суза: није могао да изусти ни речи него је, држећи се једном руком о крило авиона, трчао поред авиона док је овај излазио на главну писту да узлети свој последњи лет“.

Уочи капитулације Јапана, пре него што се и сам убио, Охниши, који је први дошао на идеју о самоубилачкој летећој армији, написао је о пилотима-самоубицама:

„Они су се добро борили и храбро погинули уверени у нашу победу. Својом смрћу желим да окајем свој удео у неуспеху који нас је лишио те победе. Извињавам се душама тих мртвих пилота и њиховим уцвељеним породицама ...“

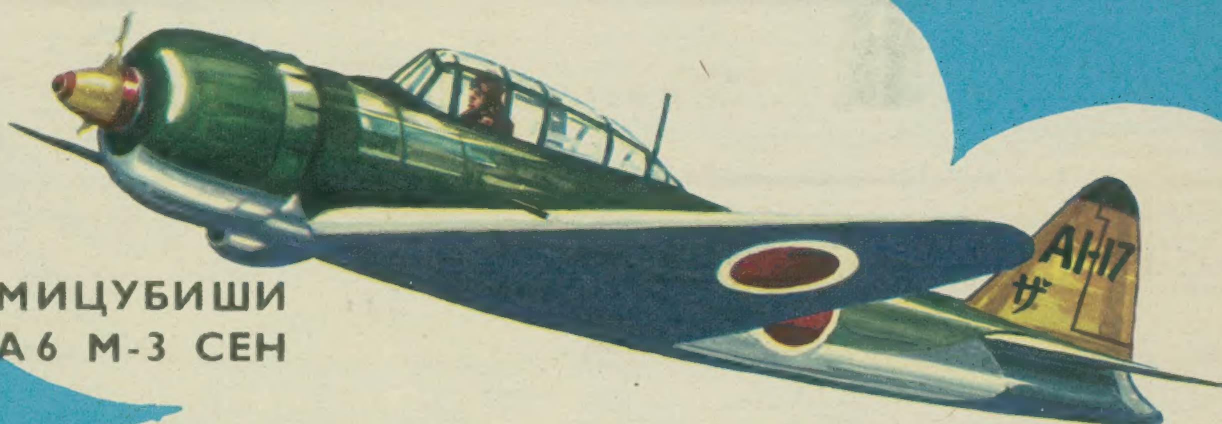
М. Т.

ВАЗДУХОПЛОВИ

ЈАПАН

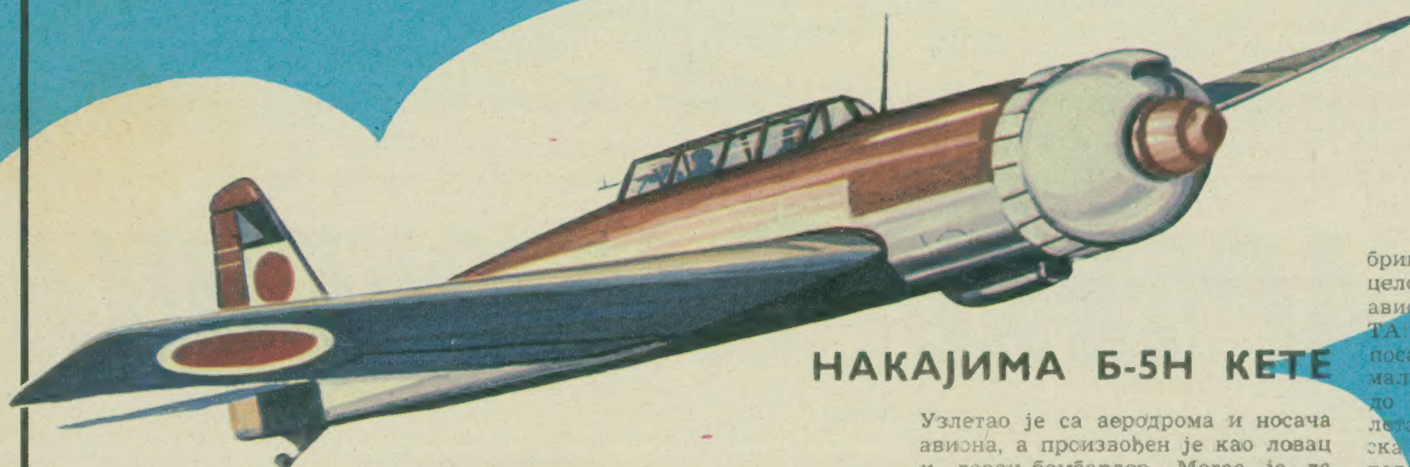

НА НЕБ

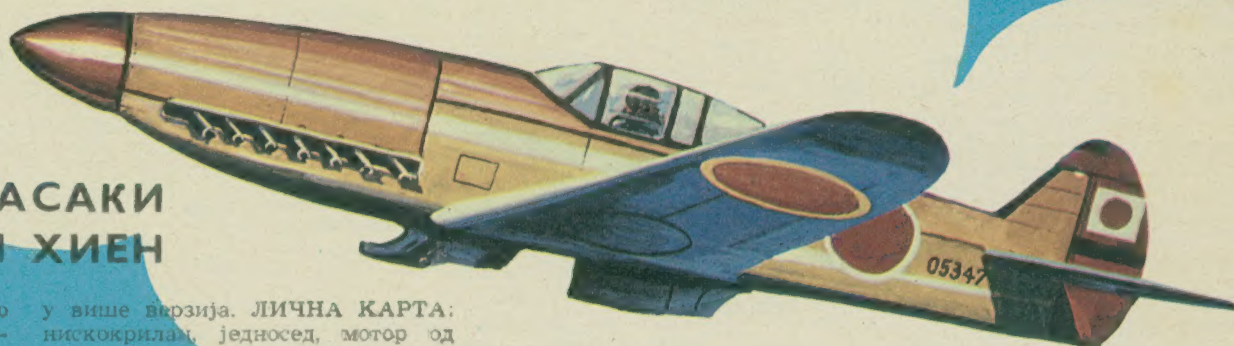
МИЦУБИШИ А6 М-3 СЕН

Када је пројектовао модел сен, инжењер Јиро Хорикоши није знао да ће овај модерни ловац постати основа јапанског ваздухопловства у II светском рату. Од 1937. до краја рата произведено је 10237 авиона типа сен и то у 13 верзија! Користила га је морнарица и копнена авијација, а при крају рата и пилоти-самоубице. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 1500 КС, тежина у лету 3030 кг максимална брзина 560 км на час, долет до 1570 км максимална висина лета 12000 м. Наоружање: 2 топа и 2 митраљеза

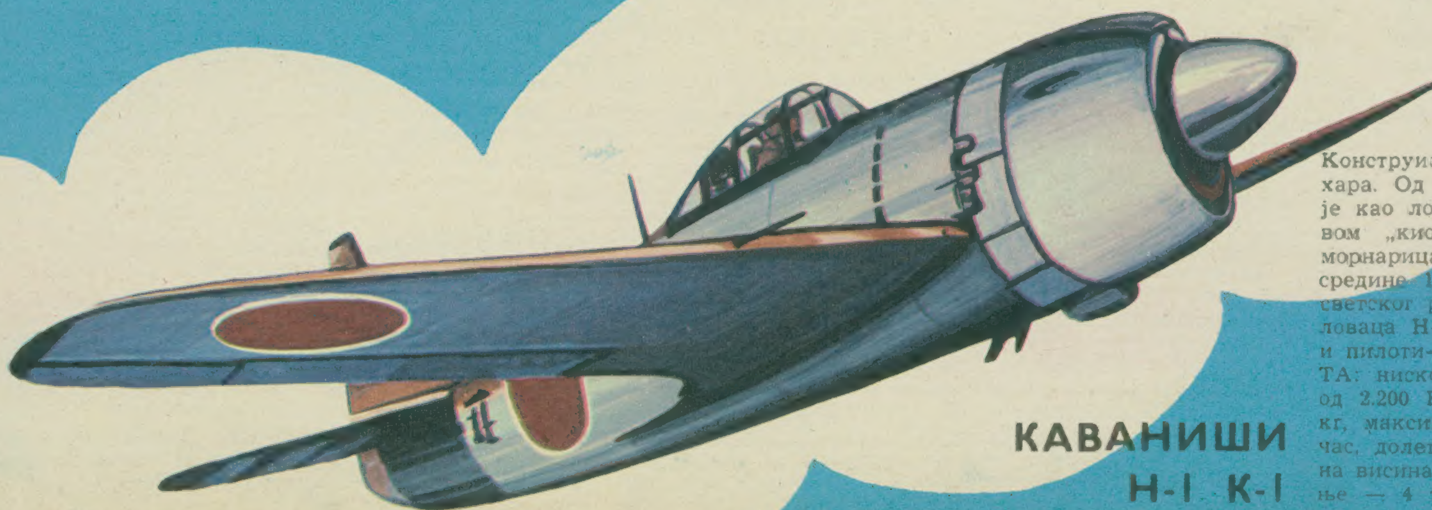
НАКАЈИМА Б-5Н КЕТЕ

Узлетао је са аеродрома и носача авиона, а произвођен је као ловац и ловац-бомбардер. Могао је да избацује и торпеда. Из хала фабрике „Аичи" изашло је у току целог II светског рата око 1.200 авиона типа кете. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац са два члана посаде, мотор од 1115 КС, максимална брзина 380 км на час, долет до 1000 км, максимална висина лета 8000 м. Наоружање: 2 пилотска митраљеза и 1 турелни торпедо или уместо њега 800 килограма бомби.

КАВАСАКИ КИ-61 ХИЕН

Инжењер Такео Дои конструисао је ловац хиен по угледу на немачки месершмит-109 из 1937. године. Авион је склапан у фабрици „Кавасаки". Од 1942. године до краја II светског рата произведено је 2.654 оваквих кавасакија у више верзија. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 1450 КС, тежина у лету 4200 кг, максимална брзина 600 км на час, долет до 1600 км, максимална висина лета 12000 м. Наоружање: 2 топа и 2 митраљеза.

КАВАНИШИ Н-1 К-1

Конструисао га је инжењер Кихухара. Од 1942. године произвођен је као ловац-пресретач под називом „киофу". Користили су га морнарица и копнена војска. Од средине 1944. године до краја II светског рата произведено је 1.440 ловаца Н-1 К-1. Користили су га и пилоти-самоубице. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 2.200 КС, тежина у лету 5.350 кг, максимална брзина 720 км на час, долет до 1.800 км, максимална висина лета 12.000 м. Наоружање — 4 топа и 250 кг бомби.

У ПАЦИФИКА

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

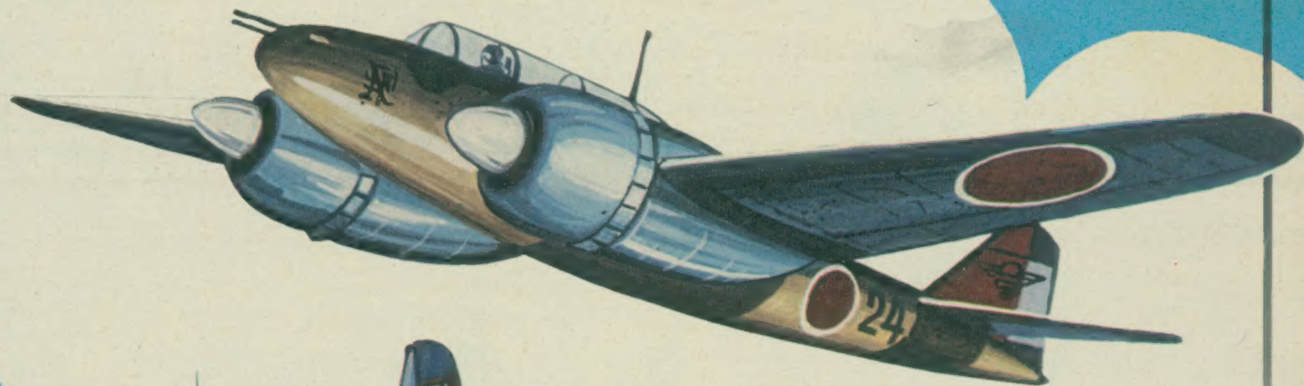

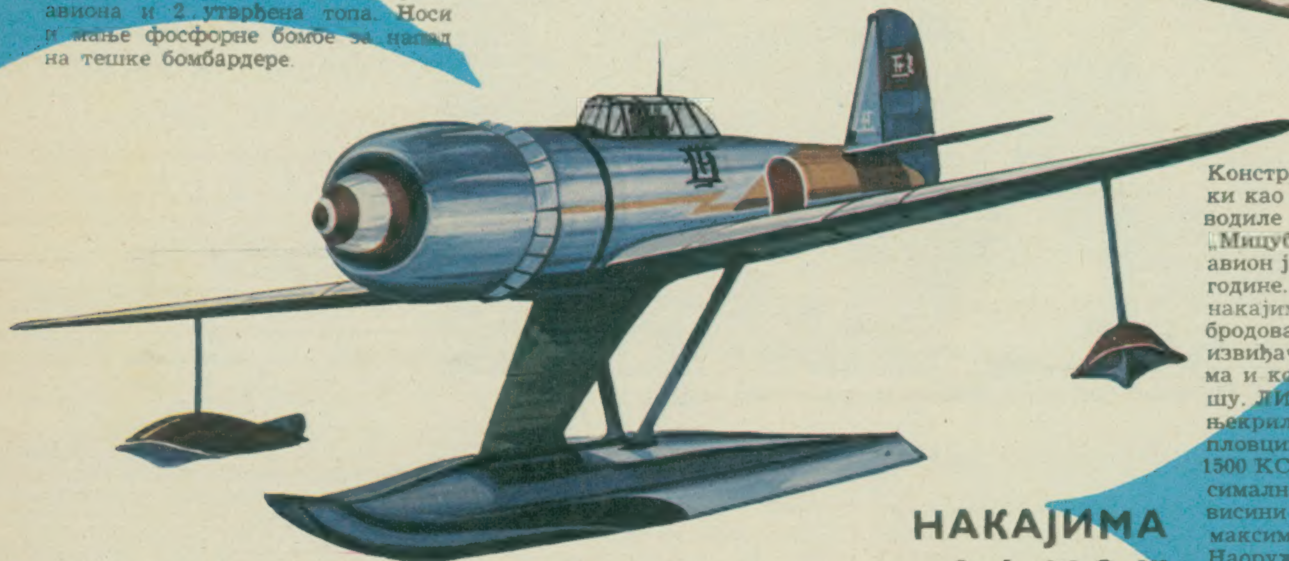
МИЦУБИШИ КИ-21

Произвођен је као двомоторни бомбардер са три члана посаде по моделу из 1936. али је био много бољи и бржи. Ратовао је на свим јапанским фронтовима. У оваквом авиону погинуо је код Бугенвила 13. септембра 1943. године адмирал Јамамото. До септембра 1944. произведено је 2064 модела КИ-21 и то у неколико верзија. Често је коришћен и за транспорт трупа и ратне опреме. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, два мотора од по 1490 КС, тежина у лету 10700 кг, максимална брзина 470 км на час, долет до 2100 км, мксимална висина лета 11.800 м. Наоружање: 3 тешка митраљеза и 1000 килограма бомби.

МИЦУБИШИ КИ-46 III

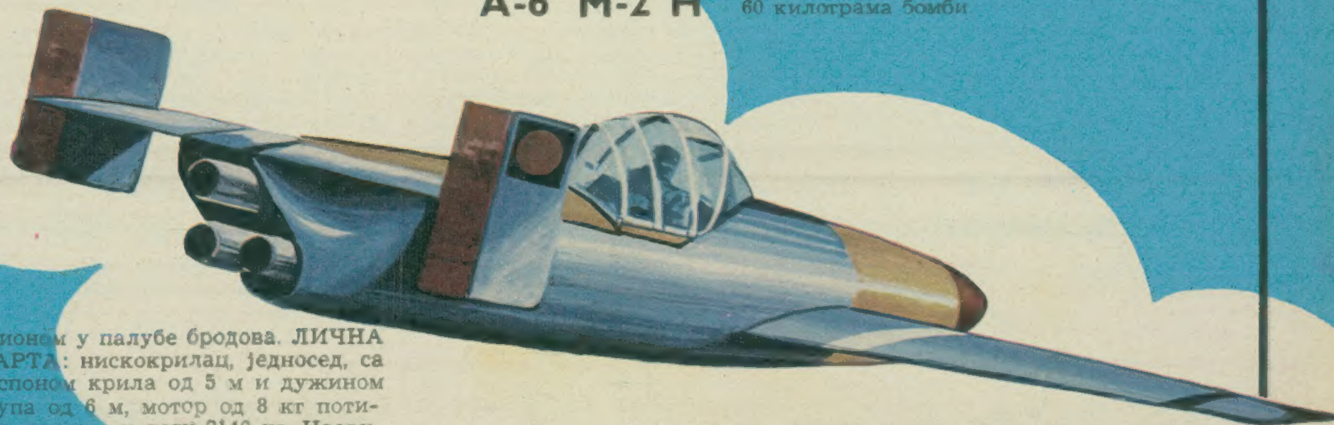
Двомоторни тешки висински ловац и ловац-бомбардер за дневна и ноћна дејства мицубиши КИ-46 III конструисао је инжењер Хисанојо Озава. Крајем II светског рата бранио је Јапан. ЛИЧНА КАРТА: средњокрилац са четири члана посаде, два мотора од по 1500 КС, тежина у лету 7850 кг, максимална брзина 625 км на час, долет до 1950 км, максимална висина лета 12000 м. Наоружање: 1 покретљив топ калибра 37 мм, 1 топ који пуца у правцу репа авиона и 2 утврђена топа. Носи и мање фосфорне бомбе за напад на тешке бомбардере.

НАКАЈИМА А-6 М-2 Н

Конструисао га је инжењер Хикоки као ловац-хидроавион, а производиле су га заједнички фабрике „Мицубиши" и „Накајима". Хидроавион је развијен од модела из 1941. године. Укупно је произведено 327 накајима А-6 М-2 Н за пратњу бродова на јужном Пацифику. Као извиђач грађен је у већим серијама и коришћен на Хокаиду и Хоншу. ЛИЧНА КАРТА: једносед средњекрилац са чамцем и помоћним пловцима на крилима, мотор од 1500 КС, тежина у лету 2710 кг максимална брзина 433 км на час на висини од 500 м, домет до 1750 км, максимална висина лета 10700 м. Наоружање: 2 топа, 2 митраљеза и 60 килограма бомби

ЈИНРАИ ОКА-11

Као ракетни авион-бомба служио је за нападе пилота-самоубица. До марта 1945. произведено је 755 оваквих авиона. На Окинави је употребљено 75 од укупно 300 допремљених ока. Остали су евакуисани због америчке инвазије. Оку је носио авион-носач и отпуштао га 50 км од циља на висини од 8000 м. Пилоти су тада палили моторе и брзином од 1000 км на час ударали авионом у палубе бродова. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, са распоном крила од 5 м и дужином трупа од 6 м, мотор од 8 кг потиска, тежина у лету 2140 кг. Наоружање: носи 1000 кг најјачег експлозива у предњем делу трупа.

У броју 1191: ФРАНЦУСКИ АВИОНИ

Кад сам крајем јуна 1973. завршио прву годину архитектонског факултета, одлучио сам да се преко лета негде запослим. Нисам могао много да бирам и, сазнавши да у Марквејевом бару у Самарленду, на острву Ман у Енглеској, траже келнера, прихватио сам посао без двоумљења.

Марквејев бар налазио се на трећем спрату једне од зграда забавног парка у Самарленду. За време лета град је био пун туриста па сам имао посла напретек. Једног дана, предвече другог августа, учинило ми се да је неко споља викнуо: Ватра! Ватра! Али, заокупљен послом, убрзо сам заборавио на то.

ИЗГОРЕЋЕМО ЖИВИ!

Док су се избезумљени људи, газећи једни преко других, гурали према главном излазу, ја сам са Цимијем узалуд тражио споредне степенице.

Ходник је личио на ужарену пећницу, назад више нисмо могли.

Велики сат у бару показивао је тачно двадесет часова и три минута кад су однекуд допрли крици: „Пожар!" У бару је за тренутак завладао тајац, а онда је настала паника. Сви су потрчали ка степеницама. Чули су се крици и запомагање, на све стране куљао је дим.

ВРАТА СУ ЗАКЉУЧАНА!

Пламен који је букнуо у приземљу за неколико тренутака захватио је целу зграду. Зграбио сам капут и потрчао за осталима. Са мном су пошли Цим и Пол који су такође радили у бару. Кад смо стигли до степеница, схватио сам да нећемо успети да се пробијемо до главног излаза у приземљу. Избезумљени људи газили су једни преко других, гурали се покушавајући да се домогну степеница и изиђу напоље.

— Морамо пронаћи споредне степенице! — довикнуо сам Цимију и Полу. Цими је застао, а Пол је наставио да трчи ка гомили која се тискала на степеницама. Тада сам га видео последњи пут. Зграбио сам Цимија за руку и потрчао дугачким ходником на другу страну. Пламен и дим и даље су се ширили иза нас, људи су запомагали.

Избезумљени од страха дотрчали смо до врата у дну ходника.

— Иза њих су сигурно степенице! — покушао сам да охрабрим Цимија.

Али, врата су била закључана, а назад више нисмо могли. Пламен је већ захватио под ходника. Било је неиздрживо топло. Снагом очајника почео сам да ударам песницама и ногама по закључаним вратима све док нису попустила. Тетурајући се ушао сам унутра и повукао за собом малаксалог Цимија. Чим сам затворио за собом врата, одахнуо сам с олакшањем.

— Спасени смо, Цими! — узвикнуо сам, али готово истог тренутка следио сам се од ужаса. Ту није било никаквих степеница, једини излаз била су врата на која смо управо ушли!

Прво сам помислио да је најбоље да се вратимо у ходник, али кад сам отворио врата и кад су дим и пламен покуљали унутра, схватио сам да смо изгубљени. Ходник је личио на ужарену пећницу. Затворио сам врата грозничаво размишљајући шта да радим. Цими је клечао на поду и кашљао.

— Изгорећемо живи! — понављао је док су му низ лице, искривљено од ужаса, текле сузе.

ПОСЛЕДЊА МИСАО

Нисам могао да гледам јер је дим продирао испод врата и штипао за очи. Осећао сам да је ваздух који удишем све топлији и чинило ми се да ћу се угушити.

Соба је била већ толико задимљена да се није видео ни прст пред оком. Почео сам да пипам около безумно се надајући да ћу пронаћи начин да Цимија и себе извучем из овог пакла. Одједном сам под прстима осетио хладан метал. Можда ипак у овој соби постоје још нека врата! Пипао сам нестрпљиво док ми се зебња све више увлачила у срце. Кад сам схватио да је то чесма, изгубио сам и последњу наду.

Дрхтавом руком окренуо сам славину из које је потекао снажан млаз воде.

— Цими, вода! Дођи — позвао сам друга.

Пошто смо попили неколико гутљаја, расцепио сам капут на два дела и држао га под славином све док се није потпуно натопио водом. Један део обмотао сам око Цимијеве, а други око своје главе. Припијени један уз другог спустили смо се на под.

С друге стране врата избезумљени људи и даље су запомагали. Осећао се мирис нагорелог дрвета. А онда се све утишало, чуло се још само пуцкетање ватре која се све више примицала.

Не знам колико је времена прошло кад сам осетио да је Цими клонуо на под. Онесвестио се! Вукао сам га за руке, дозивао. Узалуд. Цими је лежао непомично. Ја сам све теже дисао, гушио се. У глави ми се мутило. Последње чега се сећам била је помисао да умирем.

ГОТОВО ХИЉАДУ СТЕПЕНИ!

Кад сам, ко зна после колико времена, отворио очи, угледао сам непознате људе око себе и светле зидове болничке собе. Само за тренутак и очи су се поново склопиле. Осећао сам страшан умор, али моја свест одједном је прорадила: чинило ми се да видим онај ужасни пламен и да ме дим гуши. Тргнувши се погледао сам около.

— Сад је све у реду, младићу! — умиривао ме неки човек — командир ватрогасне чете Сирил Пирсон, како сам касније сазнао.

— Шта је са Цимијем? — упитао сам.

— Спавајте, Грахам!

— Где је Цими? — наваљивао сам.

— Ваш друг је, на жалост, мртав, а ви сте издржали температуру од готово 1.000 степени Целзијусових. Кад смо вас пронашли, пламен само што није захватио ногавице ваших панталона...

Поново сам утонуо у дубок сан. Кад сам се поново пробудио, осећао сам се добро, чак сасвим добро.

Остао сам жив само захваљујући једној срећној околности: лежао сам тачно испод чесме из које је текла вода. Стално влажен, капут којим сам обмотао главу као неки филтер спречавао је продирање дима у моја плућа.

Грахам Хардинг

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н ЛЕКИЋ — Л СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

БИЛО БИ СУМЊИВО ДА САМ ОДБИЛА ПОЗИВ, АЛИ ОДМАХ ПОСЛЕ ТЕ ЊИХОВЕ ПАРАДЕ БЕЖИМ СА ФОРМУЛОМ У КОНСТАНТИНОПОЉ!

Сутрадан је свечано прослављена САРМАТИЈАДА. Била је то нека врста коктела са најугледнијим сарматима и разним врстама сарме...

НАЈБОЉА ЈЕ ИПАК СА СУВИМ РЕБРИМА!

САРКА!

ДИКАНЕ!

КО СУ ОВЕ СЕЉАЧИНЕ КОЈЕ СЕ ДЕРУ НА ЈАВНОМ МЕСТУ?!

ТРЕБА ЈЕ ПОДГРЕЈАВАТИ БАР ТРИ ПУТА!

МИ ЈЕ, НА ЖАЛОСТ, ПОЈЕДЕМО ВЕЋ ПРВОГ ДАНА!

ЗА МОЈ УКУС ТРЕБА СТАВИТИ ЛОВОРОВ ЛИСТ!

СТАВЉАТЕ ЛИ ЗАПРШКУ НА КРАЈУ ИЛИ НА ПОЧЕТКУ?

* ОД 1123 БРОЈА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА"

1186/6

Идућег петка: САРКА СЕ ПОВЕРАВА!

У време велике несташице бензина у САД, неки власници бензинских пумпи добијали су течног горива колико су хтели. Од кога и како? Полиција није успела да то открије, али је било јасно да је ту Мафија умешала своје прсте.

Кад су их питали како долазе до бензина, власници пумпи су давали сличне одговоре.

— Зовемо их једноставно пријатељима — рекао је један. — Пошто редовним путем добијам мало бензина, набављам га са стране...

— Како то „са стране"?

— Неко ми је дао број телефона и рекао да тражим Џоа. Треба само да кажем колико ми је потребно, и већ следећег дана добијам робу.

На питање да ли зна одакле долази тај бензин, овај човек је одговорио:

— Ја ништа не питам. Срећан сам кад га добијем, ма колико био скуп.

МАФИЈА СА МИРИСОМ

ПЛЕН ИСПОД ЗЕМЉЕ

Мафија је у време несташице продавала бензин по веома високим ценама. Наравно, по још вишим ценама продавали су га затим власници бензинских пумпи.

— Ја своје трошкове покривам на два начина — каже један од њих. — Својим редовним муштеријама, такси-компанијама и транспортним предузећима, кажем само да имам довољно бензина, али да га, разумљиво, продајем по вишој цени, јер сам га тако и купио. Они ништа не питају; задовољни су, јер иначе не би могли нормално да послују, што би им нанело велику штету. Друга је ствар са власницима приватних аутомобила. Њима не могу тако да кажем, па им најчешће обичан бензин продајем као „супер". Они то и не примете.

У почетку није било јасно одакле Мафији толике количине бензина. Ускоро је и то откривено.

Први начин набавке је — пљачка. Новембра прошле године, кад је несташица бензина достигла озбиљне размере, у Њујорку су са улице нестала два огромна камиона-цистерне са укупно 27.000 литара горива. Касније су ти случајеви учестали. Полиција тврди да је то могла да учини једино Мафија, јер је за такву пљачку потребна добро обавештавана и разграната оргнизација.

Међутим, још нису успели никога да ухапсе. Пљачкаши и њихови шефови су, наравно, веома опрезни. Пре него што почну да продају бензин пумпним станицама, прво испитају није ли купац случајно повезан с полицијом. С друге стране, купци их не одају плашећи се за свој живот, јер ти људи не презају ни од убиства.

Тај бензин Мафија обично крије под земљом, у празним танковима напуштених бензинских станица. У јеку несташице, многе станице су затворене јер нису имале шта да продају, па су их куповали Мафијини људи. У ствари, они су почели да купују напуштене бензинске станице још много пре него што је уведена штедња бензина и у њима су скривали украдену робу.

ДОБРИ ПРОГНОЗЕРИ

Многи су се касније питали како су гангстери знали шта ће се догодити, како су могли да предвиде да ће израелско-арапски рат добити такве размере и да ће бити забрањен извоз нафте у Сједињене Државе.

Али, није тај рат био једини узрок несташице бензина. Знатно раније могло се наслутити до чега ће доћи у САД, па Мафија није губила време. Наиме, још одавно су велике петролејске компаније уживале пореске олакшице и на тај начин зарађивале баснословне суме новца. Кад је, пре неколико година, Конгрес укинуо те повластице, настао је „смак света". Компаније су захтевале да им се врати ранији статус, тврдећи да им неће остати довољно средстава за истраживачки рад и транспорт горива из иностранства, али ништа нису постигле. Тада су донеле одлуку: повући све залихе и смањити увоз, како би се на вештачки начин изазвала несташица. Наравно, већ тада је Мафији било јасно колико ће скочити цена бензину, па се дала на посао да то што боље искористи.

Један федерални тужилац каже да су у САД постојале довољне количине бензина — било код Мафије или код петролејских компанија — док су људи чекали у редовима. Ирански шах је у једном интервјуу такође рекао да није тачно да Сједињене Државе оскудевају у нафти:

— Ми знамо да бродови натоварени у Ирану за неку европску земљу по неколико пута промене власника и, најзад, искрцају свој терет у САД.

Мафијаши су долазили до бензина и преко посредника. Ови људи купују бензин од великих рафинерија, које га или превише имају или не могу да одоле понуђеном новцу. Посредници га често набављају и из иностранства, па га онда продају разним предузећима, пумпним станицама или дистрибутерима који су се из било којег разлога нашли у оскудици.

ЛЕГАЛНА КРАЂА

Неки од ових посредника одавно су одржавали везе са Мафијом, а неки су тек пре годину дана добили нове муштерије — Мафијине људе који су наручивали бензин имајући у виду каснију препродају по знатно вишим ценама

Полиција је открила и случајеве кад је Мафија и-

Камиони-цистерне нестају чак и са улица Њујорка.

БЕНЗИНА

У ЛЕГЕНДАРНО ДОБА ПРОХИБИЦИЈЕ ГАНГСТЕРИ СУ ЗГРТАЛИ МИЛИОНЕ КРИЈУМЧАРЕЋИ АЛКОХОЛНА ПИЋА. ДАНАС ТО ПОСТИЖУ — БЕНЗИНОМ.

мала уговор о куповини са великим рафинеријама. Човек који управља једном таквом рафинеријом у вези је са извесним политичарем, који је, опет, у вези са Мафијом. захваљујући овој сарадњи, Мафија је у могућности да продаје бензин по ценама које њој одговарају.

— Мафијини послови су тако рећи легални — кажу федерални иследници. — А исту такву игру, тачније речено легалну крађу, воде и неке петролејске компаније.

Према одредбама које још и данас важе, бензин поскупљује на почетку сваког месеца, да би се касније вратио на стару цену. Никоме није јасно зашто је донет овакав пропис, јер је познато какве профите остварују петролејске компаније. То још није све. Средином месеца, уместо да се опет продаје по старој цени, бензин се по правилу повлачи, да би се поново појавио тек почетком следећег месеца. И то је, очигледно, „легално", јер нико ништа не предузима да се овакве махинације спрече.

БРОДОВИ ЧЕКАЈУ

Трећи извор бензина за Мафију је набавка из иностранства. Постаје јасно да је та организација ојачала кад је у стању да сама довлачи нафту из других земаља, чак са других континената. При том ништа не ризикује: брод је осигуран, тако да ако се нешто деси штету надокнађује осигуравајуће друштво.

За време рата са Израелом, арапске земље су решиле да обуставе извоз нафте у Сједињене Државе. Али, како каже ирански шах и многи други, нафта је и даље стизала у САД. Извесне количине долазиле су из европских земаља које нису биле захваћене овом забраном, као и из Венецуеле. Сасвим довољно за Мафијине послове.

Интересантно је да је за мафијино пословање са иностранством полиција дознала, између осталих и од једног старог мафијаша.

— Ја с тим немам никакве везе — рекао је он — али сигурно знам да неки наши људи довозе нафту из иностранства. Наравно, у договору с капетанима тих бродова.

Децембра прошле године, у њујоршкој луци је завладала права пометња. Десетине бродова стајало је усидрено надомак луке, не приближавајући се обали. Капетани су били добили наређење да не истоварују робу до почетка месеца, кад цена бензина расте. Полиција је касније открила да је међу тим бродовима било и неколико оних који су пловили за рачун Мафије.

— Смејали смо се читајући написе у новинама како би требало присилити те бродове да истоваре свој терет, а капетане казнити — рекао је онај стари мафијаш. — То су биле празне претње, јер су капетани поступали сасвим легално. Није чак било потребно ни подмитити обалску стражу.

Оно што највише забрињава Американце јесу поступци петролејских компанија, који се често нимало не разликују од Мафијиних. Компаније јуре за профитом — као и Мафија — служећи се свим средствима.

Р. П.

МОЗАИК

МОЖЕ ЛИ СЕ ПОЈЕСТИ СТОЛИЦА?

Може, разуме се, ако је направите према рецепту који предлажу енглески научници. Узмите исецкану кукурузовину (осушено лишће и стабљику), млеко у праху, истуцан пиринач, ражано брашно и исушене банане. Све то измешајте и загревајте у вакууму од 170 Целзијусових степени, затим врелу масту излијете у плитке калупе и пресујте у плоче дебљине 2 сантиметра.

Од овог материјала, веома чврстог и отпорног на плесан, могу се изграђивати претрадни зидови бродских кабина, столови и столице; у њега се могу укуцавати клинови и стављати завртњи.

У случају бродолома комаде зидова или намештаја треба иситнити и натопити морском водом. Већ после четврт часа они ће се претворити у хранљиву масу чијих сваких 100 грама садржи 400 калорија. Енглеска ће свој први брод са оваквим „конзервама" изградити већ идуће године.

ЗЕМЉА НЕПУШАЧА

Шведска влада израдила је план према коме Шведска треба за двадесет пет година да постане држава непушача. Према том плану цена цигарета повећаваће се сваке године за десет одсто.

Истовремено ће бити забрањено свако рекламирање дувана. Године 1975. биће укинута продаја цигарета из аутомата, а од 1981. продаја цигарета особама млађим од 16 година биће најстроже кажњавана.

ЛОВАЦ НА ЗМИЈЕ

Полицијског службеника Авалапу из индијског града Бангалора сматрају светским рекордером у хватању змија. Авалапа је за тридесет година ухватио 8500 ових гмизаваца од чега је више од

половине продао змијској фарми у Мадрасу која се бави и израдом серума против змијског уједа.

Авалапа је почео да лови змије кад је имао свега осам година. Тој вештини научио га је његов отац, такође познати змијоловац.

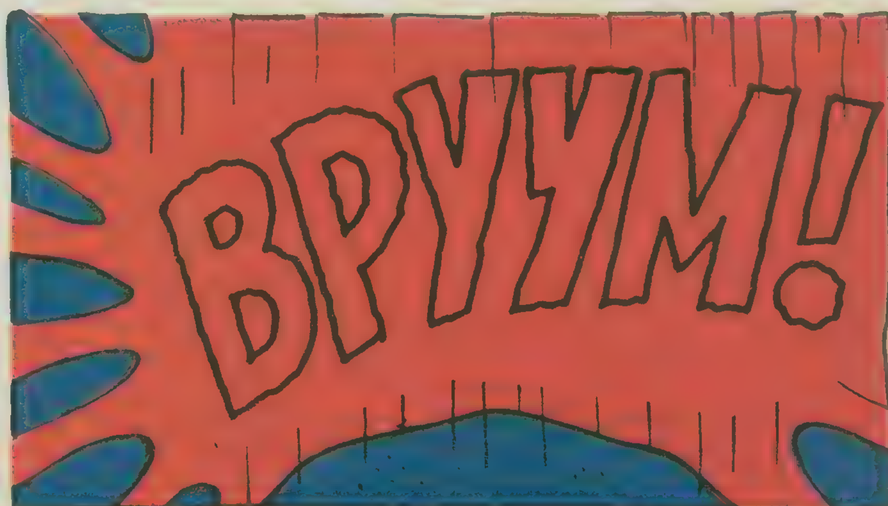
ХОГАР СТРАШНИ

ТАЈНЕ ЂАЧКОГ СРЦА

ПАЛА ЈЕ ЗВЕЗДА

ТЕ ВЕЧЕРИ ЗАВОЛЕЛА САМ ДИСКО ЗА ЦЕО ЖИВОТ И ПРВИ ПУТ ЗАБОРАВИЛА ТУГУ ЗБОГ ЗОРАНОВОГ НЕДОЛАСКА.

Лежала сам лењо се опустивши на врелом песку, док ми је сунце пржило кожу. Колико сам већ ту? Једанаест дана? Чини ми се права вечност. Чудно, одувек сам обожавала море и дани одмора брзо би ми протицали. Увек ми је последњи дан био тужан, чинило ми се да би ми још само један јединцати дан боравка на мору био потребан. И док би родитељи спремали ствари, ја бих са другарицама до последњег тренутка скакала наглавачке у воду.

А шта је сада? Ту су опет и мама и тата, ту су Љиља, Зорица, Мића, Славко, Жан, Раја, Маца... Сви су ту, али нема — Зорана. У Зорана сам заљубљена већ четири месеца и једва чекам кад ће већ једном положити тај свој последњи испит и докотрљати се на ову плажу. Љиља ме стално зачикава и каже: зацопана једна. (Откуд јој само тај назив за руменило на мојим образима које се обавезно јављало са сваким Зорановим писмом.) Никако ми није јасно зашто се тај испит толико одужио, желела бих да је већ ту.

ОПРОСТИ, ГОКИ!

Али ето ти и Љиље, Зорице, Миће и друштва. Тресу с ногу своје јапанке и кломпе, простиру уоколо шарене велике пешкире:

— Доста ми је већ оне рупе коју овде крсте „диском“! — Ајмо вечерас на дагње у „Два ферала“ — предлаже Љиља — сладокусац.

— Ма какве дагње, то је за маторце са ћелепендом — жустро ће Мића.

— Људи, имам идеју! — рече Маца. — Кад се увече покупи раја са плаже дофурајмо на овај молић грамофон и ево нам диска на месечини.

Ваш када закључујем да су досадни с тим својим „морским проблемима“ и намеравам да поново заријем главу у руке и песак, чујем тихи Рајин глас:

— А ти не би пошла с нама? Волео бих да се разонодиш.

Моја љутња ишчезава пред молећивим погледом два зелена Рајина ока.

— Знаш да ми се не иде — врдам.

— Па барем једно вече, Гоцо, само једном...

— Ајде, шта молиш госпођицу! Ваљда мисли да би јој пала круна с главе ако би мало прошалабајзала с нама. Видиш да замишља како њен Зоран сад код куће учи! Ко је видео испите половином јула, ха, ха! — задиркује ме Маца, а ја бих је прогутала да могу. Погодила ме у мету, штрецнула посред срца, и на очи ми избише две крупне сузе.

— Опрости, нисам хтео да те повреде. Молим те, Гоки...

Гоки — какво лепо име! Како га је Раја само нежно рекао! Нежност његовог гласа разли се мојим телом и остављајући бучно друштво скочих у загрљај таласа. Нисам ни приметила када је скочио за мном.

ХЕЈ, ШТА ТИ ЈЕ?

— Ко ће пре на другу страну залива? — довикује ми и ја пливам за њим свесна одједном да испуњавам његове жеље. Друга обала залива протеже се у камени уски пут о који се ломе таласи. Извалисмо се на топле стене лица окренутих сунцу. Око нас тишина.

— Гоки...

— Да?

— .... Ништа.

— Хеј, шта ти је?

Два зелена ока скрећу свој поглед с мене уз уздах.

— Чуј, Рајо — почињем да се осећам кривом. — Немој се љутити што не излазим с вама... како да ти објасним, не иде ми се.

— Али зашто? Па не мораш „ђускати“ ако не желиш! Можемо изићи на терасу, спустити се баштом до мора...

Увече сам први пут тог лета обукла своју нову хаљину с дубоким изрезом на леђима, с воланом на сукњи и посутој цвећем. Већ с улаза до мене допре врео задах зноја и дувана; пробијамо се кроз гужву и налазимо неко место у углу. Љиља и Славко одмах су заиграли, за њима Зоки и Мића, а по Мацу дође неки дугокоси бркајлија.

— Ту је одвратно вруће — вучем Рају за рукав. — Идемо радије на терасу.

БРЗО ЗАМИСЛИ НЕШТО!

И док излазимо, Раја се окреће према мени, ја следим његове кораке и у ритму музике предајем се његовом загрљају. Остали смо тако њишући се на тераси, док маса полухипика није с протестом напустила дворану у којој су се разлегле нежне мелодије и нагрнула на терасу.

— Дођи, показаћу ти нешто.

Спуштамо се парком до мора, загрљени шетамо ивицом ниске хриди и слушамо шум таласа.

— Погледај, звезда је пала! — узвикујем. — Брзо, брзо замисли нешто! Кажу да се онда испуни свака жеља!

— Моја се управо испуњава — дубоким гласом говори Раја бојажљиво ме љубећи у образ.

Те сам вечери заволела диско за цео живот и први пут за последњих седам дана заборавила на тугу због Зорановог недоласка.

— Немој се љутити — рече ми после два дана Зорица, пружајући ми разгледницу. — Нашла сам је још прекјуче, али ми је било жао да ти је предам..

Зоран... Из Дубровника? Па откуд он тамо? — Застајем изненађена, али не задуго. Раја ме вуче и док загрљени трчимо према мору, хвата ме смех због речи: „Драги пријатељи, овде је гала, поздравите ми малену, свима желим што лепше празнике. Зоран...“

Гоки Рашић, Београд
(Хонорар 250,00 динара)

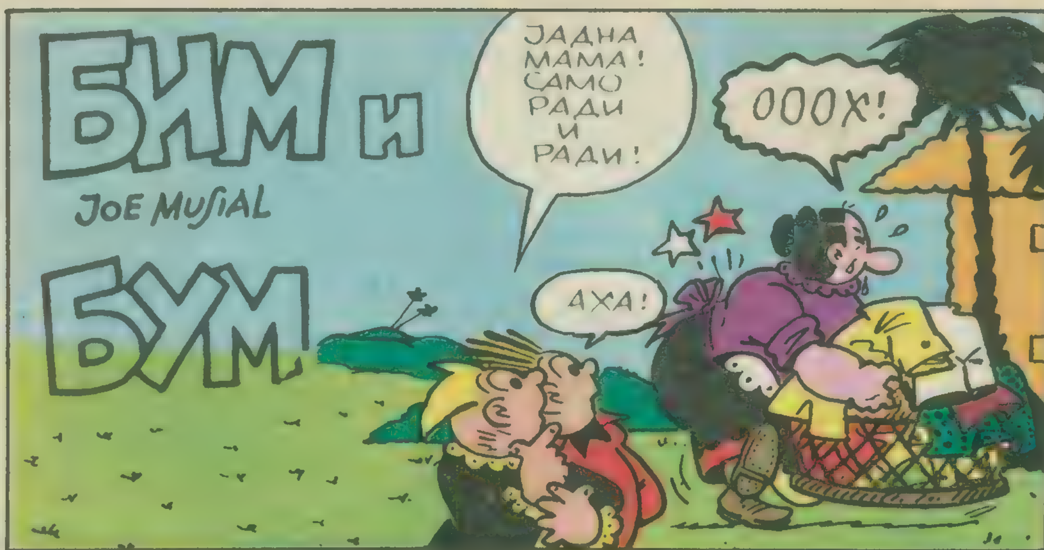
Проповедање љубави

Нема мене ал' има љубави моје;
Видим је у сунцу и земљи где нам трулу кости.
Довршава се дан у њеној захвалности
Слично музици слично празнини, спокојем.

Она ће сачувати намере моје и твоје
И васкрснуће мртве рођендане по милости.
У подножју ветра немерљива сен охолости
Нестаће у пепелу оних што више не постоје.

У пусто срце у мртво време ме зови,
Минула чежњо, да се свет понови.
Ако не сазнах љубав и уставах свој ум,
Па ми је празан дан који још дошао није,
Ко грану која се издужује у узалудан шум
Нека ме недостојног ветар обавије.

Бранко Миљковић
(1934–1961)

БИМ и БУМ
JOE MUSIAL
ЈАДНА МАМА! САМО РАДИ И РАДИ!
ОООХ!
АХА!

УХ... СВЕ МЕ БОЛИ!
ПА ДА ... КАД НЕ УМЕШ ДА ОРГАНИЗУЈЕШ ПОС'О!
АХА! МАЛО ДА РАДИШ, МАЛО ДА СЕ ОДМАРАШ!

ПОС'О ТРЕБА ОРГАНИЗОВАТИ НА НАУЧНОЈ БАЗИ! НЕ ТРЕБА ИСТОГ ДАНА И ПРАТИ СУДОВЕ И ПЕГЛАТИ РУБЉЕ И РИБАТИ ПОДОВЕ И ТРЕСТИ ЋИЛИМЕ...

ТАЈНА ЈЕ У РАСПОРЕЂИВАЊУ ПОСЛА! УГЛЕДАЈТЕ СЕ НА НАС МУШКАРЦЕ... ВИШЕ РАДА УЗ МАЊИ УТРОШАК ЕНЕРГИЈЕ!
ОХ!

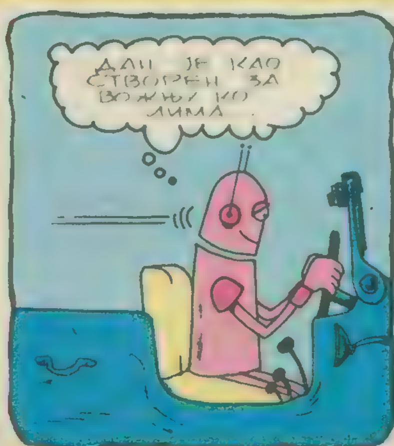

НАДАМ СЕ ДА ТИ ЈЕ САД СВЕ ЈАСНО!
ХМММ...
АХА!

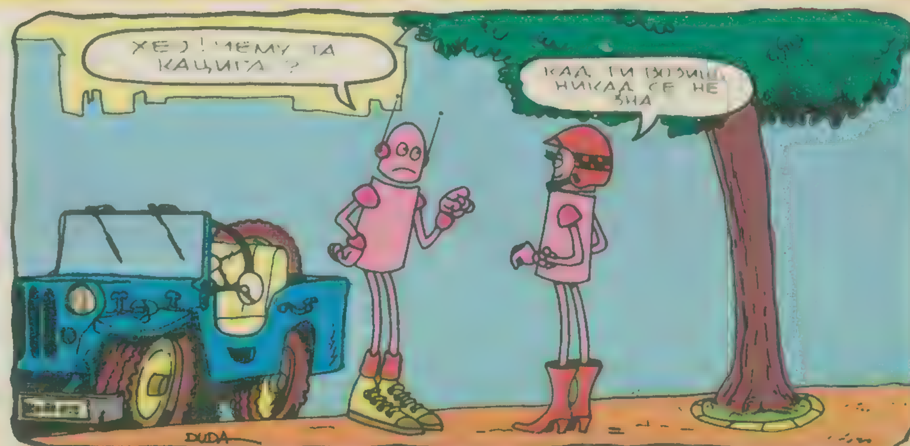

МОРАМ ДА ПРИЗНАМ ДА СТЕ У ПРАВУ! ЗНАТЕ ЛИ САМО ШТА ЈОШ ТРЕБА ДА СЕ УРАДИ?
ШТА?

ОООХ! МОЈА ЛЕЂА!
КО ТЕ ЈЕ ВУК'О ЗА ЈЕЗИК!
ВЕЋ СЕ БОЉЕ ОСЕЋАМ!
БРАВО, МАМА!
1186/16

ШРАФНО

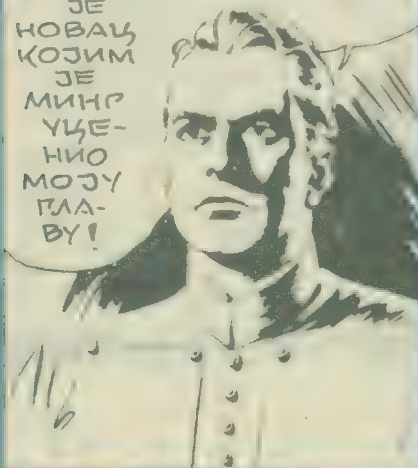

ЛЕЛА, СПРЕМИ СЕ! ДОЛАЗИМ ПО ТЕБЕ!

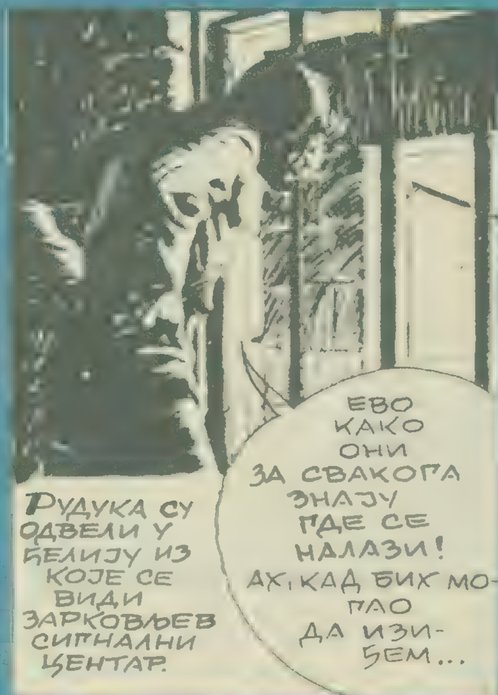

ДАЛИ ЈЕ КАО СТВОРЕН ЗА ВОЖЊУ КОЛИМА.

ХЕЈ! ЧЕМУ ТА КАЦИГА?
КАД ТИ ВОЗИШ НИКАД СЕ НЕ ЗНА
DUDA

Флаш Гордон: НА ОСТРВУ МРТВИХ

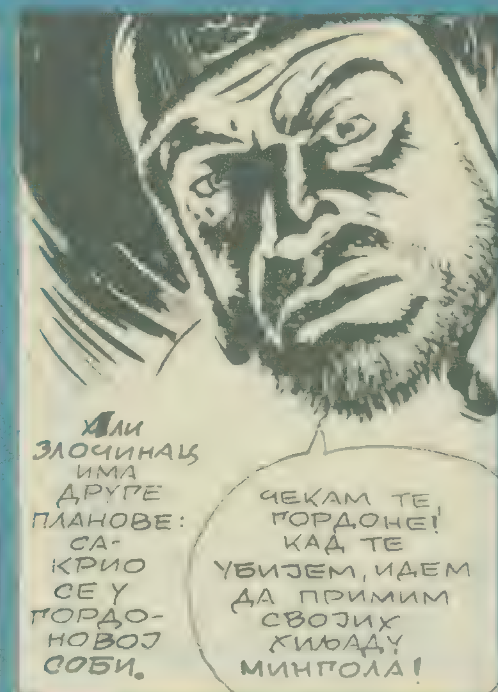

ЧУВШИ КОРАКЕ КОЈИ СУ СЕ ПРИБЛИЖАВАЛИ РУДУК ЈЕ УГАСИО СВЕТЛОСТ И САКРИО СЕ.
ОХ БОЖЕ. ТО ЈЕ СОЊА!

ФЛАШ СЕ ОПРЕЗНО УВУКАО У СОБУ. РУДУКОВ МЕТАК ГА ЈЕ ПРОМАШИО...
ТАДА ЈЕ ОН ОТВОРИО ВАТРУ И ИЗДАЈНИК ЈЕ ПАО, ИЗРЕШЕТАН

РАНА ЈЕ ЛАКА. БОЛИ ЛИ ВАС СОЊА?
САД ВИШЕ НЕ.

СИРОТА ДЕВОЈЧИЦЕ! ДЕЈЛ, ПОЗОВИ БУЛОКА ДА ПРЕНЕСЕМО СОЊУ У ЊЕНУ СОБУ!
СРЕЋНА САМ ШТО ЈЕ ПОГОДИО МЕНЕ УМЕСТО ВАС ФЛАШЕ!

ШТА?... АХ, ДА, СВАКАКО!
АЛИ, ЗАШТО СТЕ УШЛИ У ФЛАШОВУ СОБУ СОЊА?
МОЈ БРАТ БУЛОК ПОСЛАО МЕ ЈЕ ДА ПОЗОВЕМ ФЛАША!

ЗАШТО САМ РЕКЛА ДА СИ МЕ ТИ ПОСЛАО ДА ПОЗОВЕМ ФЛАША? ГЛУПАЧЕ, МОРАЛА САМ НЕШТО ДА ИЗМИСЛИМ!
НИКАДА НЕЋУ РАЗУМЕТИ ЖЕНЕ!

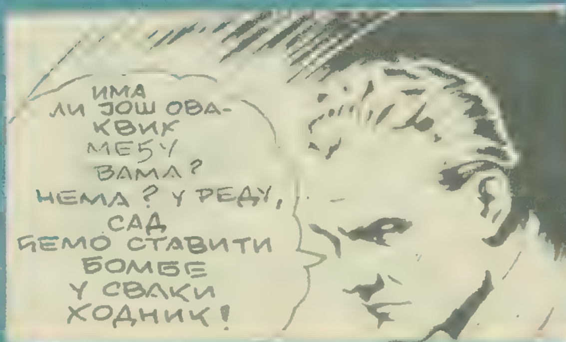

ВИДЕЛА САМ ПО БУЛОКОВОМ ЛИЦУ ДА ЈЕ НИЈЕ ОН ПОСЛАО! ОНА ДЕВОЈКА ТЕ ЈУРИ, ФЛАШЕ!
ДЕЈЛ, ЗАР НЕ ВИДИШ ДА СУ ТО ГЛУПОСТИ?

ГЛУПОСТИ? МЕНИ СЕ ЧИНИ ДА ТИ ВОЛИШ ШТО СЕ ВРТИ ОКО ТЕБЕ! У РЕДУ, ЕТО ТИ ЈЕ! НЕ ЖЕЛИМ ВИШЕ ДА ТЕ ВИДИМ!
НИКАД НЕЋУ РАЗУМЕТИ ЖЕНЕ!

ЈЕДАН ГЛАСНИК ЈЕ СТИГАО, САВ УСПЛАХИРЕН...
НЕ, НИСАМ ПИЈАН! КАЖЕМ ВАМ ДА МИНГ ХОЋЕ ДА ПОТОПИ ПОДЗЕМНИ ГРАД!
БРЗО, ДИГНИТЕ УЗБУНУ! НЕКА СЕ СВИ ОКУПЕ ОВДЕ!

ВИ И ВАШИ ЛУДИ ПЛАНОВИ! ВОДА ВЕЋ ПРОДИРЕ У ПОДЗЕМЉЕ! НЕ ЈА НЕ ЖЕЛИМ ДА ОСТАНЕМ ОВДЕ ДА СЕ УДАВИМ КАО МИШ! НЕКА СЕ СВАКО БРИНЕ О СЕБИ!
МИНГ ЈЕ СКРЕНУО ТОК РЕКЕ У ПОДЗЕМНО НАСЕЉЕ СЛОБОДНИХ ЉУДИ.

КУКАВИЦЕ!

ИМА ЛИ ЈОШ ОВАКВИК МЕЂУ ВАМА? НЕМА? У РЕДУ, САД ЋЕМО СТАВИТИ БОМБЕ У СВАКИ ХОДНИК!

ЕКСПЛОЗИВ ЈЕ ПОСТАВЉЕН И УПАЉЕНИ СУ ФИТИЉИ...

СНАЖНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ СУ ОБРУШИЛЕ ВЕЛИКЕ МАСЕ ЗЕМЉЕ И КАМЕНА И ЗАУСТАВИЛЕ НАДИРАЊЕ ВОДЕ

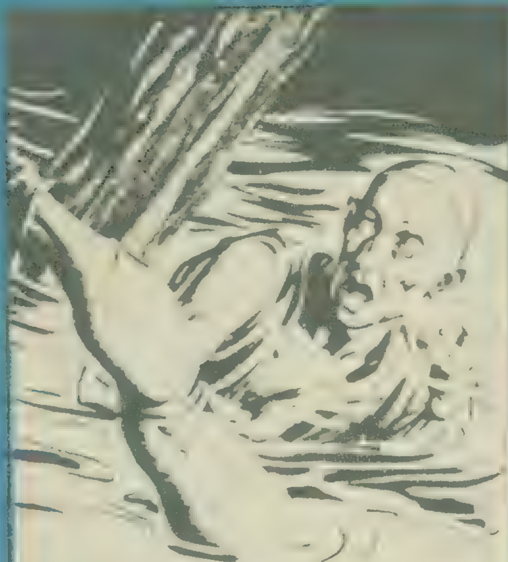

ЉУДИ ПОЈАЧАВАЈУ ОВЕ ПРИМИТИВНЕ НАСИПЕ ЦЕМЕНТОМ КОЈИ СЕ БРЗО СТЕЖЕ.

КАД СЕ ПРИТИСАК ВОДЕ ПОВЕЋА, ОДНЕЋЕ ОВЕ НАШЕ НАСИПЕ КАО НЕКУ ИГРАЧКУ!
ЗНАМ, АЛИ ДОБИЛИ СМО У ВРЕМЕНУ... ДА СМИСЛИМО НЕШТО ДРУГО!

СХВАТИВШИ ДА СЕ МОРАЈУ ПРОБИТИ НА ПОВРШИНУ АКО ЋЕ ДА СЕ СПАСУ, ФЛАШ ЈЕ НАРЕДИО СВОЈИМ ЉУДИМА ДА СПЕЦИЈАЛНИМ БУШИЛИЦАМА ПРОБИЈУ НОВ ХОДНИК.

ДРУГА ГРУПА ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАВА ДА ПОДУПРЕ СВОДОВЕ, КАКО СЕ НЕ БИ СРУШИЛИ.

ЗА ТО ВРЕМЕ, ДОКТОР ЗАРКОВ СА ШАЧИЦОМ ЉУДИ ОБЕЗБЕЂУЈЕ УЛАЗ У ПОДЗЕМЉЕ.

АЛИ, ПРИТИСАК ЈЕ СУВИШЕ ЈАК. ВОДА СЕ НА ДЕСЕТАК МЕСТА ПРОБИЛА КРОЗ НАСИП.

ФЛАШ ГОРДОН СЕ ОДЛУЧУЈЕ НА ОЧАЈНИЧКИ КОРАК: ОТВОРИО ЈЕ БОЦЕ С ТЕРМИТОНОМ, НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ ГАС ПОТИСНУТИ ВОДУ.

ФЛАШЕ, ГУШИМ СЕ! НЕ МОГУ ДА ДИШЕМ!

ГАС ЈЕ ЗАИСТА ЗАДРЖАО НАДИРАЊЕ ВОДЕ, АЛИ ЉУДИ СУ ПОЧЕЛИ ДА СЕ РУШЕ.

ПОЗЛИЛО ЈЕ И ЗАРКОВУ. НЕСВЕСНО ОН ЈЕ ОСЛОБОДИО ЈОШ ЈЕДАН ТАЛАС ГАСА.

СТРАХОВИТИ ПРИТИСАК РАЗНЕО ЈЕ СВОД ХОДНИКА И ИЗБАЦИО ЉУДЕ У РЕКУ КОЈА ЈЕ ТЕКЛА ИЗНАД ЊИХОВИХ ГЛАВА.

ГОРДОН СЕ ЗАРОЊИО У ВОДУ ДА СПАСЕ ДЕЈА, КОЈА ЈЕ, ОНЕСВЕШЋЕНА, ПОЛАКО ТОНУЛА...

ПОЈЕДИНАЧНО ИЛИ У ГРУПАМА, ПРЕЖИВЕЛИ СУ ИЗЛАЗИЛИ НА ОБАЛУ МАЛОГ ОСТРВА, НА КОЈЕМ СЕ ДИЗАЛА ОГРОМНА ГРАЂЕВИНА СТАРИХ МИНИЈА.

ГОРДОН И ЊЕГОВИ ДРУГОВИ ОКУПИЛИ СУ СЕ ИСПРЕД УЛАЗА У ЗГРАДУ.
ЧЕМУ ЛИ СЛУЖИ ОВА ГРАЂЕВИНА, БУЛОЧЕ?
ТО ЈЕ КРАЉЕВСКА ГРОБНИЦА, ФЛАШЕ!

ПРЕЖИВЕЛИ СУ УПРАВО ХТЕЛИ ДА УЂУ У ЗГРАДУ КАД ИХ ЈЕ ИЗНЕНАДИЛА МУКЛА ЕКСПЛОЗИЈА

СКРЕНУВШИ РЕКУ У ПОДЗЕМНЕ ХОДНИКЕ ДА БИ УНИШТИО СВОЈЕ НЕПРИЈАТЕЉЕ, МИНГ ЈЕ УЧИНИО ДА ПОПУСТЕ ТЕМЕЉИ ЈЕДНОГ ДЕЛА ГРАДА.

БЕГУНЦИ СУ УШЛИ У ЗГРАДУ И НАШЛИ СЕ ИСПРЕД ЧИТАВОГ НИЗА КРИПТИ.

ОК, ФЛАШЕ, БОЈИМ СЕ! ТАКО ЈЕ СУМОРНО ОВДЕ!
ХРАБРО, ДЕЈЛ! ОВО ЗАИСТА НИЈЕ ПРИЈАТНО МЕСТО, АЛИ ЈЕ БАР СИГУРНО!... НЕГО, ЗАР НИСИ БИЛА ЉУТА НА МЕНЕ?

ЉУТА? ФЛАШЕ ДРАГИ, ТИ СИ МИ СВЕ ШТО ИМАМ! ТО ЗНАШ И САМ!
ЗНАМ, АЛИ ЛЕПО ЈЕ ТО ПОНОВО ЧУТИ!

ЉУДИ НА ОСТРВУ! ПЉАЧКАШИ ГРОБОВА! МОРАМ ЗАТРАЖИТИ ПОМОЋ!
СТАРИ ГРОБАР УГЛЕДАВШИ ГОРДОНА И ЊЕГОВЕ ДРУГОВЕ, ОКРЕНУО ЈЕ СВОЈ ЧАМАЦ...

ОНАЈ ЧОВЕК У ЧАМЦУ НАС ЈЕ ВИДЕО!
НЕ ПУЦАЈ! ЈА ЋУ ПОКУШАТИ ДА ГА ЗАУСТАВИМ!

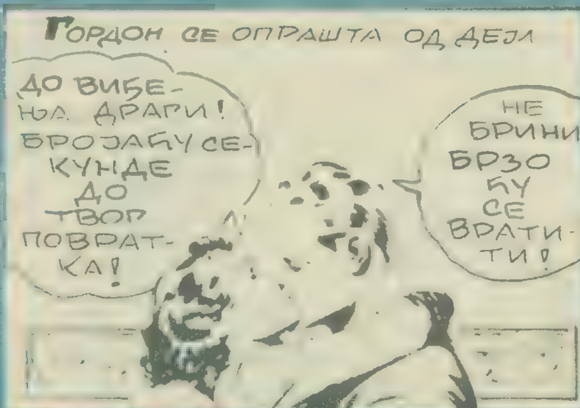

ФЛАШ ЈЕ ЗАПЛИВАО ПРЕМА ЧАМЦУ...

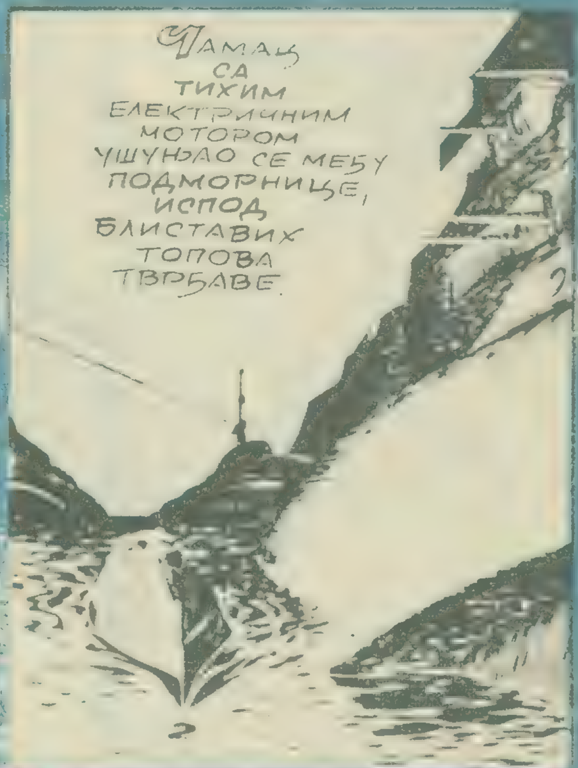

СА ЧЕТИРИ ДОБРОВОЉЦА СКРИВЕНА У КАБИНИ МОТОРНОГ ЧАМЦА, ГОРДОН СЕ УПУТИО ПРЕМА ВОЈНОМ ПРИСТАНИШТУ.

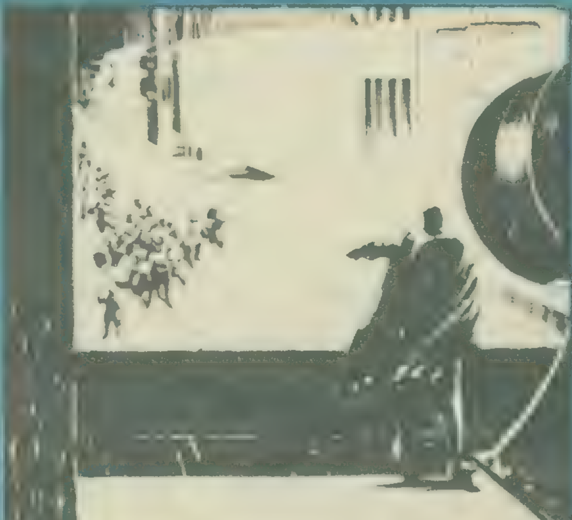

ОДАВНО САМ ЧЕКАО ТАЈ ДАН КАД ЋУ МОЋИ ДА ВАМ СЕ ПРИДРУЖИМ!
БРАВО КАПЕТАНЕ! С ЉУДИМА КАО ШТО СТЕ ВИ БРЗО ЋЕМО ЗБАЦИТИ МИНГА СА ПРЕСТОЛА!
КАПЕТАН СУДИН ЈЕ ПРЕДАО ГОРДОНУ МИНГОВУ ПОДВОДНУ РАКЕТНУ ФЛОТУ.

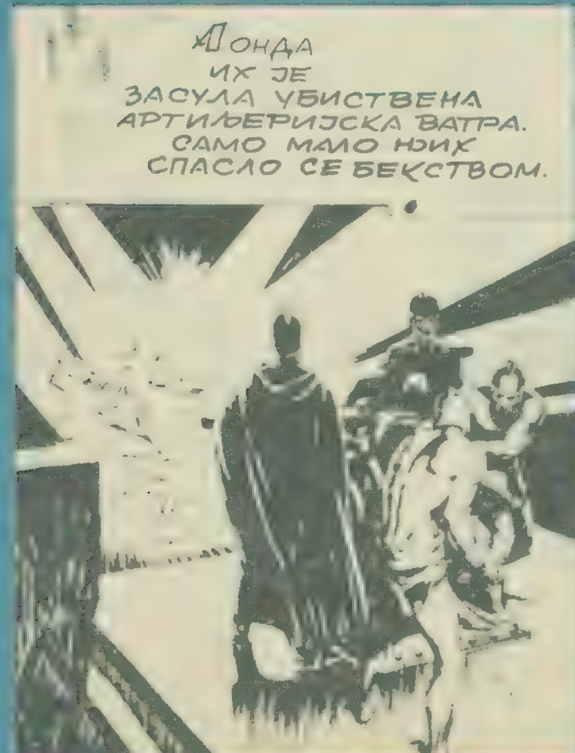

ПОШТО СУ ПОТОПИЛИ ОСТАЛЕ, ГОРДОН И ЊЕГОВИ ЉУДИ КРЕНУЛИ СУ СУДИНОВОМ ПОДМОРНИЦОМ КУЋИ.

ЊИХОВ ПОВРАТАК ЈЕ РАДОСНО ПРОСЛАВЉЕН У СКРОВИШТУ СЛОБОДНИХ ЉУДИ НА ОСТРВУ. ДЕЈЛ ЈЕ ПОБРАЛА АПЛАУЗЕ СВОЈОМ ТЕМПЕРАМЕНТНОМ ИГРОМ.

ЈЕДАН МОРНАР ЈЕ ПРИШАО КАПЕТАНУ СУДИНУ.
МИНГ ЈЕ УКАПСИО ЗБОГ ПОБУНЕ ЦЕЛУ МОРНАРИЦУ!
ТО ЈЕ НАША ШАНСА! УЗ ГОРДОНОВУ ПОМОЋ ОСЛОБОДИЋЕМО ИХ И ЗАВЛАДАТИ МОРЕМ!

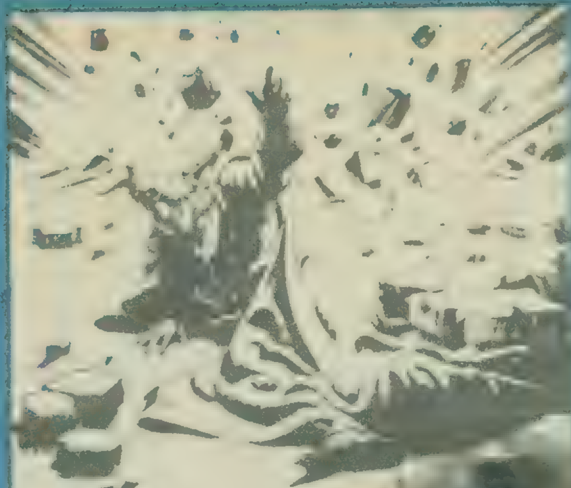

ИСКРЦАВШИ СЕ ИЗ ПОДМОРНИЦЕ, СЛОБОДНИ ЉУДИ КРЕЋУ ПРЕМА МИНГОВОЈ ПОМОРСКОЈ БАЗИ. ГОРДОН СЕ ЧУДИ ШТО НЕМА СТРАЖЕ.

СХВАТИО ЈЕ ДА СУ УПАЛИ У КЛОПКУ ТЕК КАД ИХ ЈЕ ОБАСЈАО СНАЖАН СВЕТЛОСНИ СНОП...

А ОНДА ИХ ЈЕ ЗАСУЛА УБИСТВЕНА АРТИЉЕРИЈСКА ВАТРА. САМО МАЛО ЊИХ СПАСЛО СЕ БЕКСТВОМ.

НАША ЈЕДИНА НАДА ЈЕ ДА УПОТРЕБИМО ЛЕТЕЋУ ПОДМОРНИЦУ. ХАЈДЕМО, СУДИНЕ!

МИНГОВИ ЉУДИ КОНЦЕНТРИСАЛИ СУ ВАТРУ НА ДВОЈИЦУ ХРАБРИХ КОЈИ ТРЧЕ НЕ МАРЕЋИ ЗА ЕКСПЛОЗИЈЕ.

КАД СУ ВЕЋ БИЛИ СТИГЛИ ДО ПРИСТАНИШТА, КАПЕТАН СУДИН СЕ ЗАНЕО И ПАО
ПОГО-ДИЛИ СУ МЕ! ИДИОТЕ, ГОРДОНЕ, НЕ БРИНИТЕ ЗА МЕНЕ!

АЛИ ФЛАШ ЈЕ ПОНЕО РАЊЕНОГ КАПЕТАНА И СА ВРХА КАМЕНЕ ОГРАДЕ СКОЧИО НА МОСТ ЛЕТЕЋЕ ПОДМОРНИЦЕ.

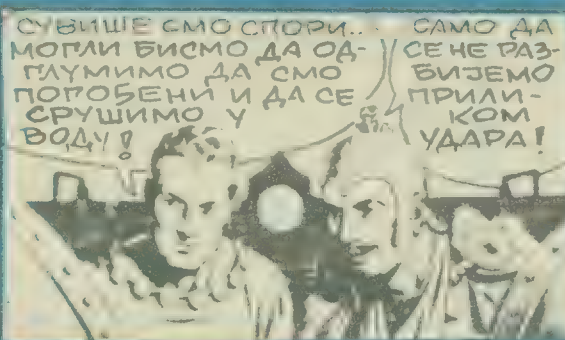

МАЛО КАСНИЈЕ, УЗ УРЛИК МОТОРА, ПОДМОРНИЦА СЕ ПОДИГЛА ИЗ ВОДЕ И ЈУРНУЛА ПРЕМА НЕБУ.

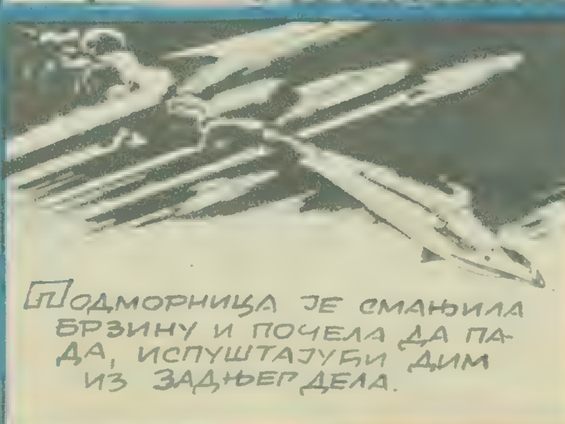

СА ЗАПЛЕЊЕНОМ ЛЕТЕЋОМ ПОДМОРНИЦОМ, ГОРДОН КИТА У ПОМОЋ СВОЈИМ ЉУДИМА.
А САД ПИКИРАЈ ПОД УГЛОМ ОД 20 СТЕПЕНИ! ТОРПЕДА СПРЕМНА!
НАДАМ СЕ ДА ЈЕ БУЛОК ИЗДР-ЖАО ДО САДА!

ВЕЛИКА АЕРОПОДМОР-НИЦА ЈЕ СРУ-ЧИЛА СВОЈ СМРТОНОС-НИ ТОВАР НА МИНГОВЕ АРТИЉЕРИС-КЕ ПОЛОЖАЈЕ.

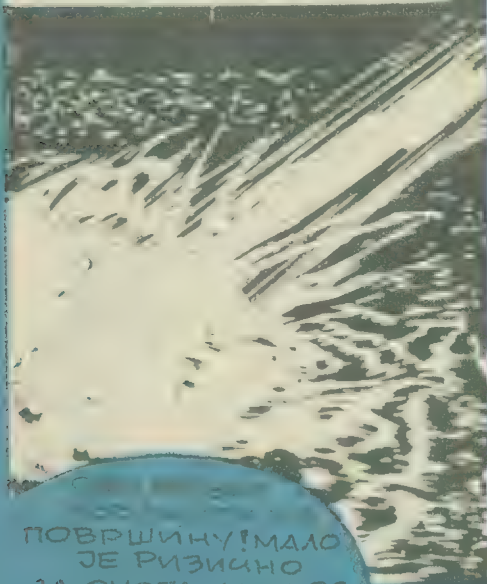

СУДИН ЈЕ УСПЕО ДА АР-ТЕРИРА. БУЛОКОВИ ЉУДИ СУ ПОД ВАТРОМ МИНГО-ВИХ РАКЕТА ПОЈУРИЛИ ПРЕМА БРОДУ

ПОДМОР-НИЦА ЈЕ УЗЛЕТЕЛА, ГОЊЕНА МИНГОВОМ ВАЗДУШНОМ ФЛОТОМ.

СУВИШЕ СМО СПОРИ.. МОГЛИ БИСМО ДА ОД-ГЛУМИМО ДА СМО ПОГОЂЕНИ И ДА СЕ СРУШИМО У ВОДУ!
САМО ДА СЕ НЕ РАЗ-БИЈЕМО ПРИЛИ-КОМ УДАРА!

ПОДМОРНИЦА ЈЕ СМАЊИЛА БРЗИНУ И ПОЧЕЛА ДА ПА-ДА, ИСПУШТАЈУЋИ ДИМ ИЗ ЗАДЊЕГ ДЕЛА.

ОНИ КОЈИ СУ ТО ПОСМАТРАЛИ СА ОСТРВА СКАМЕЊЕНИ СУ ОД УЖАСА.

Гордонова и Судинова аероподморница снажно је треснула о површину воде.

Ох! Мора да смо ударили у дно!
Зарили смо се у муљ! Морамо напустити брод!

Гордоне, остао нам је још један шлем! Као командант брода, наређујем вам да га узмете!
Али, како да изиђемо?

површину! Мало је ризично за онога који остане последњи, поготову ако је
али не брините
а мене!
У торпедној сали...

Немојте да се препиремо, Судине! Ви идете први! Ако је потребно, употребићу силу! Ви сте рањени, не можете ми се одупрети!
Али, Гордоне, од вас очекују слободу становници ове планете! Зар сам ја важан?

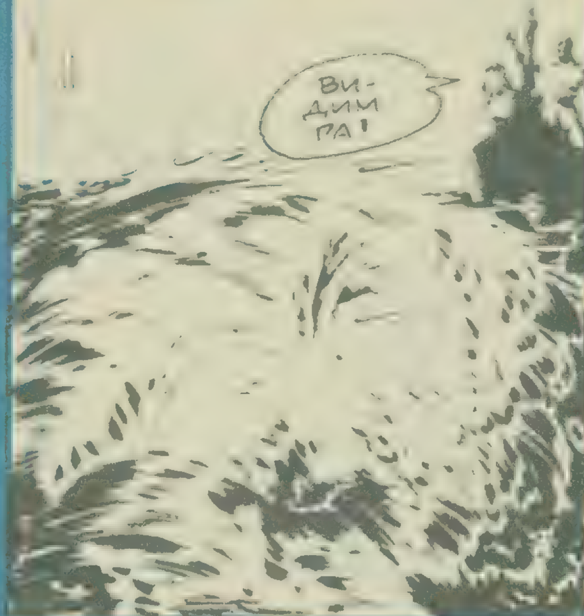

Па то је капетан Судин! Где је Флаш?
Приморао ме је да пођем први! Он је остао у броду!

Гордон је сам у напуштеној подморници...
Потонула је отприлике овде!
То је немогућ подухват, Дејл! Сувише је дубоко а ми немамо апарате за роњење!
Али, можда ће он успети да изиђе на површину!

Не могу кроз торпедну цев, али имам идеју! Отворићу ватру из свих топова! Можда ће то извући брод из муља!

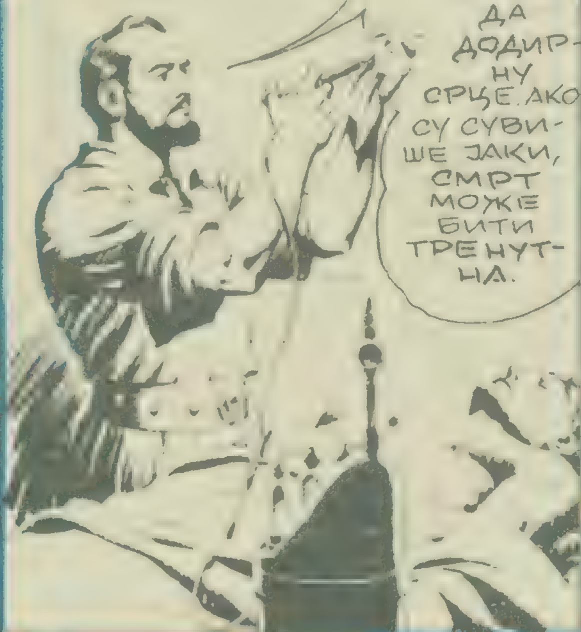

Али, ужасна снага експлозије пробила је оклоп и вода је јурнула у брод.

ГОРДОН ЈЕ ИЗБАЧЕН ИЗ ПОДМОРНИЦЕ. ОНЕСВЕШЋЕН ЈЕ БЕСПОМОЋАН.

МАЛИ ЧАМАЦ ПОИГРАВА НА УЗБУРКАНОЈ ВОДИ. НАЈЕДНОМ, ДЕЈЛ ЈЕ СКОЧИЛА НА НОГЕ.
ВИДИМ ГА!

ЗАРКОВЕ, ОН МОРА ДА ЖИВИ, МОРА!
УЧИНИЋУ СВЕ ШТО ЈЕ МОГУЋЕ, ДЕЈЛ, АЛИ НЕ ДАЈЕ ЗНАКЕ ЖИВОТА!

ФЛАШ ГОРДОН ЈЕ ЛЕБДЕО ИЗМЕЂУ ЖИВОТА И СМРТИ. ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ СА ЗЕБЊОМ ОЧЕКУЈУ ИСХОД...

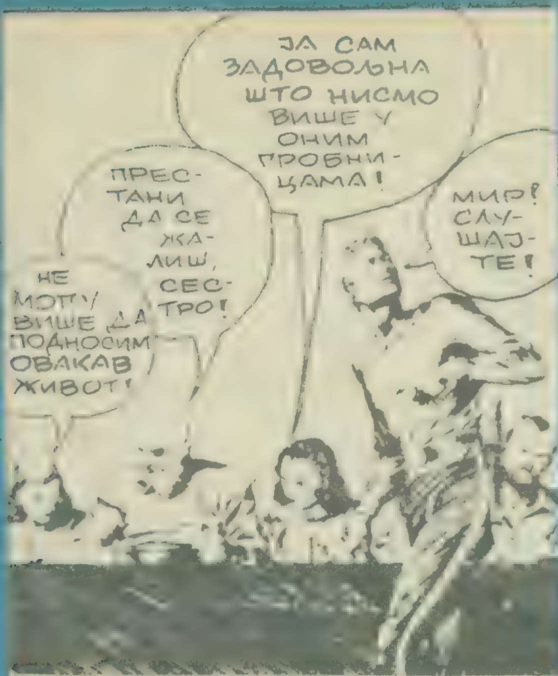

...ДОК СЕ ДОКТОР ЗАРКОВ СПРЕМА НА ПОСЛЕДЊИ ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАЈ.
ДРОГА И ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ТРЕБА САМО ДА ДОДИРНУ СРЦЕ. АКО СУ СУВИШЕ ЈАКИ, СМРТ МОЖЕ БИТИ ТРЕНУТНА.

ТЕРАПИЈА ЈЕ БИЛА УСПЕШНА
МИР, ДЕЈЛ! МОМАК ЈЕ ЈОШ ВЕОМА СЛАБ!
МИЛИ, МИЛИ МОЈ!

НЕКОЛИКО ДАНА НА БЛАГОМ СУНЦУ, СА ДЕЈЛ КАО БОЛНИЧАРКОМ, УЧИНИЛИ СУ ЧУДО...

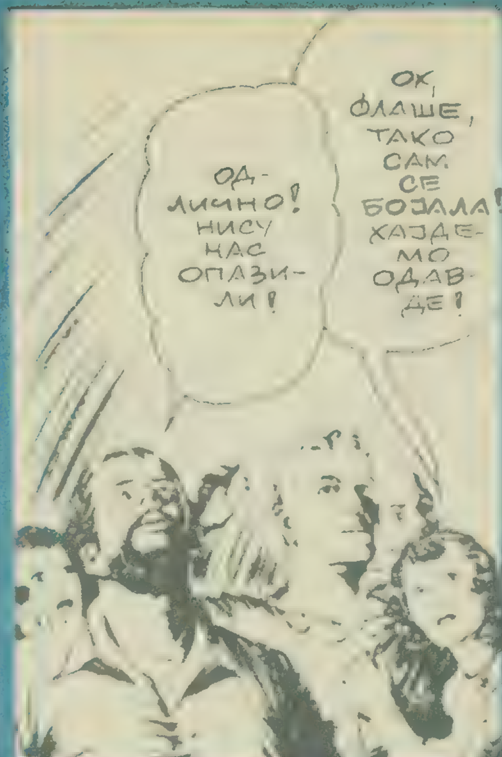

ДОК СЕ ОПОРАВЉАО, ГОРДОН ЈЕ НАПРАВИО ПЛАН ДА ЗА СВОЈЕ ПРИСТАЛИЦЕ ОБЕЗБЕДИ ШТО СИГУРНИЈА СКЛОНИШТА.
ИСКОПАЋЕМО ЧИТАВ НИЗ ЗЕМУНИЦА И ПОВЕЗАЋЕМО ИХ РОВОВИМА! СВЕ ЋЕМО ТО ПОКРИТИ ГРАЊЕМ И ЗЕМЉОМ, ДА СЕ НЕ ВИДИ ИЗ ВИСИНЕ!

ЗА НЕДЕЉУ ДАНА, КАМУФЛИРАНИ ЛОГОР ЈЕ БИО СПРЕМАН.

У ПОДЗЕМНОМ НАСЕЉУ НА ОСТРВУ...

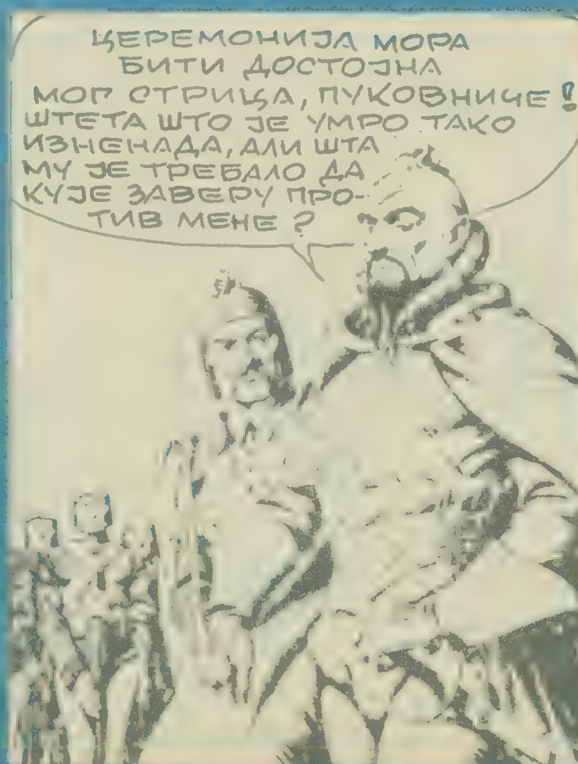

ГОРДОН И БУЛОК ПОСМАТРАЈУ МИНГОВ ЧАМАЦ КАКО СЕ ПРИБЛИЖАВА ОСТРВУ.

ГОРДОН ЈЕ ПОДИГАО МАЧ И ГРУПА ЊЕГОВИХ ЉУДИ КРЕНУЛА ЈЕ У ЈУРИШ.

ДОЧЕКАЛА ИХ ЈЕ УБИСТВЕНА ВАТРА МИНГОВИХ ВОЈНИКА
СУДИНЕ, ЈЕСИ ЛИ ТЕШКО РАЊЕН?
БОЈИМ СЕ ДА ЈЕСАМ ПРИЈАТЕЉУ! НАСТАВИТЕ ДА СЕ БОРИТЕ... СВЕ ДОК ОВАЈ НАРОД НЕ БУДЕ СЛОБОДАН!

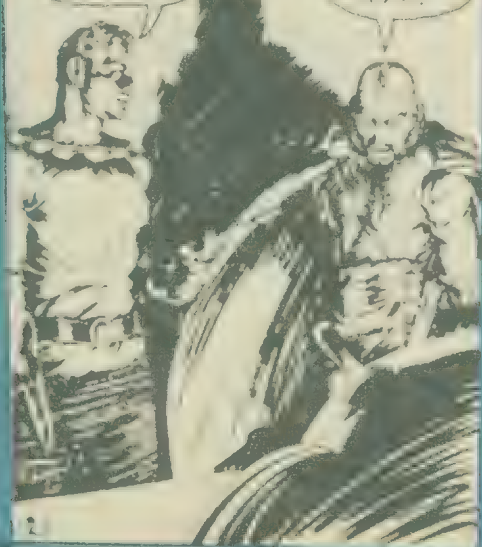

ЛУДА КРАБРОСТ И ГНЕВ СЛОБОДНИХ ЉУДИ СЛОМИЛИ СУ МОРАЛ ВОЈНИКА, КОЈИ СЕ ПОВЛАЧЕ У НЕРЕДУ.

ГОРДОН ЈЕ УСТРЧАО УЗ СТЕПЕНИЦЕ И УКРСТИО МАЧ СА ИМПЕРАТОРОМ МИНГОМ.

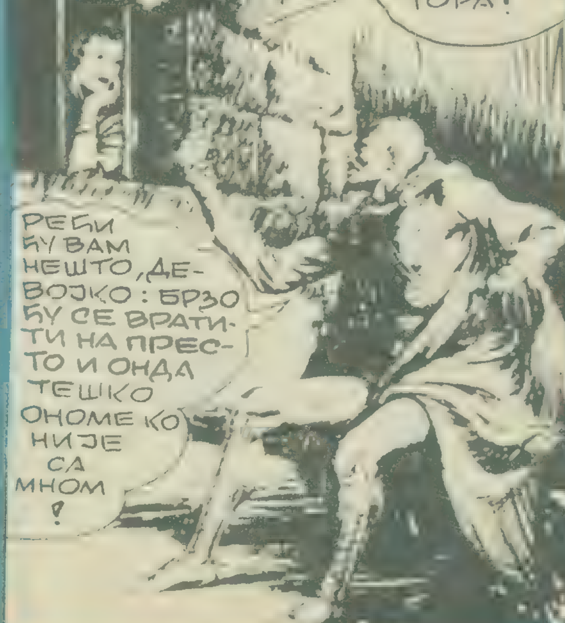

ПРЕДАЈ СЕ ИЛИ ЋУ ТЕ ПРИКОВАТИ ЗА ДРВО!
НИКАД! ВОЈНИЦИ, САВЛАДАЈТЕ ПОБУЊЕНИКЕ ИЛИ ЋУ ВАС ОБЕСИТИ КАО ИЗДАЈНИКЕ!
НЕМИЛОСРДНИ ИМПЕРАТОР МИНГ ЈЕ ЗАРОБЉЕН.

МОЈА ВОЈСКА И МОЈА ВАЗДУШНА ФЛОТА БРЗО ЋЕ ВАС УНИШТИТИ! МОЖЕТЕ МЕ МУЧИТИ, АЛИ ЈА СЕ НЕ ПРЕДАЈЕМ!
МИ, СЛОБОДНИ ЉУДИ, НЕ МУЧИМО ЗАРОБЉЕНИКЕ! ТО ЧИНИТЕ ВИ!

ПАЖЊА СВИМА У МИНГОВОМ ЦАРСТВУ! ИМПЕРАТОР МИНГ ЈЕ САДА ЗАРОБЉЕНИК ФЛАША ГОРДОНА! ДА ВАМ ТО ДОКАЖЕМО, ЕВО МИНГА!

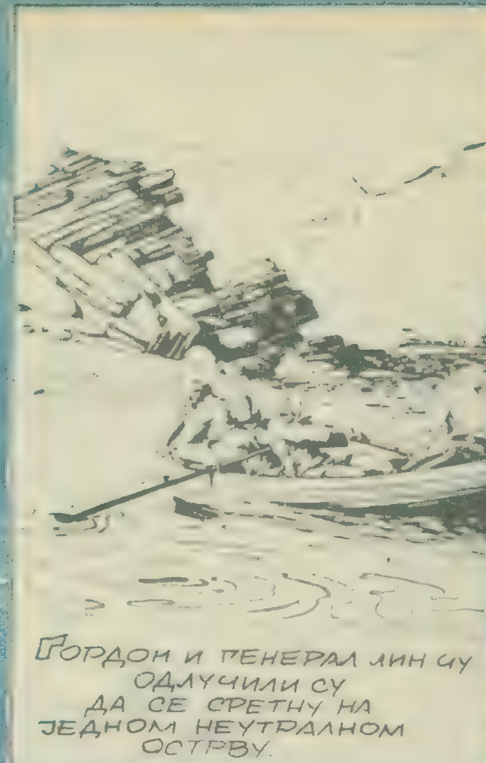

ОВО ЈЕ САДА СЛОБОДНА РЕПУБЛИКА! МИНГ, НАРЕДИ СВОЈОЈ ВОЈСЦИ ДА ПОЛОЖИ ОРУЖЈЕ!
НЕ! ВОЈНИЦИ, БОРИТЕ СЕ ЗА ВАШЕГ ИМПЕРАТОРА И ОСЛОБОДИТЕ ГА!

ЈА САМ НА ОСТРВУ ГРОБОВА!
У РЕДУ! ОДВЕДИТЕ СТАРОГ ТИРАНИНА У ЋЕЛИЈУ!
МИСЛИМ ДА САМ ИСКЉУЧИО НА ВРЕМЕ!

ШТА ЈЕ ОСТАЛО ОД МОЋНОГ ИМПЕРАТОРА!
РЕЋИ ЋУ ВАМ НЕШТО, ДЕВОЈКО: БРЗО ЋУ СЕ ВРАТИТИ НА ПРЕСТО И ОНДА ТЕШКО ОНОМЕ КО НИЈЕ СА МНОМ!

ПОБЕДУ СМО СКУПО ПЛАТИЛИ: ЖИВОТИМА СУДИНА, КУГОРА И ТОЛИКИХ ДРУГИХ! МОРАМО САДА УБЕДИТИ МИНГОВУ ВОЈСКУ ДА ПРЕЂЕ НА НАШУ СТРАНУ БЕЗ ПРОЛИВАЊА КРВИ!
УМРЛИ СУ ЗА СВОЈУ ЗЕМЉУ, ФЛАШЕ!
ГОРДОН И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПРАВЕ ПЛАНОВЕ ДА ОСЛОБОДЕ КРАЉЕВИНУ МИНГО

ГЕНЕРАЛЕ ЛИН ЧУ, САСТАНИМО СЕ ДА РАЗГОВАРАМО О БУДУЋНОСТИ ЗЕМЉЕ!
ПРИХВАТАМ, ГОРДОНЕ, У ИМЕ СВОГ ИМПЕРАТОРА!

ГОРДОН И ГЕНЕРАЛ ЛИН ЧУ ОДЛУЧИЛИ СУ ДА СЕ СРЕТНУ НА ЈЕДНОМ НЕУТРАЛНОМ ОСТРВУ.

ДОПУСТИЋЕМО МИНГУ ДА ОДЕ У ИЗГНАНСТВО АКО ВАША ВОЈСКА ПРИСТАНЕ ДА МИНГО БУДЕ СЛОБОДНА РЕПУБЛИКА!
МОРАМ ПРВО ДА РАЗГОВАРАМ СА ИМПЕРАТОРОМ!

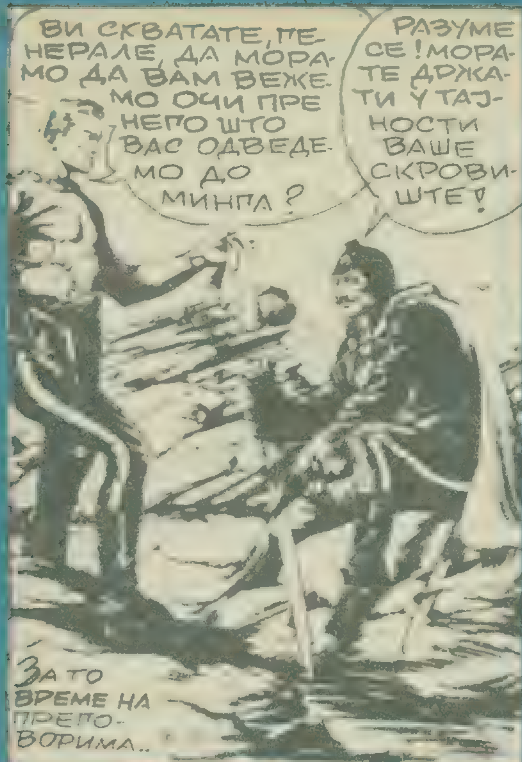

ОДУВЕК САМ ЖЕЛЕЛА ДА РАЗГОВАРАМ СА МИНГОМ! ХОЋЕТЕ ЛИ МЕ ПУСТИТИ У ЊЕГОВУ ЋЕЛИЈУ?
ХМ... НАРАВНО, СОЊА!
ЗА ТО ВРЕМЕ, У СКРОВИШТУ СЛОБОДНИ ЉУДИ НА ОСТРВУ...

ДА ЛИ СТЕ ПИТАЛИ МЕНЕ ЖЕЛИМ ЛИ ОВАЈ РАЗГОВОР?
ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ СЕ ВАШЕМ ВЕЛИЧАНСТВУ ДОПАСТИ МОЈЕ ИДЕЈЕ... ЗНАТЕ, ФЛАШ ГОРДОН И ЈА НЕ СЛАЖЕМО СЕ БАШ НАЈБОЉЕ...

ЈА МРЗИМ ГОРДОНА! АКО МЕ ПРОГЛАСИТЕ ЦАРИЦОМ, ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА ПОБЕГНЕТЕ!
ШТА?! ВИ ЦАРИЦА?
СОЊА ПОКУШАВА ДА НАГОВОРИ МИНГА...

ЈА САМ ПЛЕМЕНИТОГ РОДА! БЕЗ МОЈЕ ПОМОЋИ ВИ СЕ НИКАД НЕЋЕТЕ ВРАТИТИ НА ПРЕСТО! ЗАР САМ ТАКО РУЖНА, МИНГ?
У ПРАВУ СТЕ! ОБЕЋАВАМ ДА ЋУ ВАС ПРОГЛАСИТИ ЦАРИЦОМ!

МИСЛИМ ДА НЕМА НИШТА ЛОШЕ У ТОМЕ ШТО САМ ВАМ ДОПУСТИО ДА РАЗГОВАРАТЕ С ЊИМ...
ЗАШТО БИ БИЛО ЛОШЕ?

ВИ СКВАТАТЕ, ГЕНЕРАЛЕ, ДА МОРАМО ДА ВАМ ВЕЖЕМО ОЧИ ПРЕ НЕГО ШТО ВАС ОДВЕДЕМО ДО МИНГА?
РАЗУМЕ СЕ! МОРАТЕ ДРЖАТИ У ТАЈНОСТИ ВАШЕ СКРОВИШТЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ НА ПРЕГОВОРИМА..

ХОЋЕМО САМО МИР И СЛОБОДУ ЗА ОВУ ЗЕМЉУ!
АКО ЈЕ МИНГ ЗАИСТА У ВАШИМ РУКАМА, ОБЕЋАВАМ ДА ЋУ И ЈА БИТИ ЗА ОСНИВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ!
ПОНОВО НА ОСТРВУ СЛОБОДНИХ ЉУДИ...

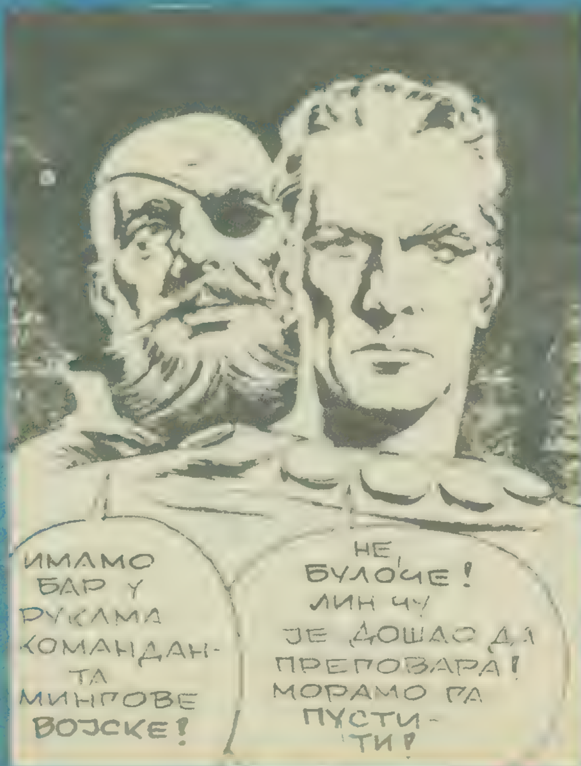

СОЊА МЕ ЈЕ УДАРИЛА НОЖЕМ И ОСЛОБОДИЛА МИНГА!
МОЈА СЕСТРА... ИЗДАЈНИК!

БЕГУНЦИ СУ СТИГЛИ ДО ПРИСТАНИШТА СЛОБОДНИХ ЉУДИ И УКРЦАЛИ СЕ У ЧАМАЦ ГЕНЕРАЛА ЛИН ЧУА. МИНГ ЈЕ ПОЧЕО ДА ПСУЈЕ КАД ЈЕ ВИДЕО ДА ТУ НИЈЕ КЉУЧ ЗА ПАЉЕЊЕ МОТОРА.

ЕВО ИХ, ДОЛАЗЕ! САД НЕ МОЖЕМО ПОБЕЋИ!
ПОД ПАЛУБУ, БРЗО! ТО НАМ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС!

ПРЕТРАЖИЛИ СМО ЦЕЛО ОСТРВО! МОРА ДА СУ ПОБЕГЛИ ПРЕ НАШЕГ ДОЛАСКА!

ИМАМО БАР У РУКАМА КОМАНДАНТА МИНГОВЕ ВОЈСКЕ!
НЕ, БУЛОЧЕ! ЛИН ЧУ ЈЕ ДОШАО ДА ПРЕГОВАРА! МОРАМО ГА ПУСТИТИ!

ЗБОГОМ, ГОРДОНЕ! ВИ СТЕ ЧАСТАН ЧОВЕК И ЖАО МИ ШТО ОСТАЈЕМО НЕПРИЈАТЕЉИ!
ЧУЛАНЕ, ОДВЕДИТЕ ГЕНЕРАЛА ЛИН ЧУА ДО ЊЕГОВИХ ЉУДИ! ОН ЋЕ ВАМ ОМОГУЋИТИ ДА СЕ ВРАТИТЕ!

ГЕНЕРАЛ ЛИН ЧУ СЕ ВРАЋА СА ОСТРВА СЛОБОДНИХ ЉУДИ ПОСЛЕ НЕУСПЕЛИХ ПРЕГОВОРА.
ЖАО МИ ЈЕ, ЧУЛАНЕ, ШТО МОРАМ ДА СЕ БОРИМ ПРОТИВ ЧОВЕКА КАО ШТО ЈЕ ФЛАШ ГОРДОН!

ИЗНЕНАДА, ВРАТА КАБИНЕ СУ СЕ ОТВОРИЛА. ЛИН ЧУ ЈЕ СКИНУО ЗАВОЈ СА ОЧИЈУ И УГЛЕДАО ИМПЕРАТОРА МИНГА!

БЕЗ РЕЧИ, МИНГ ЈЕ ЗГРАБИО СТАРОГ ЧУЛАНА И БАЦИО У МОРЕ.

ВИШЕ БИХ ВОЛЕО ДА ТО НИСТЕ УЧИНИЛИ! ДАО САМ РЕЧ ДА ЋУ ГА ВРАТИТИ НА ОСТРВО!
ДУБОКО САМ ГАНУТ ВАШИМ СХВАТАЊЕМ ЧАСТИ, ГЕНЕРАЛЕ! ПАЗИТЕ САМО ДА ЗБОГ ТОГА НЕ ИЗГУБИТЕ ГЛАВУ! ПРАВАЦ: МОЈ ГЛАВНИ ШТАБ!

А НА ОСТРВУ СЛОБОДНИХ ЉУДИ...
ФЛАШЕ, БЕСКОРИСНО ЈЕ ДАЉЕ ТРАЖИТИ! МИНГ ЈЕ ПОБЕГАО!
ПОГЛЕДАЈ, ДЕЈЛ! НЕКИ ЧОВЕК ДОЛАЗИ ПЛИВАЈУЋИ!

КАЖЕТЕ ДА СУ МИНГ И СОЊА БИЛИ СКРИВЕНИ У ЛИН ЧУОВОМ ЧАМЦУ? ЧУЛАНЕ, МОРАМО НАПУСТИТИ ОВО ОСТРВО!
И ТО СМЕСТА, ГОРДОНЕ! МИНГОВЕ РАКЕТЕ ГА МОГУ СВАКОГ ТРЕНУТКА ЗБРИСАТИ!

ФЛАШ ГОРДОН И ЊЕГОВИ ЉУДИ НАШЛИ СУ НОВО СКЛОНИШТЕ И ПОТАПАЈУ ЧАМЦЕ ДА ИХ МИНГОВИ ОСМАТРАЧИ НЕ БИ ПРИМЕТИЛИ.

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ГЛАВНОМ ШТАБУ, МИНГ ЈЕ ОБАВЕШТЕН ДА ЈЕ ГОРДОН НАПУСТИО ОСТРВО ГРОБОВА.
ОФИЦИРУ КОЈИ МИ ПРЕДА ФЛАША ГОРДОНА ЖИВОГ ИЛИ МРТВОГ ОБЕЋАВАМ КРАЉЕВСТВО И МИЛИОН ЗЛАТНИХ МИНГОЛА!

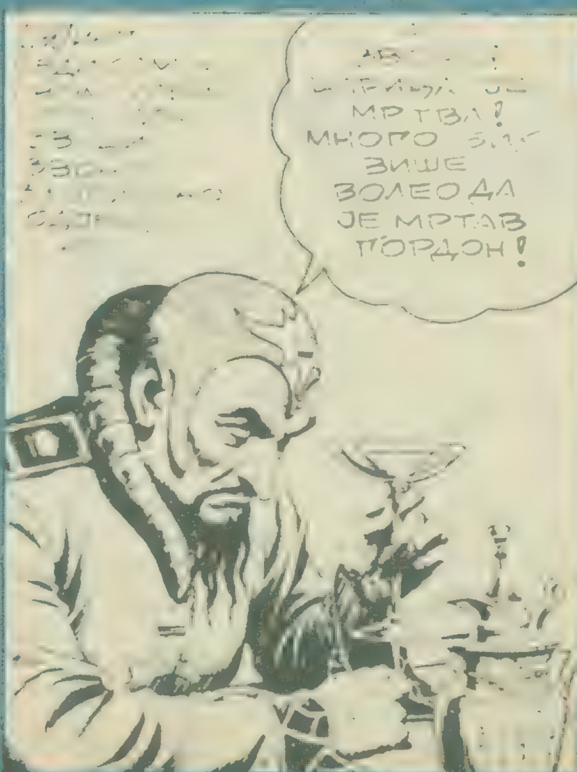

ПАТРОЛНИ БРОДОВИ ПРЕТРАЖУЈУ МОРЕ ОКО ОСТРВА

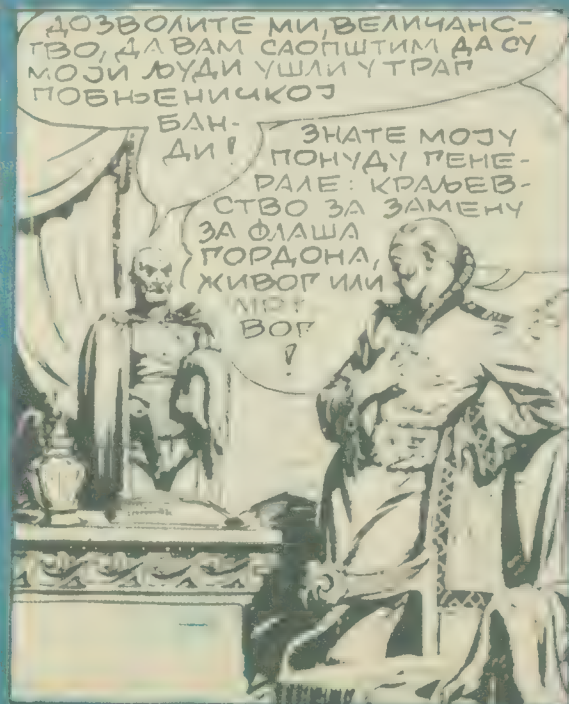

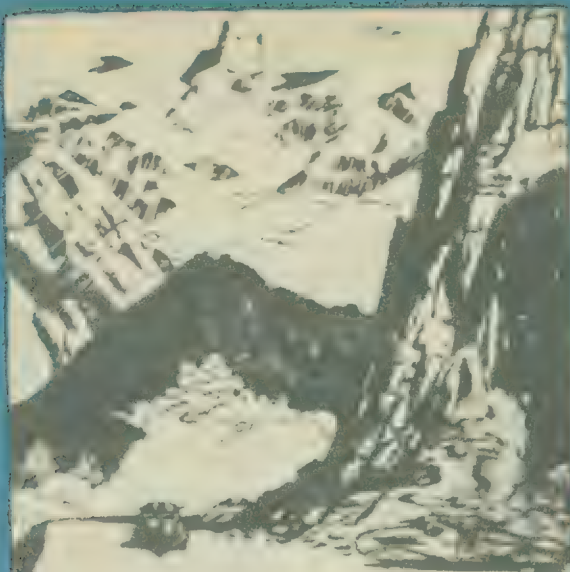

...И ГЛАДНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ, КАО ШТО ЈЕ ОБЕЋАО, МИНГ НАГРАЂУЈЕ СОЊИНО ИЗДАЈСТВО ОЖЕНИВШИ СЕ ЊОМ И ПРОГЛАСИВШИ ЈЕ ЦАРИЦОМ

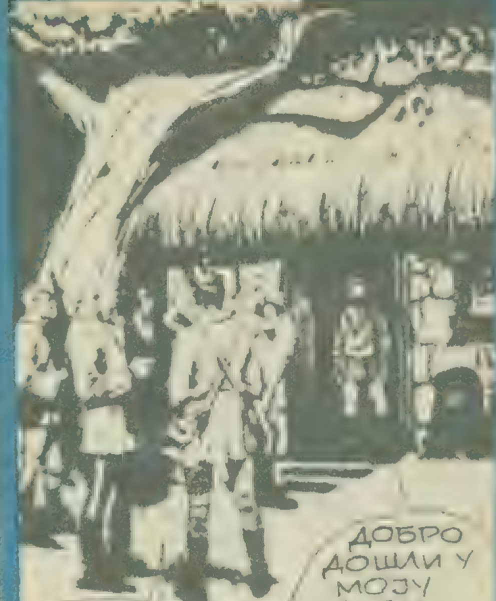

АЛИ ТЕК ШТО ЈЕ СЕЛА НА ПРЕСТО

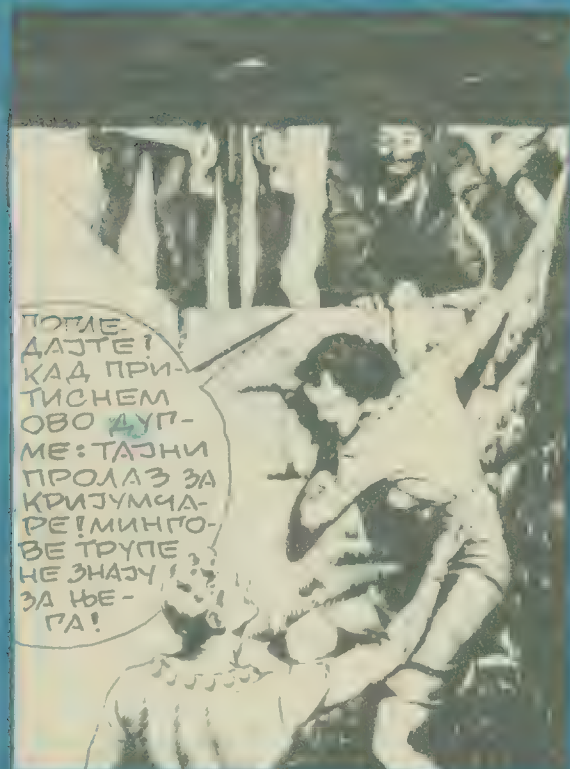

МРТВА! МНОГО ... ВИШЕ ВОЛЕО ДА ЈЕ МРТАВ ГОРДОН!

ДОЗВОЛИТЕ МИ, ВЕЛИЧАНСТВО, ДА ВАМ САОПШТИМ ДА СУ МОЈИ ЉУДИ УШЛИ У ТРАГ ПОБУЊЕНИЧКОЈ БАНДИ!
ЗНАТЕ МОЈУ ПОНУДУ ГЕНЕРАЛЕ: КРАЉЕВСТВО ЗА ЗАМЕНУ ЗА ФЛАША ГОРДОНА, ЖИВОГ ИЛИ МРТВОГ!

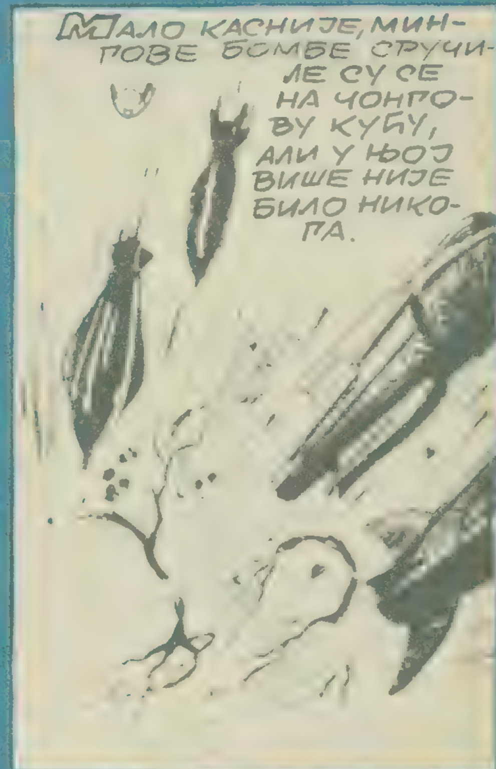

МИНГОВЕ ВАЗДУШНЕ И КОПНЕНЕ СНАГЕ СТЕЖУ ОБРУЧ ОКО ГОРДОНА И ЊЕГОВИХ ЉУДИ, КОЈИ СЕ КРИЈУ НА ШУМОВИТИМ ПАДИНАМА ЈЕДНЕ ПЛАНИНЕ

ИЗА ОНИХ ПЛАНИНА ЈЕ БАРИНОВО КРАЉЕВСТВО, АЛИ ПУТ НАМ ЈЕ ПРЕСЕЧЕН! СКЛОНИМО СЕ У ОНУ КАМЕНУ КУЋУ!
ЧЕМУ ТО? СВЕ ЈЕ УЗАЛУДНО!

ДОБРО ДОШЛИ У МОЈУ КУЋУ, ФЛАШЕ ГОРДОНЕ! ЈА САМ ЧОНГ!
МИНГ НАМ ЈЕ ЗА ПЕТАМА, А ОН НАС ОВАКО СРДАЧНО ПРИМА!

ПОГЛЕДАЈТЕ! КАД ПРИТИСНЕМ ОВО ДУГМЕ: ТАЈНИ ПРОЛАЗ ЗА КРИЈУМЧАРЕ! МИНГОВЕ ТРУПЕ НЕ ЗНАЈУ ЗА ЊЕГА!

ВИДИШ ЛИ КОЛИКО ПРИЈАТЕЉА ИМАМО?
ДА, ФЛАШЕ! СТИДИМ СЕ ШТО САМ БИЛА ИЗГУБИЛА НАДУ!

МАЛО КАСНИЈЕ, МИНГОВЕ БОМБЕ СРУЧИЛЕ СУ СЕ НА ЧОНГОВУ КУЋУ, АЛИ У ЊОЈ ВИШЕ НИЈЕ БИЛО НИКОГА.

ОНА ПОТМУЛА ТУТЊАВА КОЈУ ЧУЈЕТЕ, ТО ЈЕ ПОДЗЕМНА РЕКА! ОНА ВОДИ ДИРЕКТНО ДО БАРИНОВОГ КРАЉЕВСТВА!

НА ОБАЛИ РЕКЕ ЧЕКАО ИХ ЈЕ ЧАМАЦ ЧУДНОГ ОБЛИКА.

СА ЧОНГОМ НА КРМИ, ПОЧЕЛА ЈЕ ОПАСНА ПЛОВИДБА НИЗ БРЗАКЕ.

НАЈЕДНОМ, ЧАМАЦ ЈЕ УДАРИО У ПОДВОДНУ СТЕНУ И РАЗБИО СЕ. ФЛАШ ОЧАЈНИЧКИ ТРАЖИ ДЕЈЛ.

ДЕЈЛ, ДРАГА!... ОХ, ХВАЛА НЕБЕСИМА, ЖИВА ЈЕ! ДОЛАЗИ К СЕБИ!

ОХ, ФЛАШЕ, СВИ СУ МРТВИ! СВИ!
КЕЈ, ИМА ЛИ КОГА? ЗАРКОВЕ! БУЛОЧЕ! ЧОНГ!

СИРОТИ ЗАРКОВ... И ОСТАЛИ! СВИ СУ СЕ УДАВИЛИ!
ХРАБРО, ДРАГА! МОЖДА СУ СЕ СПАСЛИ! ВИДИМ НЕКУ СВЕТЛОСТ ПРЕД НАМА!

БЛЕДА ФОСФОРЕСЦЕНТНА СВЕТЛОСТ ВОДИЛА ИХ ЈЕ КРОЗ ПЕЋИНУ ПУНУ КАМЕНИХ УКРАСА.
ЖАО МИ ЈЕ, ДЕЈЛ, АЛИ ЗАЛУТАО САМ!
НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕМО НАЋИ РЕКУ! ЖЕДНА САМ!

ЧУЈЕМ КАКО ТЕЧЕ ВОДА! УПРАВО ИСПРЕД НАС!

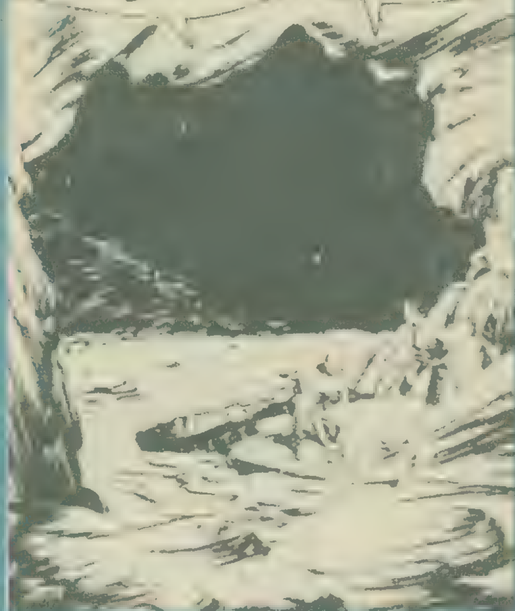

АЛИ, УСТУКНУЛИ СУ УЖАСНУТИ КАД ЈЕ ИЗ МУЉА ИЗРОНИО ЏИНОВСКИ ТАРТАДОНТ

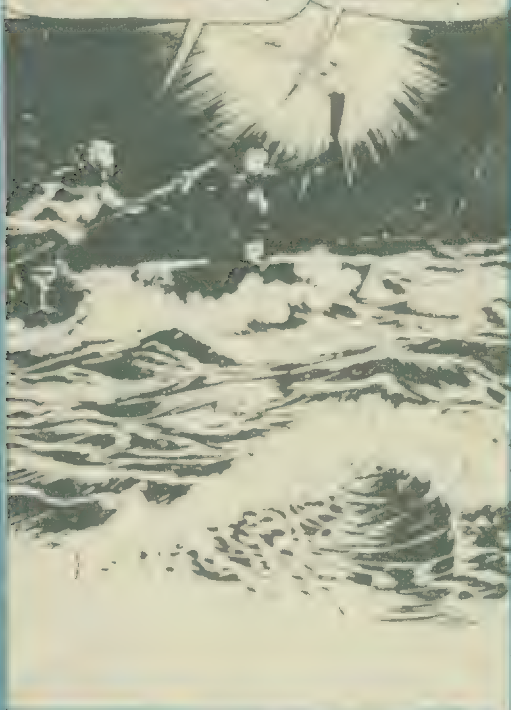

ГОРДОН ЈЕ ОДЛОМИО ЈЕДАН СТАЛАГМИТ...
...И ХИТНУО ГА СВОМ СНАГОМ.

УРЛИКАЊЕ ЧУДОВИШТА ПРЕТВОРИЛО СЕ У РОПАЦ КАД МУ СЕ ОШТРИ ВРХ ЗАРИО У ГРЛО.

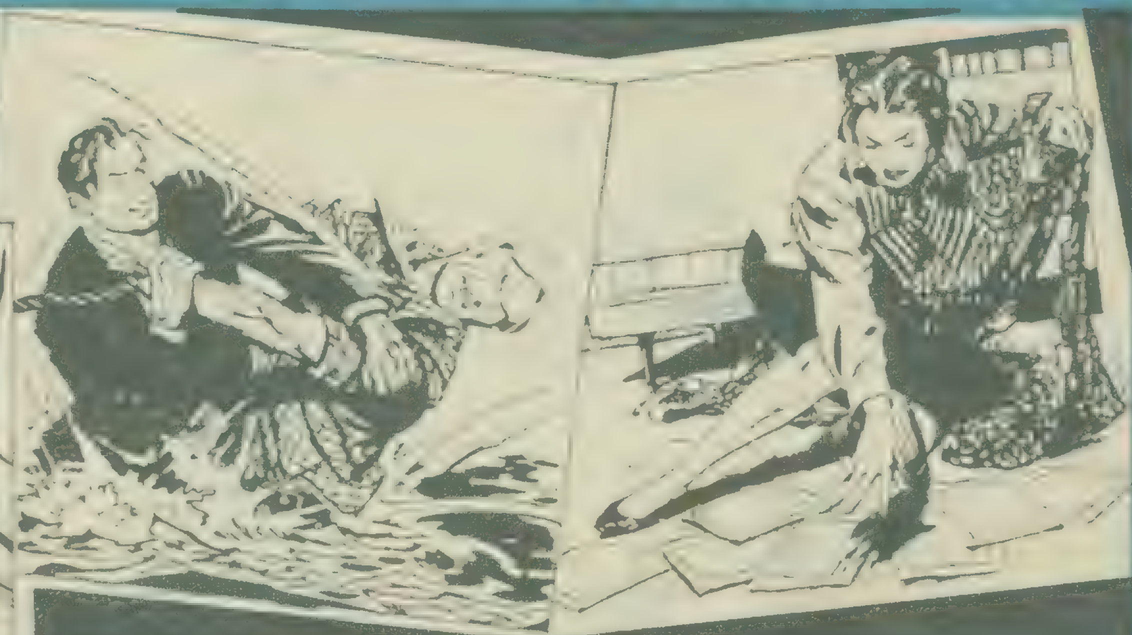

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

РИП КИРБИ - Лажне дипломе

Денис у Грчкој

МОРА ДА ПОСТОЈИ И ПРЕВОД...

ЈА ЋУ ТИ РЕЋИ ШТА ИМАЈУ ЗА КЛОПУ!

ПЕЧЕНЕ ПИЛИЋЕ, ПЉЕСКАВИЦЕ, МЕСО НА ШТАПИЋИМА, МЕСО ЗАВИЈЕНО У НЕКО ЛИШЋЕ...

А? ОТКУД ТИ ТО ЗНАШ, СИНКО

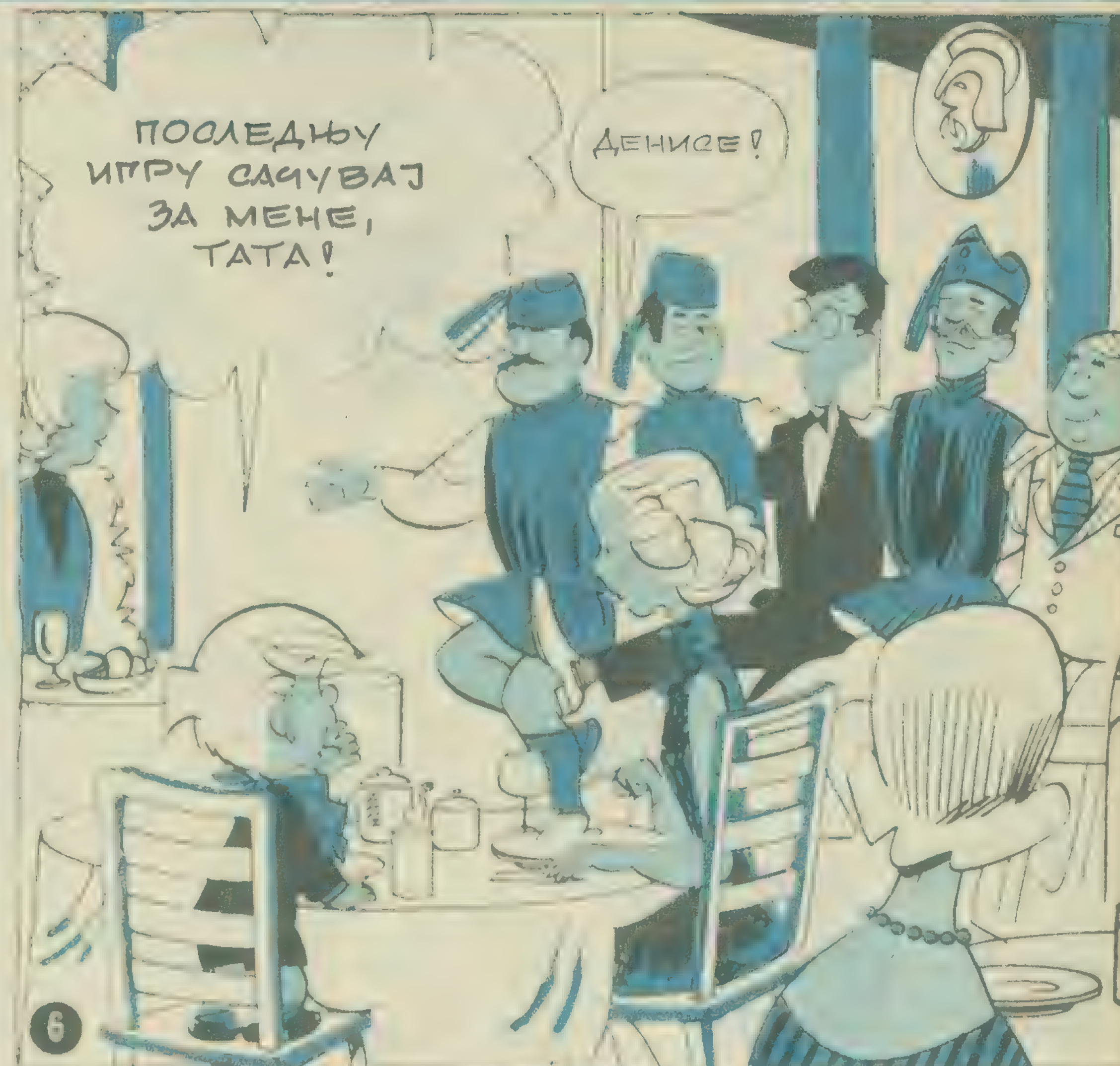
ОК... ЕВО И ПРЕВОД ЈЕЛОВНИКА!
ДЕНИСЕ ПРИСТОЈНО СЕ ПОНАШАЈ! ДА СЕ ВИШЕ НИСИ МАКАО ОД СТОЛА!
ОК, МАСЛИНЕ! ШТЕТА ШТО НИСАМ ПОНЕО СВОЈУ ПРАЋКУ!
САМО БИ НАМ ЈОШ ТО ТРЕБАЛО!
МОГЛА БИХ ВАШ ДА ПРОБАМ ОВО МЕШАНО МЕСО!
МЕНИ НЕК' ПОМЕША ВИРШЛЕ И КОБАСИЦЕ!
КЕЛНЕР!
ПИТАЈ ГА ИМАЈУ ЛИ ГРЧКЕ ЛИМУНАДЕ!
... И ВАШУ СПЕЦИЈАЛНУ ПЉЕСКАВИЦУ ЗА МАЛОГ!
ЛЕПО СЕ ПОНАШАМ, А?
ХМММ...
ХЕЈ, МАМА... ВИДИ ОНЕ ТЕТЕ С БРКОВИМА!
ТЕТЕ? С БРКОВИМА?

ТО СУ ЧИКЕ, ДЕНИСЕ!
ЈА ЋУ ТИ ОБЈАСНИТИ, СИНКО!
А ЗАШТО ОНДА НОСЕ СУКЊЕ?

ТО ЈЕ ОДЕЛО ЕВЗОНА, ХРАБРИХ ГРЧКИХ ВОЈНИКА!
ТО ВОЈНИЦИ? У СУКЊАМА?
МЕНИ ИЗГЛЕДАЈУ К'О ЦУРИЦЕ!
ЦУРИЦЕ?

АХ! У ГРЧКОЈ МУШКАРЦИ УВЕК ТАКО ИГРАЈУ!

ПРИДРУЖИТЕ ИМ СЕ!
ЈА?
'АЈДЕ, ТАТА! БУДИ ЛАФ!

ПОСЛЕДЊУ ИГРУ САЧУВАЈ ЗА МЕНЕ, ТАТА!
ДЕНИСЕ!
6

ЗАШТО И ТИ НЕ ПУСТИШ БРКОВЕ И КУПИШ ЈЕДНУ ТАКВУ ВОЈНИЧКУ СУКЊУ?
БАШ СИ ДУКОВИТ!

АКО СТЕ ВЕЧЕРАЛИ ДА РАСПРЕМИМ СТО ДА БИ ДИМИТРИ МОРАО С ЊИМ ДА ИГРА!
ШТА ДА РАДИ СА НАШИМ СТОЛОМ?
7

ДОЂИ, ДИМИТРИ! ОН ЋЕ ИГРАТИ ДРЖЕЋИ ЗУБИМА СТО!

САМО ДА САД НЕ КИКНЕ!

И ЈА ЋУ НЕШТО ДА ПРОБАМ...
ПОГЛЕДАЈ ОВО, СИНКО... ДЕНИСЕ? КУД ЛИ СЕ ИЗГУБИО?
8

ОХ! ЕНО ГА!
ДЕНИСЕ, ДОЛАЗИ ОВАМО! ВРАТИ СЕ!

ААА?

ДВЕ ЧАШЕ... ТРИ ТАЊИРА... ЈЕДНА ЧИНИЈА... СЛАНИК...
А КАКО ДА НАУЧИМ АКО НЕ ПОЧНЕМ К'О МЛАД ?
ДЕЦА !

НЕ ВОДИТЕ ТО ДЕТЕ У АТИНУ... ТАМО И БЕЗ ЊЕГА ИМАЈУ **ДОВОЉНО** РУШЕВИНА!
КРАЈ

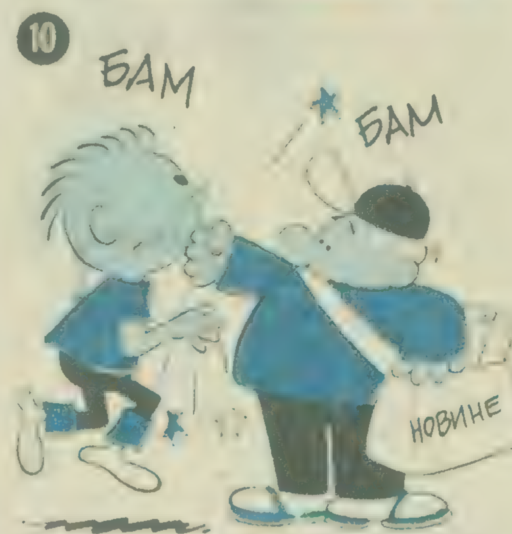
КЛИКЕРЧЕ

БУП

ХЕЈ, ТИ ! ШТО СЕ ГАЂАШ ? ЈА ЋУ ТЕБИ...
НОВИНЕ

БАМ
БАМ
НОВИНЕ

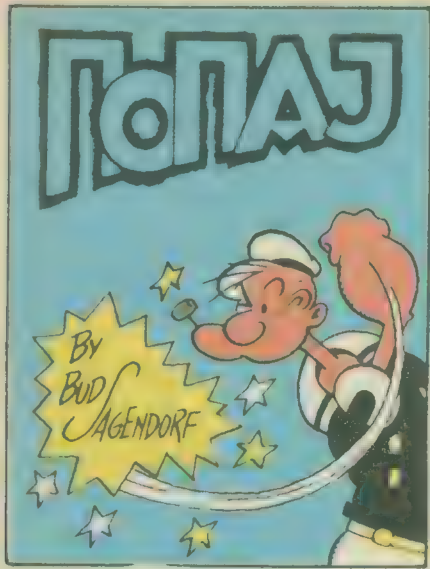
УДАРИО МЕ ЈЕ!

ВИДЕЛА САМ СВЕ... ТИ СИ НАЛЕТЕО НА ЊЕГА!

ЈЕСАМ! АЛ' НИСАМ ВИДЕО ДА ЈЕ **ИСПРУЖИО** РУКУ!

ПОПАЈ
By BUD SAGENDORF

ТО ЈЕ ОЛИВИН ГЛАС!
УПОМОЋ!
ИЛИ ЈЕ ОЛИВУ НЕКО ОПЉАЧК'О ИЛИ ЈЕ ПОЛОМИЛА НОКАТ НА МАЛОМ ПРСТУ!

ДРЖИ СЕ, ОЛИ-ВА!
ЈА ЋУ ТЕ СПАСТИ!
ОЛИВА

УАААА! НЕ МОГУ У КУЋУ!
ЗАБОРА-ВИЛА САМ КЉУЧ УНУТРА!

РАЗБИ-ЋУ ПРО-ЗОР...
ДА СЕ НИСИ УСУДИО! ЗНАШ ЛИ ТИ КОЛИКО ДА-НАС КОШТА ЈЕДНО ОКНО?

А ГДЕ СИ ОСТАВИЛА КЉУЧ?
НА СТОЛУ ... У МОЈОЈ СОБИ!
ШМРК

ЈЕ Л' ТВОЈА СОБА ОВДЕ?
АХА!

ДУМ!
?
!
?

BUD SAGENDORF

ЕВО ГА!
?
?
?
?
1186/17

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

ТРОЈИЦА СУМЊИВИХ

Ја ове године баш немам среће са годишњим одмором — жалио сам се колегама. — Ово је већ трећи пут да га узимам и увек се догоди неки случај због којег морам да прекинем одмор. Идем сад код главног инспектора да га замолим да ми да само недељу дана да се бар поштено наспавам и бар који пут окупам.

Мада мој шеф није био богзна како одушевљен, сложио се да кренем у прву суботу.

По савету једног колеге кренуо сам у правцу севера, односно у Белгију или Холандију, где већ будем нашао места.

Ла Пан, морско купалиште на белгијској обали, било је препуно туриста. Значи, морам даље. Прешао сам још једном границу и нашао се у Холандији. Пошао сам морском обалом и ускоро ми је пажњу привукао натпис на улазу у једно село: »Retranchement« (Шанац). Касније сам сазнао да је село добило име по једном утврђењу које су француске трупе ту некад подигле.

Место је било као измишљено. У овећој крчми лако сам нашао собу. Оставио сам ствари, истуширао се и сишао у трпезарију на ручак. Међутим, никако нисам успевао да се споразумем с келнерицом.

— Треба ли вам помоћ, господине? — зачух један глас иза себе.

Пришао ми је крупан човек који је француски говорио са страним акцентом.

— Ви сте сигурно Француз? Реците шта желите за ручак и одмах ћете бити послужени... Ја сам Омер Вандервекен. Златар из Анверса. Зашто не пређете за наш сто?..

ДИЈАМАНТ ИЗ ЦРНЕ ТАШНЕ

Био је толико љубазан да нисам желео да га увредим мада сам желео да будем сам.

Повео ме је до стола за којим су већ седела тројица мушкараца...

— Моје колеге... Дошли смо на викенд...

— Ламберт Јансен — представио се први непознати.

Био је то мршав човечуљак, обучен по пропису, са наочарима које су му стално падале на танак нос...

Други, рекао је да се зове Рајмон Далман, био је спортски тип, тридесетих година. Трећи, који се представио као Јан Волдерс, имао је црну густу косу и црне јаке бркове... Сва тројица су пила воћне сокове... Вандервекен је пио виски.

— А шта сте ви по занимању? — пријатељски ме је упитао Вандервекен.

— Полицијски инспектор из Париза и зовем се Жеди...

Можда ми се само учинило, али имао сам утисак да су се тројица Вандервекенових колега мало лецнула када сам рекао да сам полицијски инспектор. Само он, Вандервекен, и даље је био љубазан. Пошто је поручио ручак за мене, наставио је да прича као да се годинама познајемо...

— И као што сам вам, господо, рекао — наставио је разговор који је очигледно водио са својим пријатељима пре но што ми је пришао — успео сам да закажем састанак са контесом Маре. Сутра пре подне очекује ме у својој вили у Зуту. Да видите само какве лепе примерке имам. — И на то Вандервекен извади из своје црне ташне прекрасан дијамант.

Све ово ми се није допадало и пошто сам на брзину појео ручак устао сам да се опростим од симпатичног Вандервекена и његових колега. Он је пошао да ме мало испрати и тада сам му рекао:

— Будите обазривији. Па ви у рукама имате читаво богатство!

ИМА ЛИ ТРАГОВА?

— Веома је љубазно од вас што се бринете за мене, господине Жеди. Одсео сам у оближњем месту у вили једног старог пријатеља који је сада на одмору у Енглеској. Било би ми мило да дођете предвече на чашицу — одговорио ми је и на парчету папира написао адресу пријатеља код кога је био одсео...

Цело послеподне тумарао сам по морској обали. Негде око 5 часова изненада је пљуснула киша. Падала је двадесетак минута а за то време ја сам потражио заклон испод овећег дрвета. Чим је киша престала вратио сам се у крчму, пресвукао се и око шест часова кренуо ка вили „Жералдини“ у којој је одсео Вандервекен. Кад сам пришао вили угледао сам на тераси нечије тело. Потрчао сам. Био је Вандервекен. Неко му је пуцао у слепоочницу. . Поред његовог тела стајао је сточић и на њему две празне чаше.

Излетео сам на пут и замолио првог пролазника да позове полицију. Ускоро је стигао инспектор холандске полиције Смолдерс. Испричао сам му све од мог доласка у „Шанац“ па до доласка у „Жералдину“.

— Нема сумње — рекао ми је инспектор Смолдерс — то је учинио неко од тројице његових колега. Само који?

И док су болничари износили Вандервекена на мокрој тераси видели су се обриси његовог тела. Место на којем је тело лежало остало је суво.

— Има ли трагова? — упитао сам инспектора. — Можда на чашама?

— У једној је био виски — одговори Смолдерс — а у другој сок од поморанџе.

— А отисци прстију?

— Има... али само Вандервекенови. Јасно, он је и сипао пиће. А кривац је био довољно интелигентан да избрише своје...

ИСПИТИВАЊЕ У СТАНИЦИ

Замолио сам инспектора Смолдерса да ја испитам

тројицу осумњичених: Јансена, Далмана и Волдерса.

Пристао је и одмах ме одвео у станицу у којој су се осумњичени већ налазили.

Обратио сам се прво Далману:

— Из записника видим да сте Вандервекена напустили око 3 часа?

— Да — одговори Далман. — Био је мало уморан и хтео је да одспава после ручка...

— А да ли сте се договарали нешто за вечерас?

Овога пута одговорио је Јансен:

— Требало је да се сви нађемо за вечером!

— Али, — умешао сам се опет — неко од вас тројице је после подне долазио у вилу и после свађе са Вандервекеном, убио га!

Прочитао сам наглас још једном њихове изјаве из записника:

ЈАНСЕН: играо мини голф од 3 до 5 часова. За време после тога нема алиби (примедба дежурног записничара).

ДАЛМАН: шетао се по околини. Вратио се у крчму у 5 часова. Изјаву потврдио крчмар.

ВОЛДЕРС: сунчао се на обали. На тераси једног ресторана провео од 4.50 до 5.30. Изјава потврђена.

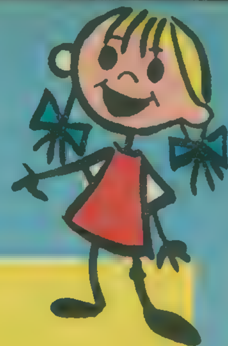
Инспектор Смолдерс ме је позвао да пређемо у његову собу.

— Јасно је да је један од њих убица, али који? — рече.

— Колико ја могу да проценим — одговорио сам му — двојица од осумњичених су чисти. Трећег, убицу одале су две ствари...

Можда сте и ви, драги читаоци, ако сте пажљиво читали текст и добро разгледали приложени цртеж открили убицу златара Вандервекена. Уколико јесте, честитамо! А уколико нисте прочитајте наше решење на 31. страни.

ИГРЕ НАПОЉУ

ПРЕСКАКАЊЕ ПОТОКА. — На земљи се повуку две дуже линије на раздаљини од око један метар — то је поток. Затим се играчи поделе у две по броју једнаке групе и свака група стане поред своје црте — то јест стране потока. На вођин знак „хватај се“ сваки од играча с једне стране потока хвата за руку свог противника с друге стране. На вођин знак „у борбу“ играчи почињу да се боре, односно труде се да сруше свог противника у поток. Игра престаје кад вођа викне „стој!“ Дужина игре зависи од вође, али обично не траје дуже од једног минута. Побеђује екипа која је срушила у поток више противничких играча.

МАЧКА, ПАС И ГОСПОДАР. — Вођа издвоји три играча којима марамом завеже очи. Један од њих представља мачку, други пса а трећи господара. Пас настоји да [illegible] мачку, мачка бежећи од пса покушава да додирне господара да би је он заштитио а господар тражи пса да би га казнио што јури мачку. Игра почиње на вођин знак који пита: „Где је мачка?“ На [illegible] мачка мора да одговори „мјау“, а пас да се огласи са „вау-вау“. По [illegible] сваки играч покушава да одреди где се налазе друга двојица и на игралишту настаје јурњава, пас трчи за мачком, а господар за њим. Кад пас ухвати мачку а господар пса, игра се завршава а вођа бира следеће играче. Напомена: поље на коме се јуре мачка, пас и господар мора бити ограничено. Остали играчи имају права да навијају [illegible] и да говоре где се који играч налази.

ГАЂАЊЕ У МЕТУ. — На земљи се нацрта квадрат величине 60 x 60 цм а затим се у овај квадрат уцртају два круга. Мањи обележен знаком x — мета и већи подељен на подеоке обележене као на нашем цртежу. Вођа игре повеже једном играчу марамом очи и у руку му стави каменчић или плочицу. Број освојених поена зависи од подеока у који је плочица пала. Уколико плочица падне у мањи круг или га бар додирне, поени које је дотле играч освојио удвостручују се. Број бацања утврђује се договором. Победник је играч који сакупи највише поена.

КРАЈ

У сам залазак сунца, кроз дивљу и шумовиту долину на северу Монтане, пума се опрезно шуњала. По дебелом слоју иглица четинара, кораци звери били су нечујни. Али, у њеним покретима било је нечег чудног: читаву тежину њеног тела носиле су три ноге чији су мишићи били снажни као челичне опруге; четврта, једна од задњих, висила је мршава и деформисана.

Младунци са урођеним манама нису реткост у животињском царству. Пума је дошла на свет с две: једном бескорисном задњом ногом и крзном црним као ебонос.

Четинарска шума се проредила и звер је избила на чистину. Њено црно крзно светлуцало је у сутону. Око пет стотина метара даље у једној усамљеној ранчерској кући светиљке су се већ упалиле. Црна пума дуго је стајала непомично, а онда се изненада приљубила уз тле. Са чистине су допирали неки звуци.

Двоје подрасле деце, дечак и девојчица, водили су коње са пашњака. Ишли су један поред другог и гласно разговарали. Велика црна мачка пратила их је блиставим очима. За њу су то била непозната бића, а непознато увек доноси опасност и страх. Али, сада је била веома гладна, на ивици потпуне изнурености. Глад, као жив, раздирући бол, гушила је инстинкт опрезности.

Оклевала је дуго. А онда тихо, као трака црне магле, почела је да се прикрада. Сад је била на педесет метара од деце и коња. Застала је и посматрала светле прозоре на кући. И те светле мрље биле су за њу нешто непознато, нешто што је уливало страх. Инстинкт јој је говорио да мора да нападне брзо или да одустане. Пума је два пута одскочила да би добила у брзини — њена саката нога скоро није додиривала тле. А онда се устремила у скоку.

ВАЗДУХ ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО

Њене снажне предње шапе спустиле су се на рамена девојчице, обориле је и прибиле за тле. Уплашени коњи су се отргли. Али, на велико изненађење црне мачке, дечак јој се, вичући из све снаге, бацио на леђа покушавајући да је одвуче од девојчице.

Пума је лако одбацила дечака и скочила на њега. Али, сада је девојчица стала на ноге и бичевала је свом снагом узицом са које јој се отргао коњ. И она је викала што је гласније могла.

Отпор за какав њено дотадашње искуство није знало, разбио је одлучност црне мачке. Почела је да сикће на девојчицу, несигурна у саму себе. А онда се из ранчерске куће зачула вика праћена лавежом.

Пуму су већ једном гонили, и то недавно. Знала је шта та вика значи. Зарежала је, а онда почела да трчи најбрже што су јој њене три ноге дозвољавале. Ваздух иза ње као да је експлодирао од узвика и лавежа. А онда се зачуо прасак и парче олова забило јој се у тело изнад сакате ноге. Бол је био ужасан.

Протрчала је кроз долину, затим кроз шуму и стигла до планинског кланца. Тек ту је успорила и наставила да хода на своје три ноге. Ту, у кланцу, осетила се сигурније. Ужасан страх који је осећала док је бежала полако је нестајао.

Пума није могла знати да јој њен напад на децу никада неће опростити. Да ће је људи немилосрдно гонити. Нити је могла знати да ће је саката нога, која јој је од доласка на свет била терет, увек одавати остављајући необичне трагове на меком тлу или снегу. Није могла знати ни да ће је по црној боји њеног крзна људи лако препознати.

ТРЧЕЋИ НЕПРЕСТАНО НА САМО ТРИ НОГЕ МЛАДУНЧЕ ЈЕ СВЕ ВИШЕ ЗАОСТАЈАЛО ЗА ПОРОДИЦОМ. МАЈКА СЕ У ПОЧЕТКУ ВРАЋАЛА ПО ЊЕГА...

ОСТАВЉЕНА

Пума је угледала светлост дана пре три године у једној пећини високо у планини. Од почетка је осећала да се разликује од остала два младунчета. У слабој светлости пећине видела је да се њено тамно крзно разликује од тачкастосмеђег крзна друга два младунчета. А терет сакате и бескорисне ноге осетила је чим су радознали младунци почели да истражују простор испред пећине. Она је увек заостајала и друга два младунчета све чешће су је остављали саму.

Када је породица пума сасвим напустила пећину и када су младунци почели да прате мајку у њеним неуморним ловачким походима, црни богаљ је беспомоћно каскао за породицом и увек касно стизао до плена који је женка доносила својим потомцима. Мајка се у почетку враћала да га нађе, али касније као да је имала све мање стрпљења . . .

А када су два нормална младунчета била довољно велика да лове заједно с мајком, оно црно није могло да држи корак с њима. Мирис који му је помагао да иде за својом породицом постајао је све слабији. У позну јесен породица пума спустила се у низине за јеленима и потпуно изгубила црно младунче. Имало је тек нешто више од шест месеци, а остављено је да се само суочи са суровом планинском зимом.

НОВО УТОЧИШТЕ

Преживело је хранећи се зечевима, глодарима и птицама. Скоро увек на ивици глади, тумарало је по високим падинама. А онда, почетком децембра, почела је снежна мећава. Три дана ветар је завијао и засипао снегом стене и дрвеће. Пумино скровиште било је потпуно завејано.

Малу пуму, обамрлу од хладноће, изгладнело тело је једва слушало. Тетурала се на ветру покушавајући да побегне пред његовим бесом.

Тако је и напустила атар у коме се кретала женка која ју је донела на свет и почела да лута по лавиринтима планинских кланаца, док најзад није стигла до пошумљених пропланака.

У том свету голих стена, ветра и леда овај пошумљени део, скривен у планинама, постао је њено уточиште. У густом дрвећу бес ветра није био тако жесток. Од глади се спасавала скачући с најнижих грана дрвећа на јелене који су такође нашли уточиште у шумарцима. Када се докопала своје прве жртве — мужјака јелена коме је забила зубе у врат — глад је постала заборављено осећање. Неколико дана је остала у близини свог плена, а затим, пошто јој се снага вратила, није јој било тешко да убије још једног јелена.

Долутала је у прави рај. С довољно хране и у заклону, провела је ту зиму боље него остали чланови њене породице. Порасла је, ојачала, стекла самопоуздање и краћа нога није јој више представљала такав терет.

Остала је у свом шумском скровишту и када је дошло пролеће. Снег је почео да се топи и јелени су се раштркали, али младунче пуме се извештило, чак је научило да лови бодљикаву прасад: да их изврне на леђа и убије својим оштрим канџама.

Оно није могло знати да је некако у то време његова мајка отерала од себе и друго двоје младунчади: поново се приближавало време парења и желела је да буде сама. Два младунца ће још годину дана заједно ловити, а онда ће свако поћи својим путем. А мала црна пума већ је годину дана била сасвим сама.

Још једну зиму и још једно лето проживела је без тешкоћа, напуштајући ретко кад пошумљени планински гребен. Већ је постигла своју пуну величину и краћа нога није јој дотле причињавала многе невоље.

ЖИВИ СКЕЛЕТ

Али, нова зима је донела велике промене. Пума није могла знати да је сама буквално уништила своје залихе хране: скоро сваке недеље убијала је по једног јелена и тако десетковала крдо које је сваке године долазило ту да презими. Осећала је само да је са снегом и хладноћом дошла и глад и да је све теже било наћи животиње од којих јој је зависио опстанак.

Како је зима одмицала, све више је патила. Измршавела толико да јој је црно крзно млитаво висило, упорно је њушкала не би ли на залеђеној површини угледала неки траг или осетила мирис неке животиње. Узалуд.

Једва је преживела до пролећа. Личила је на жи-

ЦРНЕ ПУМЕ

ви скелет. Њено досад поуздано прибежиште изневерило је и она га је, гоњена инстинктом, напустила: кренула је преко планинских кланаца натраг у крај у коме је рођена.

Али, ни тамо није било хране. Најзад, мада јој је то било одвратно, почела је да се храни лешевима јелена угинулих за време зиме. Тог пролећа је навршила три године и већ би требало да осети нагон за парењем. Али, овако изгладнела, осећала је само жељу да утоли глад.

Кад је пролеће освојило фармери су истерали стоку на пашу. Ослабелој од глади, учинило јој се у први мах да су то јелени. Привлачећи се полако, очекивала је да ће побећи пред њом, као што јој се то последњих недеља стално догађало. Али, без икаквих тешкоћа уловила је једно теле.

Частила се као што се пре три године частила када је убила првог јелена. А онда је нашла воду, напила се и завукла у густо жбуње да одрема пре него што се врати да настави гозбу.

НЕПОЗНАТИ НЕПРИЈАТЕЉИ

Није чула јахача који је, сутрадан у зору, открио заклано теле. Осетила је само непознати мирис, када се, пошто је сунце одскочило, вратила до остатака телета и поново најела.

Црну пуму пробудио је бесан лавеж паса. Побегла је више од љутине него од страха, желећи да се склони од те буке и непријатности. Јер, те непријатеље дотад није познавала. Али, пси су је сустигли на самом дну кланца и натерали да се окрене и прихвати борбу. Првог је успела да одбаци, али други су се бацили на њу и један јој је раздерао задњу, ону здраву, ногу.

Велика мачка је урликнула од беса и бола и зарила канџе у најближег пса. Али, паса је било много и морала је да бежи уз стрми зид кланца. Имала је срећу. Избегла је потери тог дана. А онда је дошло вече када је пума, у својој бескрајној потрази за храном, напала двоје деце и побегла с парчетом олова у телу.

Рањена пума је инстинктивно пошла ка пошумљеном планинском врху, једином уточишту за које је знала. Кретала се скоро целе ноћи, а онда у саму зору легла да се одмори. Али, раздирући бол јој није давао мира. Муве су се скупљале на рану и покушаји да их отера само су повећавали муке. Повремено, зарила би зубе у сопствено месо, покушавајући да се бори против бола јединим оружјем за које је знала.

Тог преподнева поново је црна пума чула лавеж паса који је допирао из даљине. Кренула је даље, једва се вукућа према густој шуми. Надала се да ће у том њеном некадашњем рају неподношљиви бол нестати и да ће се снага вратити њеним ногама и грудима.

ГРИЗЛИ!

Поново се зачуо лавеж, само сад ближи. Чопор паса ишао је њеним трагом. Црна пума је застала да некако успостави равнотежу на своје три ноге, а онда је скочила, једном, други, трећи пут. Дно кланца остало је дубоко под њом.

Испод ње, одзвањао је лавеж паса. Пума-богаљ наставила је да се пење. Још само да пређе преко неколико стена и наћи ће се у густој шуми у којој је никада нису узнемирили ни пси ни људи.

А онда, изненада, док упорни лавеж није престајао, између великих стена појавила се једна огромна прилика.

Гризли!

Џиновски медвед спуштао се истом литицом којом се црна мачка пењала. Мачка је могла само да се скупи и чека. Није имала снаге да се окрене и суочи са чопором паса; њихов лавеж подсећао ју је на онај прасак који јој је са даљине изазвао неподношљив бол. Чекала је да и гризли чује лавеж и окрене се. Али, велика звер се и даље спуштала не успоравајући корак.

У паници, црна мачка се скупила, а онда скочила. Забила је канџе у снажан врат медведа. Изненађени гризли скоро је пао, а онда је покушао да пуму тресне о стену. Морала је да попусти и скочи с медведа.

Црна мачка није желела да се бори с гризлијем, само је хтела да прође. Али, планински краљ, који и даље није обраћао пажњу на лавеж паса, кренуо је у напад на мачку.

Богаљ читавог живота, сада још тешко рањена, црна пума није у овој борби имала никаквог изгледа. Велики гризли је дохватио пуму својим снажним шапама раздирући јој леђа и слабине. Тада је однекуд испод ње одјекнуо и прасак пушке доносећи сећање на страшни бол и појачавајући њен страх. Више није имала снаге, чак ни да покуша да се ослободи загрљаја гризлија. И када је велики медвед изгубио равнотежу и полетео у провалију, с њим се суновратила и црна пума према којој природа није била милосрдна.

М. В.

Дан BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

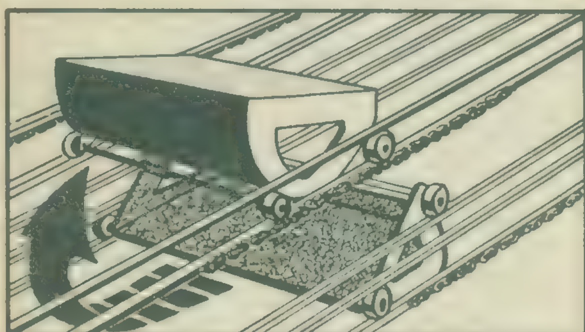
Џубокс петка: РАДОЗНАЛА РЕПОРТЕРКА!

КАКО РАДЕ ПОКРЕТНЕ СТЕПЕНИЦЕ

Откако се у последњих сто година зграде дижу све више и више у небо, а градски превоз силази све дубље под земљу, појавила се потреба за лакшим и пријатнијим савлађивањем висине. Тако је дошло до проналаска лифта и покретних степеница.

ДИЗАЛИЦА ЗА 100 ЉУДИ

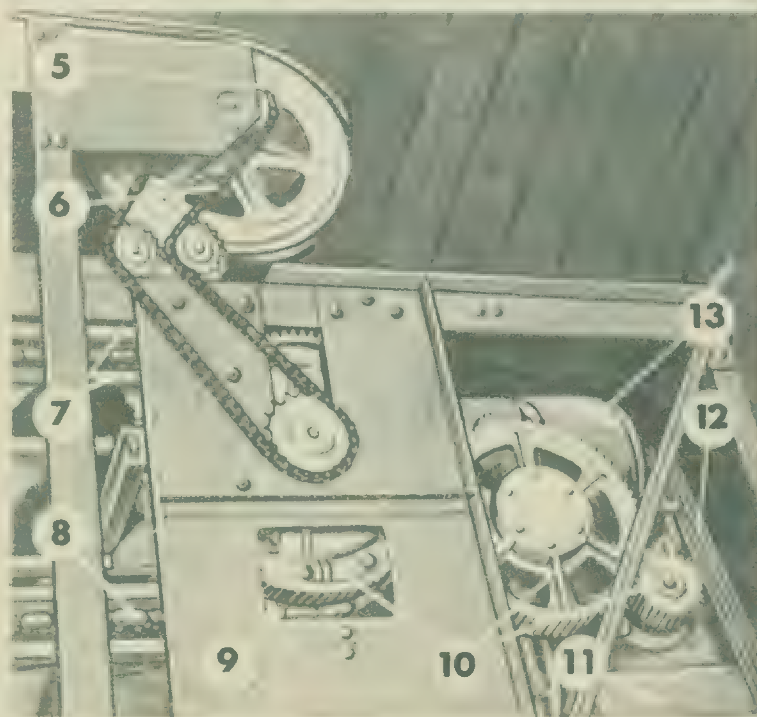
На овом цртежу приказана су два степеника у покрету. Горњи лежи у водоравном положају, погодном за ношење путника. Доњи је окренут наопако и креће се у супротном правцу.

Прве покретне степенице направљене су у Француској 1890. а у Енглеској су се појавиле 1908. Данас оне нису ништа ређе од своје „старије браће“, лифтова. Има их свака станица подземне железнице, свака већа трговина и пословна зграда.

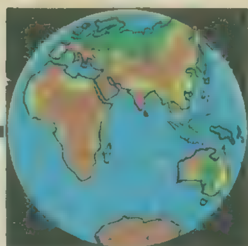
Овај изум се састоји од великог броја малих челичних степеника који се на точковима крећу између два нивоа. Са обе њихове стране налази се гумена трака за придржавање која се креће истом брзином. Степеници су повезани једним бескрајним ланцем који се покреће помоћу електромотора. Степеници који се још налазе на доњем, или су пак стигли на горњи ниво, налазе се у истој равни. Бескрајни ланац који их носи прелази преко ланчаника (у ствари, једног зупчаног ваљка) који снажна опруга чува од попуштања. Ако са степеницама нешто није у реду, ако се, на пример, прекине ланац, један аутоматски прекидач искључује мотор и зауставља кретање. Постоји, такође, и дугме за случај нужде помоћу кога посетилац може да то учини и сам.

1) Доњи преносник траке за придржавање
2) Механизам за за тезање
3) Прекидач за искључење мотора
4) Доњи ланчаник
5) Горњи преносник траке за придржавање
6) Ланац за покретање преносника
7) Шине
8) Ланац за покретање степеница
9) Горњи ланчаник
10) Зупчасти преноси
11) Кућиште спиралног преносника
12) Преносни каишеви
13) Електромотор

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

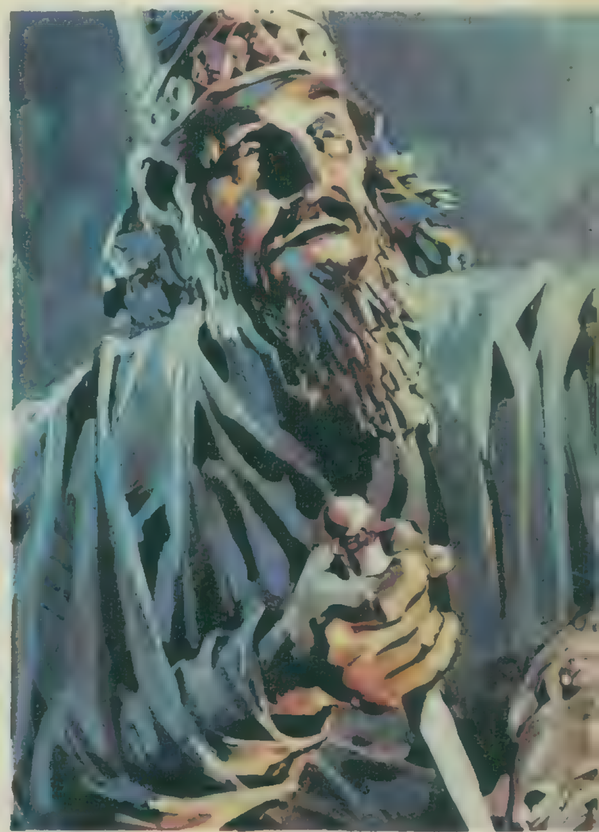

СУМЕРИ

1

ИЗМЕЂУ ТИГРА И ЕУФРАТА — Не зна се откуда је дошао и каквог је порекла био народ који се око 5000 година пре н.е. населио у Месопотамији, пространој и плодној долини између река Тигра и Еуфрата. Јужни део ове земље звао се Сумер па је по њој добио име и народ који се ту настанио. Сумери се претежно баве земљорадњом. За наводњавање својих њива стварају мрежу канала. Развијају се трговина и занатство а из насеобина настају велики и богати градови Ур, Ума, Киш и Лагаш

2

ЕНСИ — У најстарија времена сумерски народ је живео у независним градовима-државама, који су се налазили унутар великих тврђава. На челу сваког града био је енси, како су Сумери називали

4

КАНАЛИ И НАСИПИ — Сумери су велику пажњу посвећивали обрађивању поља Гајили су пшеницу, јечам, воће и поврће. Све становништво је учествовало у сетви и берби. Жетва је одношена у храм а затим је подједнако дељена свим становницима Да би избегли катастрофалне поплаве а и да би обезбедили воду за сушне периоде. Сумери су изградили мрежу канала и насипа На пољима су радили и ратни заробљеници са којима су Сумери човечно поступали и који су могли да се откупе

5

БОГАТА ТРПЕЗА — Земља је била плодна и зато је исхрана била богата и разноврсна. Сумери су волели „оштре" сосеве зачињене белим луком. На њиховој трпези често су се налазили лососи на жару.

Између две реке

владара, који је уједно био и врховни свештеник. Дужности владара биле су: да се стара о једнакој расподели добара свим члановима заједнице, о одржавању канала за наводњавање, да решава спорове и води ратове. У празничне дане вршио је свете обреде

3

ПРВЕ ОПЕКЕ — Како у долини Тигра и Еуфрата није било камена за грађење кућа и храмова Сумери су као грађевински материјал користили трску и глину које је било у изобиљу. Тако су настале прве печене опеке. Дуж уских, вијугавих уличица подизали су једноспратне куће са необично ниским улазним вратима. Намештај се састојао од столица, округлих столова и кревета од уплетене трске и прућа. Зидове и под су прекривали живо обојеним тканинама и асурама

сир од козјег млека и чорбе од јечма и млека Знали су да месе хлеб и справљају пиво и вино Гајили су и разно воће: урме, смокве, грожђе и нар. Јели су из посуда од печене земље У богатим породицама се употребљавало златно и сребрно посуђе фине израде

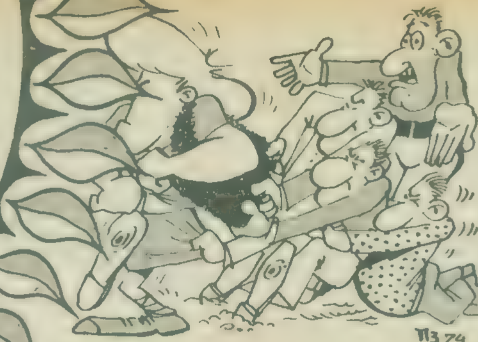
6

ДОБРОВОЉНО У СМРТ — Честе поплаве које су доносиле плодоносни муљ, биле су и штетне јер су уништавале летину Сумери су веровали да се богови тада љуте на њих па су им, да би их умилостивили, приносили жртве. Веровали су да се догађаји могу предвидети Свештеници су прорицали судбину помоћу утробе животиња, линија светог уља у води и звезда. Краљеви су сахрањивани у раскошним гробницама са члановима пратње, који су како се претпоставља, добровољно одлазили у смрт

НАСТАВИЋЕ СЕ

ХИТ СТРАНА

»СМАК«

Југословенска поп музика добила је ове године неколико добрих група. Међу њима бисмо издвојили „Бијело дугме" из Сарајева, „Сунце" из Сплита и „Смак" из Крагујевца.

Најбоље особине младих Сарајлија и Сплићана: темперамент (Бијело дугме) и озбиљност музицирања (Сунце) уједињени су на један изузетан начин у шумадијском квартету „Смак".

У последње време чланови ове групе нуде најбољи рок-програм и представљају најпријатније изненађење. На сцени су вема убедљиви, нарочито гитариста Радомир Михајловић-Точак, и свирају изванредно складно.

Па ипак је, нечијом кривицом, ова група запостављена. Њихова плоча је прошла незапажено, о њиховим наступима нико не пише. Њих нико не позива на велике концерте. Њих публика у Загребу, Сарајеву, Љубљани, па ни у Београду не зна ... Не зна их, а тај „Смак" већ месецима „сеје" грозницу искључиво СВОЈОМ МУЗИКОМ (не изгледом, не рекламом, не скандалима, не везама). Зато желимо да нагласимо: у Крагујевцу постоји „највећа тајна наше поп музике". У Крагујевцу постоји група „Смак".

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НЕМОЈ ПОЋИ (IF YOU GO AWAY)

Музика и текст: **Жак Брел**
На енглеском пева: **Тери Џекс**
Препевао: **Арсен Дедић**

Немој поћи сад
јер се може све,
све заборавити.

Сваки празан сат
што нас раздваја
биће сутра већ
остављен и заборављен.

Изгубљен је дан
али туге нови
много нових још . . .

Немој поћи сад
немој поћи сад . . .

Видјела си већ
како баца ватру
вулкан што је давно
угашен и стар

Има суров плам
што одједном роди
боље него киших
оплакиван крај.

А кад дође ноћ
као луч је свод
и црвенило се
с црним вјенча тад.

Немој поћи сад,
Немој поћи, не.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: **НЕМОЈ ПОЋИ** можете чути у понедељак 23. септембра ове године у емисији **ВЕЧЕ УЗ РАДИО** која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

БЕРЗА ПЛОЧА

Тражим албум ХАРВЕСТ Нила Јанга. Нудим повољне услове.
Вељко Бенчић
Б. Гуштина 32
Вишњевац
54000 Осијек

ДАНАС И КРОЗ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА

Мајкл Џексон
група „Џексон 5"
(MICHAEL JACKSON)

СЕЗОНЕ ТЕРИЈА ЏЕКСА

Канађанин Тери Џекс без сумње је „први" шармер поп музике у овој години. Његова допадљива верзија старе Брелове композиције „Сунчане сезоне" месецима није силазила са разних топ листа. Ових дана Тери је поново у жижи интересовања: његова нова плоча, на којој доминира (опет) Брелова композиција „Ако одеш", на врху је популарности.

Прича о Терију Џексу занимљива је и необична. Овај талентовани канадски музичар, композитор, аранжер, продуцент, гитариста и певач, аутор је многих добрих песама. Познат је и по томе што је посредно, као продуцент или композитор, често учествовао у успесима других. Необично је и то што он пева, снима и долази у велике градове само када мора. У остало време Тери је страсни риболовац, планинар, ранчер. Но, пођимо редом.

Тери Џекс (TERRY JACKS) је рођен 29. марта 1945. године у канадском градићу Винипегу. Рано се преселио у Сједињене Државе а музичку каријеру почео је у Нешвилу где је свирао гитару и певао у групи „Шахисти" (CHESSMEN). Године 1968. одлучује да се више посвети компоновању и продуцентском раду, па напушта групу са којом је имао мањих успеха. На некој аудицији упознаје плавокосу певачицу Сузану с којом се убрзо венчава и оснива дуо „Попи фемили" (POPPY FAMILY). Они су крајем 1969. године изнајмили студио и снимили Теријеву песму „Којим путем идеш, Били" (WHICH WAY YOU GOING BILLY) која ће следеће године постати велики хит и достићи тираж од три милиона примерака.

Успех изнад сваког очекивања и одлична зарада нису, међутим, навели Терија на нове подухвате. Напротив! Он је купио кућу у близини Ванкувера, Сузану је „повукао са сцене" а сам се посветио пецању. Компоновао је само повремено. После две године неактивности позван је да буде продуцент у снимању албума групе „Бич бојс" (BEACH BOYS). Том приликом познати ансамбл снимио је композицију Жака Брела „Сунчане сезоне" (SEASONS IN THE SUN) у преводу песника Рода Кекјуена. Та песма се касније није нашла на плочи америчке групе Бич бојс али је „остала" у Теријевој глави.

Прошле јесени Терију је понуђено да сними сингл плочу. Он је мало размислио и одлучио да на „а" страну стави „заборављену" Брелову песму. Направио је нов аранжман и убрзо је снимио композицију онако како је мислио да је најбоље. Плоча је издата у Канади и одмах је постала „бестселер", постигавши незапамћен успех на међународном тржишту. Почетком августа званично је објављено да је плоча продата у тиражу од преко 5 милиона примерака.

Његова диско-компанија, одушевљена је овим успехом, понудила му је одличне услове и предложила да сними нову плочу са једном од његових песама. Међутим, Тери је изненадио све. Решио је да опет пева песму Жака Брела. Одлучио се на најпознатију композицију познатог француског шансоњера „Ако одеш" (IF YOU GO AWAY) која је до сада доживела безброј верзија у свету. Певали су је сам аутор Брел, Ширли Бејзи, Дасти Спрингфилд, Сенди Шо, Скот Бокер, Петјула Кларк, од наших Арсен Дедић и Боба Стефановић. Тери Џекс је такође са пуно успеха отпевао ову песму. Плоча је на топ листама.

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

Гледала сам пре извесног времена филм „Девојка с дететом" Џона Мекензија и веома ми се свидела музика у том енглеском филму. Мислим да је улогу поп певача играо Реј Харпер па ме интересује да сазнам нешто више о њему.

Зоран Чолић
Рума

Рој Харпер је једна од најзанимљивијих личности енглеске поп-рок музике. Сам за себе тврди да је тренутно последњи прави прогресивни уметник британских острва.

Рој Харпер (ROY HARPER) рођен је 12. јуна 1941. године у Манчестеру. Писао је песме још у детињству а музиком се бави од деветнаесте године. Пошао је у пилотску школу али ју је морао оставити због слабог здравља. Несрећан због тога пошао је странпутицом, чак је годину дана провео у затвору. По изласку на слободу постаје поп-певач. Пажњу публике скренуо је средином шездесетих година наступима пуним изненађења. Био је забаван као певач и свирач, али и као рецитатор, глумац, сликар и говрник. Уколико је као уметник постајао познатији, утолико се мање обазирао на устаљена морална схватања и друштвене законе. Такав је приказан и у филму „Девојка с дететом" који је једини Харперов покушај у „седмој уметности". Филм је добио лоше критике и Харпер се више никада није огледао у улози глумца. Данас је мање активан због слабог здравља. Када се осећа способним за напоре великих турнеја онда се обично прикључи својим пријатељима из групе ЛЕД ЦЕПЕЛИН и сарађује са њима.

Албуми: THE SOPHISTICATED BEGGAR (Strike 1966), COME OUT FIGHTING GENGES SMITH (CBS 1969), FOLKJOKEOPUS (Liberty 1969), FLAT, BAROQUE, AND BESERK (HARVEST 1970), STORMCOCK (Hervest 1971), LIFEMASK (Harvest 1973) i VALENTINE (Harvest 1974).

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ЛУЧАНО СУШАЊ

Снимио: М. Вучићевић

Фантастична прича

ВИЛМАР Х. ШИРА

НАТР У ДЕТИЊС

ДОБРО САМ СЕ СЕЋАЛА СВОГ МУЖА ПОЛА И ДЕЦЕ, НАШЕГ ДОМА И ПОСЛЕДЊЕГ, ВИСОКОГ РАЧУНА ЗА СТРУЈУ, А ИСТОВРЕМЕНО САМ БИЛА ПЕТНАЕСТОГОДИШЊА ДЕВОЈЧИЦА.

Не каже се узалуд да је човек само једном млад — рекла сам, очекујући да се моја саговорница осмехне и тужно климне главом.

Госпођа Торкин, моја прва комшиница, озбиљно ме је погледала:

— Мислите?

Док сам је збуњено гледала, она се послужила колачем, а онда мирно рекла:

— Мој случај је вероватно изузетан, захваљујући Професору.

Дедин глас

Испила је своју шољу чаја и почела да прича:

— То се десило пре много година, кад ми је било тридесет. Деца су још била мала, отприлике као ваша сада, и као све младе мајке имала сам доста проблема с њима. Тек тада сам схватила зашто су ми моји деда и баба, кад сам била дете, сваки час понешто замерали.

Једног дана рекла сам Професору: „Кад бих могла да се вратим у детињство са овим садашњим искуством, како би све било друкчије! Не бих траћила време на безвредне ствари".

Он ме је озбиљно гледао, и на крају рекао: „Заиста тако мислите? Па, можда би могло нешто да се удеси".

Устао је и донео чашу са неком тамном течношћу, мислила сам да је вино. Кад сам је попила, он ми се загледао у очи и почео нешто да говори. Одједном, осетила сам се малаксалом и сањивом.

Нећете ми веровати, драга, али кад сам се пробудила лежала сам у кревету, у кући своје баке!

Усправила сам се и погледала око себе. Одмах сам препознала собу: старински намештај, слике на зиду, све онако како је и било. Поново сам легла и зажмурила, убеђена да је ово нека грешка и да ћу се други пут пробудити како треба. Уместо тога, врата су се полако отворила и мој деда је тихо рекао: „Девојчице, време је за устајање!"

Наглс сам отворила очи, али опет иста соба и насмејано дедино лице на вратима.

— Већ си будна? Одлично! — рекао је. — Пожури, доручак те чека.

Често сам сањала деду и бабу и тако се бар у сновима враћала у детињство, али ово није био сан. Скочила сам из кревета и умила се. На столици су били сложени џемпер и зимска сукња. Обукла сам се што сам брже могла.

— Бака је мислила да се шалим кад сам јој рекла да си се јутрос сама пробудила — намигнуо ми је деда кад сам ушла у кухињу.

— Најзад једном да стигнеш да доручкујеш пре школе! — рекла је бака. — Девојка од петнаест година није више дете.

Још сам била сањива, па нисам могла да размишљам о чудном положају у који сам запала. Професор ми уопште није падао на памет: да сам могла да се сетим свог разговора с њим, можда бих била мање збуњена.

Док сам сипала млеко у шољу и с неверицом гледала око себе, поглед ми је привукао календар на зиду. Тамо је јасно стајало: новембар 1922. Тачно, 1922. сам имала петнаест година.

Елзи се чуди

Тада ми је постало потпуно јасно да сам се вратила петнаест година уназад, али нисам имала појма како се то догодило.

Питала сам који је дан у недељи. Остало ми није било потребно: све је писало у мом распореду часова. Несвесно сам пошла према месту на којем је стајала торба с књигама и пожурила у школу.

На часовима сам била замишљена и сањива. Моја најбоља другарица, Елзи, забринуто је рекла:

— Никада те такву нисам видела. Изгледаш као да ћеш се сваког тренутка онесвестити.

Кад сам се вратила из школе, пошла сам право у своју собу. Морала сам да размислим о свему. Било би глупо да деди и баби говорим о томе; мислили би да нисам нормална. Свог мужа Пола и деце добро сам се сећала и била сам сигурна да постоје. Могла сам без напора да се сетим наше куће у Калифорнији, рачуна за струју који је последњег месеца био неочекивано висок и још многих других ствари. Сав тај живот изгледао ми је стваран, али исто тако стварно било је да сам сада петнаестогодишња девојчица и да је 1922. година.

Најзад сам закључила да се ту не може ништа учинити и да ћу морати поново да проживим оних петнаест година до тридесете. Остало ми је само да се надам да ће се све одвијати као раније — да ћу срести Пола и удати се за њега...

Кад сам сишла у кухињу, вечера је већ била спремна. Јели смо у тишини, свако задубљен у своје мисли. Пошто смо завршили, бака је почела да распрема сто.

— Ја ћу ти помоћи — рекла сам.

— Боље иди да учиш — одбила је бака.

— Све сам научила.

Мислила сам да није потребно да учим, јер све то сигурно знам. Помогла сам баки око распремања стола, и на крају опрала судове.

Постало ми је потпуно јасно да сам се вратила у детињство.

РАГ

СТВО

Она ме је све време зачуђено посматрала.

— Шта је с тобом, дете? Ово је први пут да си се сама сетила да ми је потребна помоћ.

Застидела сам се. Колико сам пута седела беспослена док је бака радила! Тек сад, пошто сам сама искусила, схватила сам шта значе послови у кући и око деце.

Двојка из латинског

Школа ме није много бринула, све док ме сутрадан није прозвала професорка из латинског. Одједном, ничега нисам могла да се сетим. Нисам могла да верујем да сам све позаборављала. Црвенела сам, знојила се, муцала. Елзи ми је шапутала, али ништа није вредело. Добила сам слабу оцену.

Следећи час је била геометрија. Увек сам волела геометрију и била међу бољим ученицима. Међутим, запрепастила сам се кад сам видела да је сад знам горе од латинског. Срећом, нисам прозвана да одговарам.

На таблу је изашао плавокоси Сем Бауер. Док сам га посматрала, сетила сам се како је увек био најбољи из физике и хемије и како је неколико дана пре матуре погинуо у саобраћајној несрећи. Очи су ми се напуниле сузама. Помислила сам да бих ту могла нешто да учиним, да га опоменем да се чува. Можда се овога пута не би све одиграло као пре. На крају сам одбацила ту мисао. Нисам смела да уплићем своје прсте у судбину. Ко зна какав би онда био мој живот? Морала сам да стегнем срце: нисам могла да помогнем Сему.

На часу хемије било је још горе. Била сам очајна. Једва сам чекала да дођем кући. Али, нисам имала коме да се пожалим. Спас сам потражила у хартији и оловци. Своја осећања сам пренела у свеску, која је постала мој дневник. Редовно сам записивала шта ми се дешавало. Свеску сам крила под једном олабављеном даском у поткровљу.

Те вечери сам седела до касно и учила. За два дана имали смо писмени из хемије. Нисам смела да се брукам. Али, мисли су ми стално лутале. Правила сам невероватне планове, маштала како да изменим свет и спречим трагедије као што је други светски рат.

Тргла сам се. Зар нисам одлучила да се не мешам у судбину? Треба да мирно проживим ових петнаест година, као да ми је то први пут.

Једина утеха били су ми деда и баба. Стално су ме хвалили.

— Фреде, ти појма немаш колико се то дете променило — чула сам своју баку. — Данас је опрала брдо судова. А кад ми је тражила метлу и крпу за прашину, мислила сам да ћу се онесвестити.

Све о хелијуму

Суботу и недељу сам провела углавном у кући. Осећала сам се пријатно. Нисам више размишљала о свом положају и весело сам чаврљала с баком док сам јој помагала у кухињи. За та два дана успела сам да обновим већи део градива, па ми се оптимизам враћао. У недељу после подне била сам са дедом у шетњи.

Али, сутра ме је у школи чекало изненађење: на табли је стајало моје име. Сетила сам се шта то значи. Једном недељно имали смо часове говорништва, како смо их звали. Требало је 45 минута говорити о теми коју сами изаберемо. Ове недеље је био мој ред. Ухватила ме је паника; ништа није могло да ми падне на памет.

Неколико дана пре него што се ово догодило, Пол ми је показао у новинама чланак о хелијуму који ме је заинтересовао. Кад сам се тога сетила, чинило ми се да сам спасена. Само ми је тај чланак био у глави, и решила сам њега да испричам. Причала сам како се хелијум преводи у течно стање, како постаје две врсте хелијума, и тако даље. Сећала сам се свега.

У учионици је завладао тајац. Моји другови нису знали о чему говорим, а професор је био одушевљен. Тада сам схватила да сам направила кобну грешку. Сад ће ме испитивати откуд то знам, јер то у науци још није било познато. Тако је и било. Професор је по целој школи раструбио како сам ја вероватно геније, како говорим као од шале о стварима које су за њега недостижне. Убрзо се око мене окупило десетак професора, који су ме молили да им поновим целу причу. Покушала сам да се одбраним, рекла сам како ми је све то испричао рођак који студира на Харварду.

Неко ме дозива

До куће сам стигла трчећи. Баки ништа нисам рекла, већ сам одмах пошла на таван и записала све. Затим сам сишла у своју собу да учим. Сетила сам се Пола: шта ли он мисли, где сам? Да ли може и да претпостави да му се жена вратила у детињство? Убрзо сам заспала, исцрпена напорним даном...

Онда сам чула како ме неко дозива. Нисам могла ни да се померим, ни да проговорим, иако сам све чула. Неко ме је опет звао. Крајњим напором отворила сам очи; били су то Пол и Професор.

Рекли су ми да сам читаву недељу дана била у дубокој несвести и Професор се био уплашио да ме више никад неће повратити. Сироти човек, био је ван себе.

— Значи, ви сте то само сањали? — упитала сам госпођу Торкин.

— Не, драга моја — рекла је она. — Кад је, дванаест година касније, моја бака умрла, Пол је отпутовао тамо на неколико дана. Потражио је дневник о којем сам му говорила, и стварно га нашао на оном истом месту где сам га оставила...

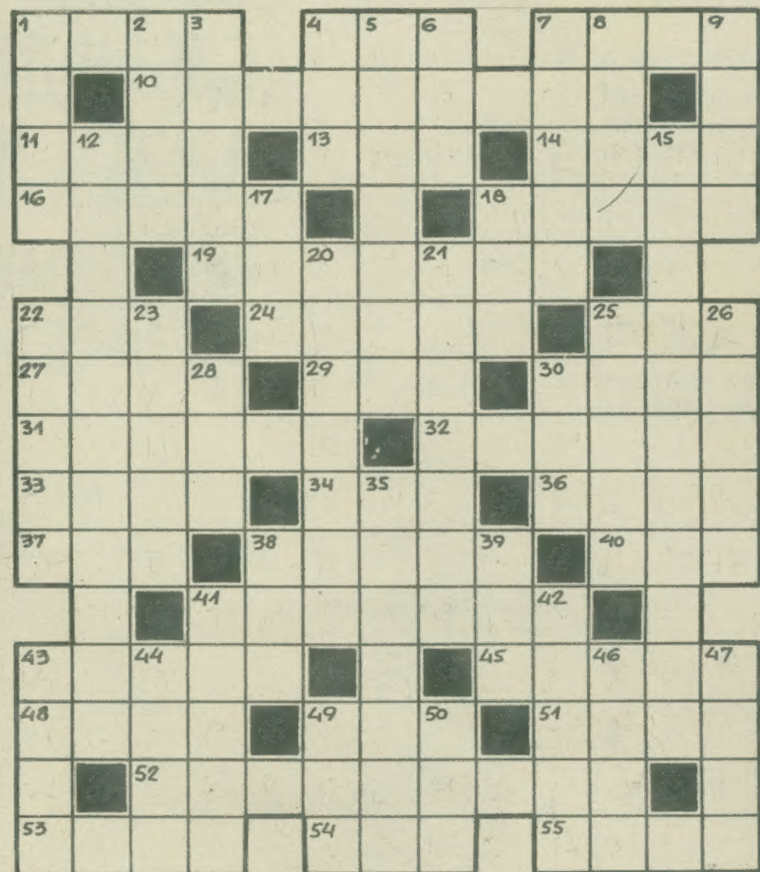
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) геометријска слика, 4) аустријска новинска агенција, 7) стара мера за течност, 10) птице пливачице и гњурци, 11) холивудски глумац (Флин), 13) отац (слов.), 14) мио, 16) обруб, ивица, 18) влажна, 19) спој два метала различитих коефицијената ширења, 22) немачки лингвист Аугуст Фридрих (1802—1887), 24) река у Италији, 25) домаћа животиња, 27) женско име, 29) град у Француској, 30) светска првакиња у смучању (Ани Мари), 31) један уметник, 32) наш познати математичар (Ђуро), 33) тигањ, 34) стара мера за тежину (мн.), 36) легендарни краљ Тебе, 37) муслиманско мушко име (Есад), 38) тор (мн.), 40) старојудејски цар, 41) говорница, 43) један зачин, 45) место у Енглеској где се одржавају чувене коњске трке, 48) легендарни летач, 49) македонско народно коло, 51) словеначка фабрика намештаја, 52) странка која иступа против владине политике, 53) прибор, 54) наш карикатуриста (Мулабеговић), 55) женско име.

УСПРАВНО:

1) врста тканине, 2) педагошка казна, 3) једна птица, 4) узвик нестрпљења, 5) оно што је потребно, 6) врста папагаја, 7) један лек за главобољу, 8) име глумца Дагласа, 9) кантар, 12) човек који поседује робове, 15) високи црквени достојанственик, митрополит, 17) суштина, 18) марљивост, 20) најмања животињска или биљна жива бића, 21) бродови-цистерне за превоз нафте, 22) тркачке стазе, 23) скуп ћелија, 25) наша оперска певачица (Калеф), 26) дружина, 28) жена која је, према легенди, отхранила Ромула и Рема (Ларенција), 30) прилог за време, 35) варошица у Словенији, на горњој Сочи, 38) јединични вектор, 39) друга, 41) тежина, 42) загребачка фабрика обуће, 43) цичање, 44) допусни везник, 46) старији син Адама и Еве (мит.), 47) део народне ношње, 49) лична заменица, 50) чуло вида (мн.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) просветитељка, 12) руно, 13) КАС, 14) дуел, 15) Ида, 16) трико, 18) трж, 19) Ро, 20) Гранада, 22) ИО, о, 23) план, 24) прим, х, 26) долап, о, 29) Адамо, 31) ак, 32) деоба, 35) Арал, 36) ЛЕ, 38) здела, 40) тљ, 41) „Нора“, 43) „Астра“, 45) Ек, 47) апорт, т, 49) Дувно, с, 51) леут, 53) Вели, м, 54) рт, 56) средина, 58) ја, 59) тас, 61) атели, 62) лар, 63) анал, 65) але, 66) мома, 67) једнакокрилац.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Миросав Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44, дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечна 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

КАД ЈЕ ЖИВЕО ЏЕМС КЕРВУД?

Недавно сам читао роман „Гризли" Џемса Оливера Кервуда па ме интересује кад је живео овај писац. Такође те молим да наведеш још нека његова дела.

Бојан Димовски,
Штип

Џемс Оливер Кервуд, северноамерички приповедач и романописац, живео је од 1878. до 1927. године. Поред краћег романа „Гризли" написао је још и дела Храброст капетана Плама, Номади Севера, Долина ћутљиваца и др.

НАЈМАЊА РИБА У ЕВРОПИ

Читао сам да најмања риба у Европи живи код нас. Молим те да напишеш нешто више о тој риби.

Фрањо Грчић,
Имотски

Наша земља је по разноврсности риба прва у Европи, не само зато што у нашим рекама и језерима живе готово све врсте европских риба него има и већи број врста, нарочито у крашким крајевима, које живе само на ограниченом простору у нашој земљи и више нигде у свету. То су такозвани ендеми. А што се тиче величине, сваком је познато да се код нас може уловити и сом, највећа риба слатких вода. Међутим, право је научно откриће да код нас живи и најмања риба Европе. То није караш, за кога се обично каже да је мали јер је он најчешће величине длана. Једна од најмањих риба у дунавском сливу је округла платиница или гавчица, која своју икру полаже у љуштуре шкољки. Али, ни она није најмања. Може се рећи да је у дунавском сливу најмања рибица гамбузија, која је вештачки насељена јер тамани ларве комараца који преносе маларију. Гамбузија, чије име на шпанском значи „ситница", није већа од шест сантиметара, и то женка, док је мужјак упола мањи. У рекама јадранског слива живе још мање рибице. Тако у малим језерима око Вргорца живи мали главочић, водењак или рјекуљаш,

који није већи од шест сантиметара, а у реци Јадро код Сплита мали главочић црнотрус који је још мањи.

Ипак, најситнија рибица у нашој земљи и целој Европи је охридска гаовица, коју је 1924. године пронашао и описао наш ихтиолог Караман. Ова рибица није већа од малог прста на дечјој руци, дакле око 4—5 сантиметара. Живи на плавним теренима око Охридског језера, као и у приобалним плићацима самог језера. Леђа су јој сивкаста, трбух жут као лимун. Чак су јој и очи жућкасте. На леђима има неколико црних тачкица. Врло је жилава, а храни се ситним животињицама и мушицама. Научно име јој је Pargophoxinus minutus, а „минутус" на латинском значи сасвим ситан, мајушан.

КУДА СА СТАРИМ КОСТИМА?

Пронашао сам неколико костију и један велики зуб и мислим да су веома стари. Хтео бих због тога да објавиш адресу неког музеја где бих могао да

их однесем јер сматрам да предмети ко је сам нашао имају и музејску вредност.

Ранко Савчић,
Зрењанин

Најближи вам је музеј у самом Зрењанину. Обратите се на адресу: Народни музеј, Суботићева 1, Зрењанин.

МОКАСИНЕ ЗА КОЊЕ

Из књига и филмова о Индијанцима сазнао сам да они своје коње нису поткивали. Занима ме да ли је то истина.

Горан Симић,
Београд

До доласка Европљана Индијанци нису знали за коње. Међутим,

залутали или напуштени коњи шпанских освајача брзо су прешли у руке Индијанаца који су за кратко време постали вешти и смели јахачи. Иако нису знали за поткивање правим, железним потковицама, Индијанци су одмах пронашли начин да ноге својих коња заштите од оштрог камења и бодљикавих кактуса. Зато су њихова копита обавијали комадима сирове и још влажне коже и опутом је везивали око чланака. Ове кожне „потковице" биле су издржљиве и штитиле су ноге од убода. Сваки Индијанац „поткивао" је своје коње сам. У случају да их је имао много, стављао им је „потковице" само кад је његово племе полазило у рат, док су иначе коњи остајали „боси". Те кожне „потковице" Индијанци су називали „моћасине за коње".

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: **ТРОЈИЦА СУМЊИВИХ**

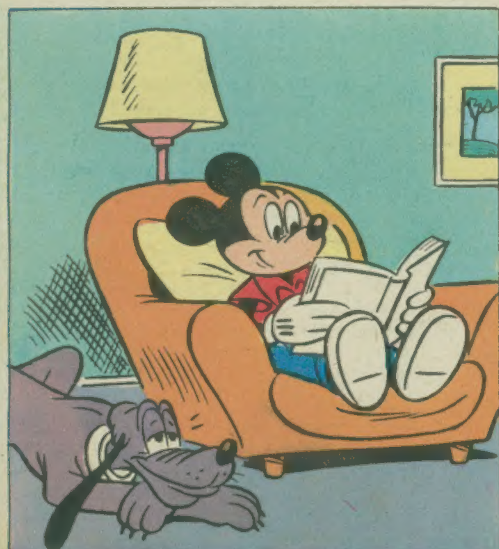
Инспектор Жеди је приметио да је на влажној тераси остао обрис Вандервекеновог тела. То значи да је убијен пре 5 часова јер, ако се сећате, у 5 је почела да пада киша. То је из листе осумњичених одмах искључило Јансена и Далмана који су имали алиби до 5 часова. Поред тога Жеди се сетио да убица није морао да остави отиске на чаши из које је пио ако се служио сламком. А то је за време ручка радио Волдерс (што се и на цртежу види). Према томе он је убио златара. Притешњен доказима признао је злочин који је извршио да би се докопао накита.

WALT DISNEY
МИКИ

МИЋА ОДЕ У БИО-СКОП...
МИКИ

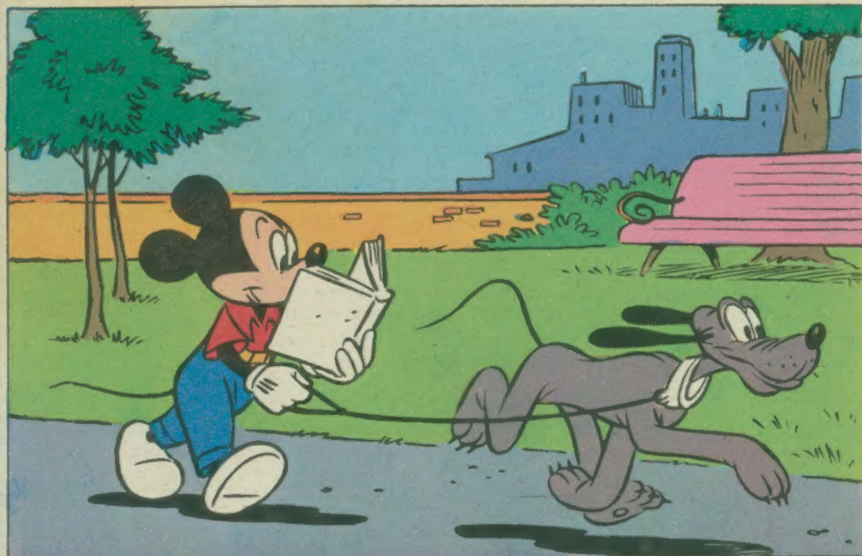

...А МИНИ ЈЕ КОД ПРИ-ЈАТЕЉИЦЕ НА ЖУРУ!

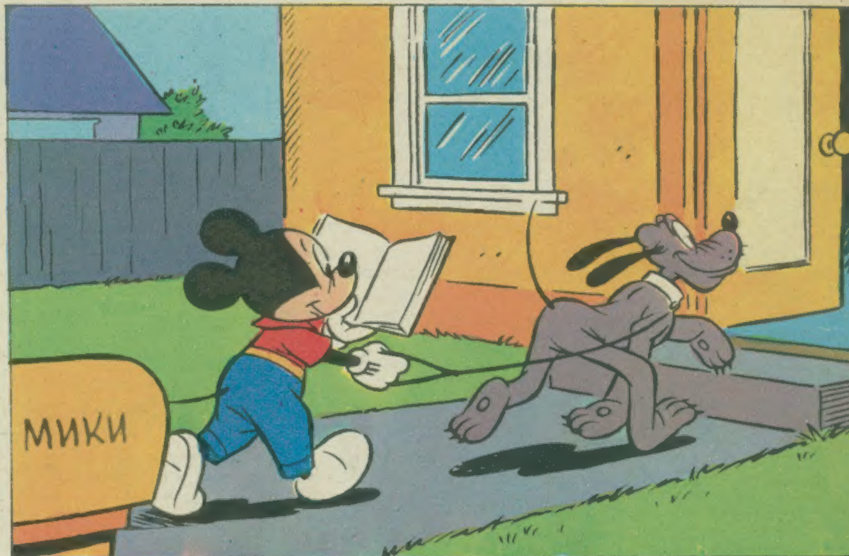

НАЈЗАД МАЛО МИРА ЗА ЧИТАЊЕ!

АВ!

МИКИ
Copyright © 1974
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

МИКИ

КРАЈ!

МНОГО ДОБАР РОМАН!
Distributed by King Features Syndicate.

ПЛУТОНЕ, СЕДЕО САМ ЧИТАВО ПОПОДНЕ! КАКО БИ БИЛО ДА ПРОШЕТАМО?
?

1186/32